

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 3 listopada 2015 r.

Poz. 8703

UCHWAŁA NR 80/XIII/15 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE

z dnia 30 września 2015 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy i Miasta Żuromin na lata 2015-2018

Na podstawie art.15 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 poz. 594 ze zm.), w związku z art. 87 ust.1, ust.3 i ust.4 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014r. poz. 1446 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program opieki nad zabytkami Gminy i Miasta Żuromin na lata 2015-2018, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Żuromin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

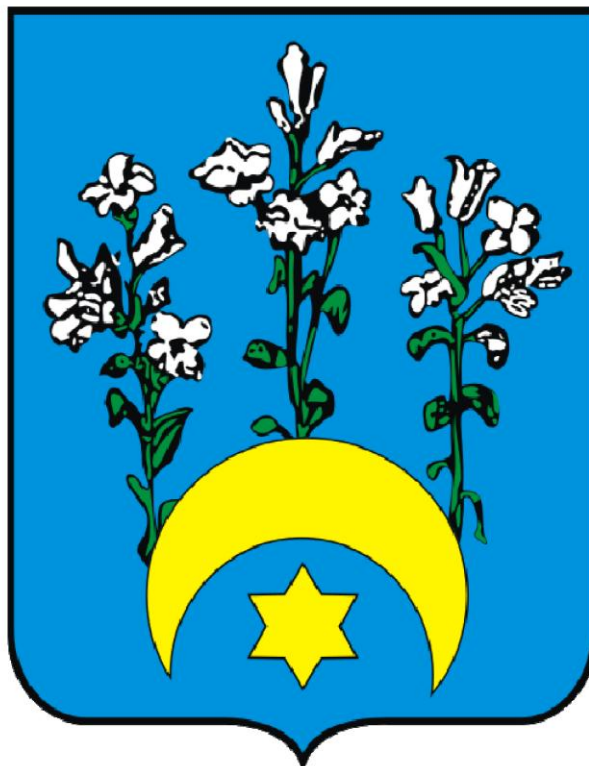
Przewodnicząca Rady Miejskiej:
lic. Barbara Michalska

Załącznik do Uchwały NR 80/XIII/15

Rady Miejskiej w Żurominie

z dnia 30 września 2015r.

GMINA I MIASTO ŻUROMIN

Gminny program opieki nad zabytkami
na lata 2015-2018

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP .....
2	PODSTAWA PRAWNA.....
3	UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI W POLSCE .....
4	UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO .....
5	UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO .....
6	OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ (SWOT).....
7	ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE .....
8	INSTRUMENTARIUM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI .....
9	ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI .....
10	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.....

1 WSTĘP

Dziedzictwo kulturowe jest istotnym czynnikiem zarówno życia jak i działalności człowieka. Na krajobraz kulturowy składają się zarówno elementy przyrodnicze, jak i wytwory oraz osiągnięcia cywilizacyjne człowieka. Są to pojedyncze obiekty, zespoły budowli, dzieła sztuki, elementy zagospodarowania przestrzeni, krajobraz miejski i wiejski, obszary kształtujące świadomość i tożsamość regionalną mieszkańców.

Zabytki, które składają się na dziedzictwo są nie tylko materialnym śladem przeszłości, lecz także cennym elementem kultury, przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego otoczenia człowieka. Bogactwo i różnorodność dziedzictwa kultury może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, a tym samym do poprawy jakości życia jej mieszkańców. W działaniach samorządów lokalnych, podobnie jak w polityce państwa, istotne jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego oraz powiązanie ochrony zabytków z ochroną środowiska naturalnego.

Ochrona dziedzictwa kulturowego wymaga podejmowania odpowiednich działań strukturalnych i organizacyjnych, które w połączeniu z właściwie prowadzoną opieką przez właścicieli i użytkowników zabytków dadzą efekt w postaci prawidłowo utrzymanych obiektów i zabytkowych obszarów. O ile ochrona w swej istocie jest domeną i zadaniem państwa polskiego, to już sama opieka nad zabytkiem jest zadaniem należącym do właściciela i użytkownika, w tym także samorządu terytorialnego. Zadania wynikające z prawidłowo prowadzonej opieki nad dziedzictwem kulturowym w regionie jak też na poziomie gminy mogą odbywać się w sposób prawidłowy pod warunkiem, że będą one miały charakter kompleksowy, obejmujący wszystkie aspekty chronienia zabytków nie tylko przed zniszczeniem, ale co najważniejsze, przekazania go w stanie niepogorszonym następnym pokoleniom. Istotnym jest zatem aby dla obiektów i obszarów, które utraciły swoją pierwotną funkcję, wygenerować odpowiedni sposób

zagospodarowania, który w efekcie końcowym nie naruszy ich substancji zabytkowej. Działania te powinny zostać podjęte wspólnie ze strukturami państwa odpowiedzialnymi za ochronę zabytków. Taki oto sposób działania jest możliwy jednak pod warunkiem, że działania prowadzone w środowisku kulturowym będą spójne na różnych szczeblach zarządzania administracyjnego w obrębie kompetencji struktur państwa i samorządu. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy). Głównym odbiorcą programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich mieszkańców. Zachowane i należycie pielęgnowane dziedzictwo kulturowe wyróżnia obszar gminy i przesądza o jej atrakcyjności.

Przyjęty przez Radę Miasta w formie uchwały Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest elementem polityki samorządowej. Powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania zarówno badań jak i prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego. Powinien ponadto służyć upowszechnianiu i promowaniu dziedzictwa kulturowego. Program może być wykorzystywany przez inne jednostki samorządu terytorialnego, środowiska badawcze i naukowe, właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych oraz osoby zainteresowane kulturą i dziedzictwem kulturowym.

Opracowanie i uchwalenie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami nie powinno być traktowane jedynie jako realizacja przez gminę zadania ustawowego. Programy mają bowiem służyć rozwojowi gminy poprzez dążenie do poprawy stanu zachowania zabytków, eksponowania walorów krajobrazu kulturowego, wykorzystania zabytków na potrzeby społeczne, gospodarcze i edukacyjne. Inne ważne cele gminnego programu opieki nad zabytkami wskazane przez ustawodawcę (np. określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków eliminujących sytuacje konfliktowe czy tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami) sprawiają, że program ten może pełnić ważną rolę społeczną, a jego konsekwentna realizacja powinna stać się istotnym czynnikiem rozwoju gminy. Program opieki nad zabytkami powinien pomóc w

aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy. Wskazane w programie działania powinny być ukierunkowane na poprawę stanu zabytków, ich adaptację, rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich dla mieszkańców i turystów. Jednocześnie mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności regionów, podniesienia konkurencyjności oferowanych produktów turystycznych, a także szerszego od dotychczasowego wykorzystania potencjału związanego z zachowanym dziedzictwem kulturowym. Gminny Program Opieki nad Zabytkami, m.in. poprzez działania edukacyjne, może też budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości i wspólnych korzeni. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości, wspiera identyfikację jednostki z tzw. małą ojczyzną, zacieśnia procesy integracyjne w społeczności lokalnej, minimalizując niektóre negatywne skutki globalizacji. Współpraca środowisk samorządowych i konserwatorskich podczas realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami powinna przynieść wszystkim stronom wymierne korzyści tj. zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, poprawa stanu obiektów zabytkowych, zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych, rozwój społeczno-gospodarczy.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest opracowywany na 4 lata. Z realizacji programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) co 2 lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miasta. Kolejne sporządzane programy opieki powinny uwzględniać pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe kryteria oceny i aktualny stan zachowania zasobu oraz prowadzone okresowo oceny efektów wdrażania obowiązującego programu.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Żuromin jest wyznaczenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami, a także świadome kształtowanie dziedzictwa kulturowego i eksponowanie jego zasobów. Taki sposób postępowania przyczyni się do upowszechniania kultury, podtrzymywania regionalnych tradycji, zacieśniania więzi lokalnych, podniesienia

atrakcyjności turystycznej gminy, zwiększenia świadomości mieszkańców gminy z zakresu regionalnej ochrony zabytków.

Ustawa o Ochronie Zabytków i Opiece nad Zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz.U. 2014 poz. 1446) nakłada na Burmistrza założenie Gminnej Ewidencji Zabytków gminy i sporządzanie na okres 4 lat Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Z realizacji programu Burmistrz co dwa lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miejskiej. Kolejne sporządzane programy opieki powinny uwzględniać pojawiające się nowe uwarunkowania prawne i administracyjne, zmieniające się warunki społeczne, gospodarcze i kulturowe, nowe kryteria oceny i aktualny stan zachowania zasobu oraz prowadzone okresowo oceny efektów wdrażania obowiązującego programu.

Efektem wdrażania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Żuromin będzie przede wszystkim poprawa stanu zachowania obiektów zawartych w Gminnej Ewidencji Zabytków, podniesienie ich rangi oraz kształtowanie produktów regionalnych i wzmocnienie tradycji etnograficznych, co wpłynie na aktywizację mieszkańców w działaniach na rzecz zachowania regionalnego dziedzictwa.

2 PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną sporządzenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami stanowią:

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm. w przepisach art.5, art. 6 ust. 1 i art. 86**, w których objęła zabytki ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela. Ustawa zasadnicza stanowi fundament systemu ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce: *„Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5), (...) stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju (art.6. ust. 1), oraz każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa (art. 86)”*.
- **Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2013 poz. 594)**. Zgodnie z art. 7 ust.1 pkt 9 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zaspokajanie potrzeb wspólnoty należy do własnych zadań gminy. W szczególności zadania własne gminy obejmują zagadnienia związane z ochroną zabytków jak i opieką nad zabytkami.
- **Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. 2014 poz. 1446)** Ustawa stanowi podstawę prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce, określa politykę zarządzania zabytkami oraz wyznacza główne zadania państwa oraz obywateli (właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych). Szczegółowe zapisy określają przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich,

restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Wprowadza pojęcia ochrony i opieki.

Ochrona zabytków (art. 4) polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Natomiast opieka nad zabytkami (art. 5) sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków: naukowego badania i dokumentowania zabytku;

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości.

Opiece i ochronie podlegają, bez względu na stan zachowania (art. 6):

- zabytki nieruchome – krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne i ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i

- inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome – dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje stanowiące zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, wytwory sztuki ludowej, rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne, przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
  - zabytki archeologiczne – pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej. Ochronie ustawodawczej mogą podlegać również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Ustawa wskazuje formy ochrony zabytków (art. 7), do których należą:

- wpis do rejestru zabytków (prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek na podstawie decyzji wydanej przez WKZ z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy);
- uznanie za Pomnik Historii (przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego);
- utworzenie parku kulturowego (przez Radę Miejską na podstawie uchwały);
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. wprowadziła obowiązek sporządzenia przez samorządy programów opieki nad zabytkami. Zgodnie z art. 87 tej Ustawy zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. Program ten, po uzyskaniu opinii wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, przyjmowany jest odpowiednio przez Sejmik Województwa, Radę Powiatu i Radę Gminy art.87.3. Na poziomie powiatu, województwa i gminy program taki sporządza się na okres 4 lat art.87.1., z czego po okresie 2 lat zarząd województwa, powiatu i burmistrz sporządzają sprawozdanie, które odpowiednio przedstawia się Sejmikowi Województwa, Radzie Powiatu lub Radzie Miasta art. 87.5, a następnie przekazywane jest Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami art. 87.6.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa główne cele gminnych programów opieki nad zabytkami, do których należą:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie

inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

- określenie warunków współpracy w właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieki nad zabytkami;

Program opieki nad zabytkami jest dokumentem uzupełniającym w systemie planowania. Wyznacza cele i określa instrumentarium służące do ich osiągnięcia.

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2013 poz. 1232 ze zm.)**

W Ustawie zapisano, iż prognoza oddziaływania na środowisko, sporządzana przy okazji opracowywania polityk, strategii, planów lub programów powinna „określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, (...) na środowisko, a w szczególności na (...) zabytki, jak również w przypadku odstąpienia od przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, Ustawa nakłada obowiązek sprawdzenia, czy decyzja o odstąpieniu uwzględnia: (...) „cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności obszaru o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu. Niezwykle ważne są przepisy dotyczące planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i wymagających sporządzenia „raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko”. Dla ochrony dziedzictwa kulturowego przepis ten jest istotny w kontekście budowy wież telefonii komórkowej oraz stosunkowo nowej inicjatywy, jaką jest budowa farm wiatrowych i ich oddziaływanie na krajobraz kulturowy, a więc przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz.U. 2012 poz. 647 ze zm.)**

Ustawa precyzuje co powinno być uwzględniane podczas sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także ustaleniach lokalizacji inwestycji celu publicznego. W interesującym nas obszarze w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględniania się „wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej” (art. 1). W studium uwzględniać należy uwarunkowania wynikające ze: (...) „*stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej*” (art. 10). Studium oraz plany zagospodarowania przestrzennego winny określać (...) „*obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej*”. Istotne jest nałożenie na wójtów i burmistrzów obowiązków zarówno zawiadomienia m.in. wojewódzkiego konserwatora zabytków o przystąpieniu do sporządzania studiów, planów zagospodarowania przestrzennego i występowania o opinie i wnioski, jak również uzgadniania.

- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz.U. 2013 poz. 1409 ze zm.)**

Ustawa traktuje zabytki w sposób szczególny, podkreślając, iż obiekt budowlany należy projektować i budować, zapewniając: „ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską”. Wymienione są rodzaje czynności w procesie budowlanym, również w kontekście obiektów wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków, obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Budynki

podlegające takiej ochronie prawnej nie wymagają świadectwa charakterystyki energetycznej. W przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków wymagane jest uzyskanie pozwolenia na remont tych obiektów lub ich rozbiórkę (ale w tym wypadku dopiero po skreśleniu obiektu z rejestru zabytków przez Generalnego Konserwatora Zabytków). Podobnie jest w przypadku chęci zainstalowania na takim obiekcie tablic i urządzeń reklamowych. Ustawa nakazuje wprost wymóg uzyskania pozwolenia WKZ przed wydaniem pozwolenia na budowę.

- **Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2010 r. Nr 102 poz. 651)**

Jednym z wymienionych celów publicznych jest „opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”. Kolejne zapisy precyzują, jakie działania wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa (tu wyjątkiem są nieruchomości będące we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych) lub jednostki samorządu terytorialnego oraz wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych do spółek, podział nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków. Ponadto dopuszczono możliwość nałożenia na nabywcę nieruchomości gruntowej, oddawanej w użytkowanie wieczyste, obowiązku (zapisanego w umowie) odbudowy lub remontu położonych na niej zabytkowych obiektów budowlanych. Taki sam obowiązek można nałożyć w decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu. Ważne dla właściciela zabytku i zarządcy nieruchomości będącej w trwałym zarządzie są zapisy mówiące o obniżce o 50% ceny nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków, chociaż dopuszczono tu także możliwość podwyższenia lub obniżenia tej bonifikaty oraz o obniżce o 50% opłat z tytułu trwałego zarządu, która to bonifikata również może być podwyższona lub obniżona. Gminie przysługuje prawo pierwokupu w

przypadku sprzedaży „nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków lub prawa użytkowania wieczystego takiej nieruchomości.”

- **Ustawa o z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz. U. z 2013 r., poz. 627)**

Ustawa określa „tereny zieleni” definiuje jako „tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowymi przemysłowym”. Zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje WKZ; dotyczy to również drzew owocowych. Ustawodawca posłużył się również pojęciem „wartości historycznych”, „kulturowych”, które są jednym z czynników ważnych przy tworzeniu parków krajobrazowych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, ustanawianiu pomników przyrody i innych czynnościach.

- **Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity, Dz. U. z 2012 r., poz. 406)**

W Ustawie zapisano, że „prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym”, natomiast państwo, jako mecenas, wspiera tę działalność, a minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może wspomóc finansowo realizację planowanych na dany rok zadań.

Sprawowanie opieki nad zabytkami jest jednym z podstawowych zadań instytucji kultury, szczególnie tych wyspecjalizowanych w opiece nad zabytkami (których celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami). Zatem szeroko pojęta opieka nad zabytkami niekoniecznie musi oznaczać bezpośrednie czynności przy zabytku, ale również gromadzenie wiedzy o zabytkach, jej udostępnianie poprzez

np. organizację wystaw, edukację społeczeństwa dotyczącą ochrony zabytków, uświadomienie istnienia odziedziczonych po dawnych mieszkańcach dóbr kultury, uwrażliwienie na wyjątkowy charakter tego dziedzictwa.

3 UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI W POLSCE

3.1 Obowiązek sporządzania gminnych programów opieki nad zabytkami

Obowiązek sporządzania gminnych Programów opieki nad zabytkami określa zapis art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz.U. 2014 poz. 1446). W myśl art. 87 tej ustawy:

1. Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.
2. Programy, o których mowa w ust. 1, mają na celu, w szczególności:
  - 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
  - 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
  - 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
  - 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
  - 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
  - 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.
3. Wojewódzki, powiatowy i gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu i rada gminy (miasta), po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.
  4. Programy, o których mowa w ust. 3, są ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym.
  5. Z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

3.2 Definicje

Z uwagi na konieczność precyzyjnego odnoszenia się w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami do zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz.U. 2014 poz. 1446) przyjęto za ustawą następujące definicje:

- 1) zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- 2) zabytek nieruchomy - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt. 1;
- 3) zabytek ruchomy - rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt. 1;

- 4) zabytek archeologiczny - zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
- 5) instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami – instytucję kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami;
- 6) prace konserwatorskie - działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;
- 7) prace restauratorskie - działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań;
- 8) roboty budowlane - roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku;
- 9) badania konserwatorskie - działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;
- 10) badania architektoniczne - działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń;
- 11) badania archeologiczne - działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;
- 12) historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny - przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie

historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;

- 13) historyczny zespół budowlany - powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;
- 14) krajobraz kulturowy - przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze;
- 15) otoczenie - teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków, w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

3.3 Sposoby opieki nad zabytkami w świetle przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Według zapisów art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz.U. 2014 poz. 1446) ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej, działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zgodnie z art. 5 ustawy opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

W myśl art. 6 ustawy ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
  - krajobrazami kulturowymi,
  - układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
  - dziełami architektury i budownictwa, dziełami budownictwa obronnego,
  - obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
  - cmentarzami,
  - parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
  - miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:
  - dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,

- kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t. j. Dz. U. 2012 poz. 642 ze zm.),
- instrumentami muzycznymi,
- wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- cmentarzyskami,
- kurhanami,
- reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Art. 6 ustawy mówi również, iż ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

W ustawie znajdują się zapisy precyzujące formy ochrony zabytków. Art. 7 ustawy stanowi, iż formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;

- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

3.4 Opieka nad zabytkami jako zadanie własne gminy

Obowiązki jednostek samorządowych określają zarówno przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz.U. 2014 poz. 1446), jak również ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. 2013 poz. 594 ze zm.).

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa obowiązki oraz kompetencje gminy w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Obowiązki są określone m.in. w art. 22, pkt. 4 narzucającym obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków, art. 87 regulującym sporządzenie na okres czteroletni gminnych programów opieki nad zabytkami, oraz w art. 18 i 19 nakazujących uwzględnianie zapisów tych programów przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania.

Ponadto w nowelizacji ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 18 marca 2010 r., która weszła w życie 5 czerwca 2010 r., do art. 19 dodano ust. 1a wskazujący zabytki, których ochrona musi być bezwarunkowo uwzględniona w decyzjach o ustaleniu inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Są to zabytki wpisane do rejestru wraz z ich otoczeniem oraz zabytki nieruchomości, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

Dodatkowo w artykułach 5, 25, 26, 28, 30, 31, 36, 71 i 72 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawarte są szczegółowe określenia obowiązków

samorządu dla objętych ochroną zabytków, które są własnością gminy lub są w jej posiadaniu.

Dodatkowo art. 81 i 82 regulują możliwość udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący gminy, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Na podstawie art. 96 istnieje także możliwość, iż wojewoda, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, może powierzyć, w drodze porozumienia, prowadzenie niektórych spraw z zakresu swojej właściwości, w tym wydawanie decyzji administracyjnych, gminom i powiatom, a także związkom gmin i powiatów, położonym na terenie województwa.

W Ustawie o samorządzie gminnym, w rozdziale 2, określone są zadania odnoszące się wprost lub pośrednio do ochrony zabytków. Art. 6. 1. mówi, iż do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów, co za tym idzie również opieka nad zabytkami. Art. 7. 1. doprecyzowuje, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, co może się przekładać na działania związane z opieką nad zabytkami w kontekście: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury, kultury fizycznej i turystyki, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, promocji gminy i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

4 UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

4.1 Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Żuromin, jest zbieżny ze strategicznymi celami państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Cele te wymienione są w dokumentach:

- **Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami
na lata 2014-2017**

Program został przyjęty Uchwałą Rady Ministrów nr 125/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r. Celem głównym programu jest wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków. Cel ten odwołuje się bezpośrednio do założeń Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (cel szczegółowy 4). Cel główny programu ma być wdrażany poprzez trzy cele szczegółowe:

- Wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,
- Wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,
- Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji.

Istotnym rozwiązaniem, porządkującym zagadnienia przedstawione w Krajowym programie i uwzględnionym na każdym etapie prac nad dokumentem, są zagadnienia

horyzontalne: tematy wiodące, których problematyka została poruszona w co najmniej dwóch obszarach diagnozy oraz dwóch celach szczegółowych. Są to:

- uporządkowanie sfery ochrony zabytków nieruchomych, uporządkowanie rejestru,

- podniesienie jakości służb w zakresie realizacji pozostałych zadań w odniesieniu do zabytków nieruchomych (szkolenia, część zadań z podejścia krajobrazowego, wzmocnienie orzecznictwa),
- dostosowanie prawa i praktyki ochrony zabytków w Polsce do standardów międzynarodowych – ratyfikacja konwencji, ochrona zabytków ruchomych, wdrożenie podejścia krajobrazowego, w tym podkreślenie roli parków kulturowych – jako jednej z kluczowych form ochrony zabytków,
- wzmocnienie realizacji konstytucyjnej zasady pomocniczości, w szczególności w odniesieniu do zadań realizowanych przy zaangażowaniu obywateli lub skierowanych bezpośrednio do nich,
- zwiększenie efektywności ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego – poprzez lepszy przepływ informacji pomiędzy organami ochrony zabytków a społecznościami żyjącymi w ich otoczeniu,
- zwiększenie zaangażowania samorządów w ochronę i opiekę nad zabytkami oraz wzmocnienie zaangażowania społecznego na rzecz ochrony zabytków,
- działania administracyjne na rzecz zwiększania dostępności obiektów zabytkowych dla osób niepełnosprawnych – likwidowanie barier i łagodzenie uciążliwości związanych z niepełnosprawnością ma istotne znaczenie dla przeciwdziałania wykluczenia tej grupy społecznej z dostępu do dóbr kultury, w tym dostępu do zabytków.

Program wymienia następujące kierunki działania istotne z punktu widzenia opieki nad zabytkami na poziomie gminy:

- Zwiększenie efektywności zarządzania i ochrony zabytków poprzez wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej o zabytkach.
- Merytoryczne wsparcie samorządu terytorialnego w zakresie opieki nad zabytkami przez organy ochrony zabytków.
- Wspieranie budowania świadomości społecznej funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania się tożsamości narodowej i społeczności lokalnych.

- Promocja zasobu dziedzictwa za pośrednictwem Internetu.
- Zwiększanie dostępu do zasobu dziedzictwa i ułatwienie jego odbioru społecznego.

- **Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004–2013
z perspektywą do roku 2020**

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r. oraz jej uzupełnienie do roku 2020 jest rządowym dokumentem stanowiącym podstawę dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowocześnie pojmowanej polityki kulturalnej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią Europejską. W ramach strategii określono misję, którą jest: Zrównoważony rozwój kultury, jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całość historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów.

Na podstawie diagnozy w Strategii wyodrębniono pięć strategicznych obszarów kultury, dla których sformułowano Narodowe Programy Kultury, będące podstawowymi narzędziami wdrażania strategii. W odniesieniu do ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określono Narodowy Program Kultury Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego. W jego ramach przyjęto następujące priorytety:

- Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe. W ramach niniejszego priorytetu przyjęte zostały działania mające na celu materialną poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewitalizację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców, turystów i inwestorów. Realizacja działań pozwoli na zwiększenie atrakcyjności regionów, a także wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.
- Edukacja i administracja na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020 z 2005 r. wprowadza programy operacyjne służące realizacji strategii. Jednym z nich jest PO „Dziedzictwo kulturowe” (punkt 10.2.). W programie wyróżnione zostały dwa komplementarne priorytety: rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych oraz rozwój kolekcji muzealnych.

Podstawowym celem priorytetu nr 1 jest poprawa stanu zachowania zabytków, zwiększanie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego, kompleksowa rewaloryzacja zabytków, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę.

Priorytet nr 2 dotyczy przede wszystkim zadań związanych z zakupami dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych, zakupami starodruków i archiwaliów, konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych, wspieraniu rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy i Miasta Żuromin, jest zbieżny z głównymi zadaniami Programu Operacyjnego nr 9 „Dziedzictwo kulturowe”, do których należy intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz rozwój kolekcji muzealnych, poprawa stanu zachowania zabytków, zwiększenie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego (w tym także dziedzictwa archeologicznego), kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele inne niż kulturalne, zwiększenie roli zabytków i muzealiów w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę oraz na wypadek sytuacji kryzysowej i konfliktu zbrojnego. Główne założenia Strategii dokumentu, wytyczające kierunki przy tworzeniu Gminnego Programu Opieki nad

Zabytkami to m.in. działania zmierzające do aktywnego zarządzania zasobami materialnego dziedzictwa kulturowego poprzez poprawę stanu zabytków, zwiększenie ich dostępności dla turystów, inwestorów, mieszkańców, min. poprzez adaptacje, zwiększenie atrakcyjności regionów poprzez wykorzystanie przez nie wartości wynikających z lokalnego zasobu dziedzictwa kulturowego oraz edukacja i wdrażanie metod nowoczesnego administrowania związane z ochroną i zachowaniem zabytków.

Beneficjentami Programu mogą być m.in. samorządowe instytucje kultury i jednostki samorządu terytorialnego. Zadania Programu będą realizowane poprzez:

Priorytet 1. Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych, realizowany bez udziału środków europejskich, dotyczący bezpośrednio:

- rewitalizacji historycznych obszarów miejskich;
- ochrony i zachowania krajobrazu kulturowego wsi;
- rewitalizacji, rewaloryzacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele inne niż kulturalne historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, w tym zespołów fortyfikacyjnych oraz budowli obronnych, parków i ogrodów;
- rewaloryzacji i konserwacji zabytków budownictwa drewnianego;
- rewaloryzacji zabytkowych cmentarzy oraz renowacji, ochronie i zachowaniu miejsc pamięci i martyrologii w kraju i za granicą;
- prowadzenia badań archeologicznych i zabezpieczenia zabytków archeologicznych;
- konserwacji zabytków ruchomych (niewchodzących w skład zasobów muzealnych), w tym w szczególności wystroju i historycznego wyposażenia kościołów w kraju i zagranicą;
- dokumentowania zabytków (w tym badania naukowe i inwentaryzacja) w kraju i za granicą;

- zabezpieczenia przed skutkami klęsk żywiołowych, zniszczeniem, kradzieżą i nielegalnym wywozem zagranicę zabytków ruchomych i nieruchomych;
- ochrony zabytków na wypadek sytuacji kryzysowych i konfliktu zbrojnego.

Priorytet 2. Rozwój i konserwacja kolekcji muzealnych, realizowany bez udziału środków europejskich, dotyczący bezpośrednio:

- zakupu dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych;
  - zakupu starodruków i archiwaliów;
  - konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych w kraju i za granicą;
  - wspierania muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych;
  - dofinansowania wykonania kopii starodruków i inkunabułów.
- **Narodowy program kultury Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego na lata 2004–2013 i Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Kultury i Zachowanie Dziedzictwa Kulturowego.**

Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” wynika z Narodowego Planu Rozwoju (uchwalonego Ustawą z dn.20.04.2004r. Dz. U. z 2004 r. nr 116, poz. 1206). Służy on do wdrażania Narodowej Strategii rozwoju Kultury w sferze dotyczącej opieki nad zabytkami. Jako uzupełnienie tych dokumentów, funkcjonuje również Sektorowy Program Operacyjny „Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego” przyjęty przez rząd we wrześniu 2005 r.

Za cel strategiczny programu operacyjnego przyjęto tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i znaczenia kultury, jako czynnika rozwoju społeczno-ekonomicznego. Cel ten będzie realizowany między innymi poprzez realizację priorytetów w zakresie ochrony i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym, budowę i rozbudowę infrastruktury kultury

o znaczeniu ponadregionalnym, rozwój infrastruktury kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym oraz renowację i konserwację zabytków ruchomych.

W kontekście Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy i Miasta Żuromin najbardziej istotne jest ostatnie z wymienionych działań. Działanie ukierunkowane jest na projekty z zakresu ochrony ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego o znaczeniu międzynarodowym, ogólnokrajowym i ponadregionalnym. Celem realizacji działania jest zachowanie dla przyszłych pokoleń ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez renowację, konserwację, a także zabezpieczenie przed zniszczeniem, kradzieżą i nielegalnym wywozem poza granice kraju. W ramach działania do realizacji przewiduje się projekty infrastrukturalne o wartości powyżej 100 tys. euro. Wśród kwalifikujących się projektów są między innymi konserwacja i digitalizacja muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych; konserwacja innych zabytków ruchomych (niewchodzących w skład zasobów muzealnych), w tym w szczególności wystroju i historycznego wyposażenia kościołów; wspieranie rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych; zabezpieczenie przed skutkami klęsk żywiołowych, zniszczeniem, kradzieżą i nielegalnym wywozem zagranicę zabytków ruchomych i nieruchomych; tworzenie kompleksowych systemów informacji zabezpieczeń przed nielegalnym wywozem dzieł sztuki przez granice oraz zabezpieczenie zabytków ruchomych przed kradzieżą i zniszczeniem.

Beneficjentami Programu mogą być między innymi jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, organizacje pozarządowe działające na zasadzie non-profit, kościoły i związki wyznaniowe oraz archiwa.

4.2 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy i Miasta Żuromin wykazuje zgodność zarówno z programami o charakterze wojewódzkim jak i powiatowym, a w szczególności z następującymi programami strategicznymi i ich celami:

- **Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2020 (po aktualizacji w październiku 2013 r.)**

Kwestia opieki nad zabytkami jest traktowana w Strategii w szerszym kontekście tworzenia więzi lokalnych społeczności z zamieszkiwanym przez nią obszarem oraz tworzenia i pielęgnowania tradycji regionalnych, tzw. „małych ojczyzn”, na którą w polityce regionalnej Unii Europejskiej kładzie się bardzo duży nacisk. W dokumencie zdiagnozowano najważniejsze problemy w dziedzinie kultury i dziedzictwa kulturowego występujące na Mazowszu, są to:

- spadek liczby instytucji kultury pociągający za sobą zmniejszenie oferty kulturalnej regionu;
- likwidacja znacznej liczby bibliotek w województwie;
- fakt znajdowania się licznie występujących w regionie zabytków w bardzo często w złym stanie technicznym oraz postępująca eliminacja zabudowy drewnianej z krajobrazu kulturowego Mazowsza;
- brak promocji i niski poziom wiedzy dotyczącej regionu oraz niewystarczającej identyfikacji mieszkańców z Mazowszem.

W związku z tym nacisk został położony głównie na promocje wizerunku województwa, której celem jest budowanie pozytywnych skojarzeń związanych z jego wizerunkiem i propagowanie produktów charakterystycznych dla regionu. Kreowanie i promocja produktu regionalnego nie tylko przyczyni się do budowania i wzmacniania tożsamości i atrakcyjności regionu, ale także stanowić będzie ważny element jego promocji w wymiarze krajowym i europejskim. Województwo mazowieckie ze względu na swoje walory kulturowe, turystyczne i przyrodnicze ma ogromne możliwości promowania lokalnych,

niepowtarzalnych produktów ściśle związanych ze środowiskiem geograficznym, kulturą oraz gospodarką regionu.

Przedstawione działania, w kontekście opieki nad zabytkami, będą w przeważającej mierze polegały na:

- Kształtowaniu tożsamości regionu oraz kreowaniu i promocji jego produktu, realizowanemu między innymi poprzez:
  - ochronę i promocję, którymi powinny zostać objęte zespoły urbanistyczne i dziedzictwo drewniane (w tym miejscowości o charakterystycznej unikalnej drewnianej zabudowie letniskowej położonej wzdłuż tzw. linii otwockiej), cenne krajobrazy kulturowe wsi i małych miast;
  - promocję unikalnych zabytków architektury, miejsc pamięci narodowej oraz zamieszkania i pobytu wielkich twórców identyfikujących się z regionem;
  - kreowanie regionalnych ośrodków tożsamości kulturowej.
- Promocji i zwiększaniu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej regionu w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego realizowanej między innymi dzięki:
  - wzmocnieniu dotychczasowych kierunków działań samorządu, propagujących zasoby dziedzictwa kulturowego oraz rozwój kultury w regionie;
  - rewitalizacji zespołów zabytkowych i wykorzystanie ich do rozwoju funkcji turystycznych;
  - wsparciu tworzenia lokalnych parków kulturowo-historycznych wokół istniejących zabytków architektury umożliwiających rozwój funkcji turystycznych.
- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007–2013.**

W ramach RPO WM wspierane będą działania z zakresu ochrony i odnowy obiektów i zespołów zabytkowych lub historycznych służące poszerzeniu oferty

turystycznej lub kulturalnej, w tym dotyczące renowacji, zabezpieczeniu przed zniszczeniem i kradzieżą adaptacji do nowych funkcji turystycznych lub kulturowych m.in. zespołów pałacowo-parkowych, zespołów fortyfikacyjnych, budowli i zespołów obronnych, obiektów sakralnych parków zabytkowych oraz obiektów przemysłowych.

Działania te będą realizowane w ramach Priorytetu VI. Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji. Działanie 6.1. Kultura. W szczególności w grę wchodzi:

- rewitalizacja, konserwacja, renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, adaptacja historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, w tym:
  - obiektów sakralnych,
  - zespołów fortyfikacyjnych,
  - budowli i zespołów obronnych,
  - parków zabytkowych,
  - obiektów przemysłowych;
- konserwacja zabytków ruchomych udostępnianych publicznie;
- zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem lub kradzieżą;
- digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego pod warunkiem powszechnego udostępnienia.

Beneficjentami mogącymi skorzystać ze wsparcia w tym działaniu są m.in.:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- Jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
- Instytucje kultury,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,

- Podmioty działające w oparciu o zapisy Ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Maksymalne wsparcie wynosi 85 % lub też wynika z właściwego rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego (w przypadku wystąpienia pomocy publicznej). Maksymalna wartość projektów w zakresie utrzymania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu regionalnym i lokalnym wynosi do 20 mln zł. Dla niektórych typów projektów maksymalna wartość projektu wynosi 4 mln zł, tj. dla projektów dotyczących:

- konserwacji zabytków ruchomych,
- rozwoju zasobów cyfrowych w dziedzinie zasobów bibliotecznych, archiwalnych, filmowych oraz zasobów wirtualnych muzeów, galerii, fonotek, filmotek, cyfrowych bibliotek itp.,
- zabezpieczenia zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem oraz projektów realizowanych przez instytucje kultury państwowe i współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego, archiwa państwowe.

Kwestie opieki nad zabytkami, w szerszym kontekście, pojawiają się także w Priorytecie V. Wzmacnianie roli miast w rozwoju regionu. Działanie 5.2. Rewitalizacja miast. Wsparcie jest udzielane w ramach określonych przez uchwalony przez gminę lokalny program rewitalizacji, przy czym przedsięwzięcia planowane do realizacji powinny mieć charakter kompleksowy umożliwiający w dalszej perspektywie ożywienie społeczno-gospodarcze terenu. W ramach lokalnych programów rewitalizacji możliwe jest realizowanie działań w zakresie opieki nad zabytkami polegających na renowacji budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, m.in. zlokalizowanych w strefie ochrony konserwatorskiej, w tym prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów budynków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu.

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjęty Uchwałą Nr 180/4 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r.**

W zakresie opieki nad zabytkami skupia się on na następujących zagadnieniach:

- Kształtowaniu tożsamości kulturowej Mazowsza poprzez pielęgnowanie i rozwój lokalnych, materialnych i niematerialnych dóbr kultury;
- Potrzebie podnoszenia stanu świadomości społecznej w zakresie dziedzictwa historycznego, wspólnoty dziejów, tradycji;
- Zobowiązaniu do ochrony i utrzymania zabytków, przy uwzględnieniu potrzeb współczesnego społeczeństwa (zgodnie z Konwencją w sprawie Ochrony zabytków Architektonicznych w Europie. Podpisaną w Cordobie w 1995 r.), co realizowane będzie dzięki:
  - ochronie architektury drewnianej,
  - ochronie zespołów architektoniczno-parkowych, jako obrazu historycznej struktury społecznej,
  - uświadomieniu, iż współczesny zakres ochrony zabytków odbywa się w skali ponadjednostkowej, zawierającej budowle, dzieła, założenia i zespoły stanowiące przedmiot ochrony,
  - zróżnicowaniu potrzeb ochrony, z punktu widzenia przyrodniczego, kulturowo - zabytkowego, historycznego, turystyczno-wypoczynkowego, etc..
- **Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2015 z dnia 28.02.2011r. ze zmianami wynikającymi z Zarządzenia Nr 98/11 z dnia 22.06.2011 r.**

W ramach prac nad Wojewódzkim Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2015 sformułowano cel strategiczny „Zachowanie regionalnej przestrzeni kulturowej i kultywowanie tradycji jako podstawa budowania tożsamości kulturowej regionu i kształtowania postaw społecznych w sferze opieki nad zabytkami oraz wykorzystania dziedzictwa dla rozwoju regionu”. Na cel ten składają się cele operacyjne obejmujące szereg działań bezpośrednio dotyczących opieki nad zabytkami na poziomie gminy:

- **Cel I. Ochrona i zachowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa regionu.**

- Działanie 1. Ochrona i zachowanie wartości dziedzictwa materialnego.

- rewaloryzacja i rewitalizacja zdegradowanych obiektów i obszarów historycznych;
- zapobieganie niszczeniu cennych obiektów, w tym zabezpieczenia przed pożarem, zalaniem, kradzieżą itp.;
- ochrona i zachowanie obiektów zagrożonych (szczególnych): architektury drewnianej, dworskiej, przemysłowej, obiektów budownictwa obronnego;
- wypracowanie wspólnie z samorządami lokalnymi programów ochrony zabudowy drewnianej (wiejskiej, małomiasteczkowej i uzdrowiskowej);
- tworzenie płaszczyzny współpracy różnych podmiotów na rzecz usuwania zagrożeń systemowych i konfliktów w sferze opieki nad zabytkami;
- stworzenie we współpracy z Mazowieckim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków bazy dotyczącej zagrożonych zabytków.

- Działanie 2. Ochrona zabytków ruchomych.

- Działanie 3. Ochrona zabytków archeologicznych.

- identyfikacja zabytków archeologicznych;
- wykonywanie zaleceń konserwatorskich podczas procesów inwestycyjnych;
- ochrona i zachowanie zagrożonych (szczególnych) zabytków archeologicznych, cmentarzysk oraz posiadających własną formę krajobrazową.

- Działanie 4. Ochrona, dokumentacja i popularyzacja zasobów o szczególnej wartości decydujących o specyfice regionu (najcenniejszych i charakterystycznych).
  - wspieranie i inicjowanie prac badawczych i dokumentacyjnych najcenniejszych obiektów zabytkowych regionu;
  - promocja najcenniejszych i charakterystycznych dla regionu obiektów i obszarów zabytkowych;
  - propagowanie i wspieranie działań służących szybkiej aktualizacji i uzupełnienia wojewódzkiej i gminnych ewidencji zabytków.
- Działanie 5. Ochrona i kreowanie krajobrazów kulturowych zachowujących tożsamość kulturową i walory krajobrazowe, w tym komponowanych ciągów zieleni.
- Działanie 6. Kształtowanie i ochrona przestrzeni historycznych miast i wsi.
  - kształtowanie przestrzeni publicznych w nawiązaniu do tradycji miejsca;
  - rewaloryzacja zabytkowej zabudowy na obszarach historycznych;
  - ochrona panoram zabytkowych miast i wsi;
  - zachowanie osi widokowych i zapewnienie właściwej ekspozycji zabytków;
  - ochrona i rewaloryzacja małej architektury i zespołów zieleni (komunalnej);
  - dostosowanie nowej zabudowy do warunków krajobrazowych, lokalnych tradycji budowlanych i gabarytów zabudowy historycznej.

- Działanie 7. Rewitalizacja historycznych ośrodków życia kulturalnego
- Działanie 8. Pielęgnowanie tradycji i lokalnego folkloru w powiązaniu z zasobami dziedzictwa materialnego
- Działanie 9. Popularyzacja i zwiększanie dostępności do zasobów dziedzictwa
  - digitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego;
  - promocja projektów zajmujących się digitalizacją i archiwizowaniem dokumentów i fotografii znajdujących się w rękach prywatnych;
  - wspieranie rozwoju nowych form udostępniania zbiorów muzealnych;
  - zwiększanie dostępności do zabytków poprzez warunkowanie dotacji do prac w obiektach, zabytkowych od publicznego udostępniania tych obiektów;
- **Cel II. Kształtowanie tożsamości regionalnej.**
  - Działanie 1. Utrwalanie i kształtowanie świadomości mieszkańców o historii i zasobach dziedzictwa kulturowego, w tym regionalnego i lokalnego oraz budowanie i pielęgnowanie wrażliwości na bogactwo przestrzeni kulturowej
    - tworzenie i rozwój ekspozycji regionalnych w instytucjach kultury;
  - Działanie 2. Kształtowanie regionalnej dumy w oparciu o zabytki architektury i budownictwa, krajobraz kulturowy, wydarzenia historyczne oraz działalność wybitnych osób.
    - organizacja konkursów dotyczących dziedzictwa i tradycji w celu rozwijania zainteresowań historią i dziedzictwem regionu;

- kreowanie wyobrażeń na temat tożsamości historycznej i kulturowej Mazowsza, z uwzględnieniem specyfiki lokalnej;
  - Działanie 3. Kreowanie ośrodków budowania tożsamości kulturowej regionu (w ramach pasm turystyczno-kulturowych oraz wskazanych w PZPWM).
  - Działanie 4. Promocja walorów kulturowych regionu.
- **Cel III. Wzrost społecznej akceptacji dla ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego regionu.**
- Działanie 1. Stymulowanie działań służących ochronie obiektów zabytkowych i promowanie najlepszych przykładów takich działań.
    - premiowanie działań służących odzyskaniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem;
    - organizowanie konkursów dla właścicieli obiektów zabytkowych, promujących właściwą opiekę nad obiektem oraz jego udostępnienie.
  - Działanie 2. Edukacja społeczeństwa w zakresie praw i obowiązków dotyczących opieki nad zabytkami.
    - szkolenia dla radnych, urzędników, właścicieli i użytkowników zabytków, organizacji pozarządowych, w zakresie opieki nad zabytkami, m.in. przez Departament Kultury, Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego;
    - upowszechnianie wiedzy o prawach i obowiązkach właścicieli zabytków, organizacja szkoleń dla właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.
  - Działanie 3. Stymulowanie i intensyfikacja współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i pozarządowym w działaniach

na rzecz edukacji, promocji, podniesienia świadomości o zasobach i potrzebie zachowania dziedzictwa regionu.

- **Cel IV. Efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego regionu oraz kreowanie pasm turystyczno-kulturowych.**

- Działanie 1. Wspieranie podmiotów posiadających w swoich zasobach znaczną liczbę zabytków w działaniach służących efektywnemu zarządzaniu obiektami zabytkowymi.
- Działanie 2. Stymulowanie wykorzystania dziedzictwa kulturowego w obszarze przemysłów kultury i czasu wolnego.
- Działanie 3. Kształtowanie pasm turystyczno-kulturowych
- Działanie 4. Kreowanie produktów turystyki kulturowej w oparciu o tradycje historyczne
- Działanie 5. Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju lokalnego i regionalnego poprzez organizację wydarzeń kulturalno-historycznych w miejscach zabytkowych
- Działanie 6. Adaptacja obiektów zabytkowych dla współczesnych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych
- Działanie 7. Propagowanie korzyści płynących z wykorzystania dziedzictwa i krajobrazu kulturowego dla rozwoju regionalnego i lokalnego
  - tworzenie finansowych i pozafinansowych mechanizmów współpracy różnych podmiotów działających w sferze ochrony i promocji dziedzictwa regionu;
  - włączenie organizacji pozarządowych w działania samorządu województwa służące opiece nad zabytkami.

- **Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Żuromińskiego na lata 2010-2013 (Uchwała Nr XXXI/317/09 Rady Powiatu Żuromińskiego z dnia 21 października 2009 r.)**

Dokument ustala następujące zasady ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie powiatu żuromińskiego:

- wszystkie działania związane z obiektami wpisanymi do rejestru zabytków powinny uzyskać zgodę Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- na terenie parków wpisanych do rejestru zabytków wprowadza się zakaz wyrębu oraz dokonywania nowych nasadzeń bez zgody WKZ,
- obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji z zachowaniem obecnej i projektowanej funkcji do wartości obiektu,
- nowa zabudowa winna być dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie planowania, skali i bryły zabudowy przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej oraz nawiązywać formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej. Nie może ona dominować nad zabudową historyczną, wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne, na terenie cmentarza należy prowadzi wszelkie działania zmierzające do zachowania, porządkowania i rewaloryzacji nagrobków. Dla terenów przylegających do granic cmentarza należy przyjąć zasadę zagospodarowania zapewniającą właściwą jego ekspozycję.

Zgodnie z Programem, opieka nad zabytkami jest obowiązkiem ich właścicieli lub posiadaczy i podlega w szczególności na zapewnieniu konkretnych warunków związanych z opieką:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku,
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,

- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Na mocy dokumentu Powiat Żuromiński będzie wspierać działania właścicieli lub posiadaczy a także podejmować samodzielne działania w celu:

- zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania,
  - wyeksponowania poszczególnych zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania,
  - zwiększenia atrakcyjności zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
  - spierania inicjatyw sprzyjających pozyskiwaniu środków finansowych na opieką nad zabytkami,
  - realizacji przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami,
  - zapobieżenia dewastacji ujawnionych stanowisk archeologicznych.
- **Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Żuromińskiego na lata 2009-2016 (Uchwała Nr XXXV/361/10 Rady Powiatu Żuromińskiego z dnia 29 stycznia 2010 r.)**

W kontekście ochrony dziedzictwa kulturowego, dokument koncentruje się na parkach podworskich zlokalizowanych na terenie powiatu. Jest ich dziewięć, zlokalizowane są na terenie gminy Kuczbork, Biezuń i Żuromin (Poniatowo, Chamsk i Kliczewo Małe). Co za tym idzie, w polu "Ochrona przyrody i krajobrazu", którego celem długookresowym jest "ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych oraz kształtowanie polityki zagospodarowania przestrzennego respektującej wartości przyrodnicze i krajobrazowe" koniecznym elementem strategii jest prowadzenie wspólnej

polityki ochrony przyrody we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Regionalnym Konserwatorem Przyrody, a także Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Wójtami, Burmistrzami, oraz Nadleśnictwem Lidzbark, Nadleśnictwem Dwukoły, Dyrekcją Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego, Zarządem Polskiego Związku Łowieckiego oraz Pełnomocnikiem Ministra Środowiska ds. Zielonych Płuc Polski.

5 UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

5.1 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Żuromin wykazuje zgodność z celami wszystkich gminnych dokumentów strategicznych:

- **Strategia Gminy i Miasta Żuromin (Uchwała Nr 84/XV/07 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 14 grudnia 2007 r.)**

Dokument wymienia poszczególne obiekty zabytkowe na terenie Gminy Żuromin, natomiast nie precyzuje żadnych działań związanych z nimi. Odnosi się jednak w tej materii do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (marzec 2006) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (lipiec 2007). Strategia podkreśla przy tym, że zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, stanowiska archeologiczne, dobre położenie i skomunikowanie oraz walory krajoznawcze z zachowanymi naturalnymi krajobrazami, zespołami podworskimi stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form wypoczynku oraz rekreacji, co stawia obiekty zabytkowe jako integralny element rozwoju Gminy Żuromin.

- **Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Żuromin (Uchwała NR 173/XXVI/08 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 30 grudnia 2008 r.)**

Studium diagnozuje istotne problemy środowiska kulturowego Gminy i Miasta Żuromin:

- brak studium historyczno-urbanistycznego miasta,
- brak pełnego rozpoznania archeologicznego miasta i gminy,

- trudności w zachowaniu i ochronie obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz postulowanych do ochrony,
- niski stopień zachowania historycznych układów przestrzennych,
- niski stopień zachowania reliktyw kultury i własności szlacheckiej w postaci założeń podworskich, jako przykładów dawnego typu osadnictwa i rodzaju gospodarki rolnej,
- brak określenia (i realizacji) standardów w zakresie zabudowy (szczególnie w miejscowościach o historycznych układach i dobrze zachowanym krajobrazie), zarówno w sensie kształtu, jak i technologii budowania,
- niska atrakcyjność miejsc i obiektów o wartościach kulturowych,
- problemy z zachowaniem i ochroną zabytków sztuki ludowej (chaty wiejskie, krzyże i kapliczki przydrożne) oraz gromadzeniem i ochroną zabytków ruchomych.

W odniesieniu do przeprowadzonej analizy dziedzictwa kulturowego, do objęcia ochroną wskazuje się przede wszystkim układ przestrzenny najstarszej części miasta, jako przykład XVIII - wiecznej lokalizacji miasta, nienaruszającej wcześniejszego układu przestrzennego osady wiejskiej, pozostałości po dawnych założeniach dworskich, które należy objąć ochroną dla zachowania tych jedynych już reliktyw dawnej własności szlacheckiej (ziemiańskiej) oraz formy osadnictwa i gospodarki rolnej. Ich usytuowanie w powiązaniu z terenami atrakcyjnymi krajobrazowo i przyrodniczo, czy po prostu z terenami wsi, daje możliwość ich adaptacji, rewaloryzacji na cele usługowe i wypoczynkowe czy mieszkaniowe. Należy dążyć do zagospodarowania tych obiektów, nawet w sytuacji dużego stopnia ich zniszczenia, począwszy od ratowania resztek zabudowy i zieleni parkowej.

Ważne z punktu widzenia opieki nad zabytkami są także cmentarze (również te zamknięte - ściśle powiązane z historią miasta i rejonu) oraz figurki i krzyże przydrożne, często oznaczające miejsca dawnych mogił. Ponadto zaleca się podjęcie następujących działań związanych z polityką przestrzenną gminy:

- uzupełnienie rozpoznania archeologicznego gminy - szczególnie jej zachodniej części,
  - opracowanie studium historyczno-architektonicznego miasta, a następnie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jego najstarszej - objętej ochroną konserwatorską - części,
  - kontynuację rozplanowania przestrzennego, która powinna uwzględniać ciągłość w kształtowaniu charakterystycznych parcelacji,
  - nawiązania rozplanowania, skali, materiału i detali nowej zabudowy wiejskiej do istniejącej w rejonie starej, tradycyjnej zabudowy.
  - adaptację zabudowy historycznej na cele kulturowe, rekreacyjne, letniskowe czy usługowe.
- **Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Żuromin na lata 2007-2015 (Uchwała Nr 94/XVII/08 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 22 stycznia 2008 r.)**

Obszar rewitalizacji opracowany w LPR obejmuje ściśle centrum miasta (blisko 20% jego powierzchni całkowitej), a zarazem jego najstarszą część stanowiącą załączek dzisiejszego Żuromina. Zakres opracowania obejmuje część zabytkową, tereny przemysłowe, osiedla mieszkaniowe powstałe w latach 70-80 XX wieku (tzw. wielka płyta) oraz tereny o starej zabudowie mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej, w której zdiagnozowano niekorzystne dla rozwoju miasta czynniki społeczne. Na terenie objętym opracowaniem znajduje się zabytkowy kościół parafialny pw. św. Trójcy, wpisany do rejestru zabytków (Nr rej. 96 - A z dnia 19.12.1961). Postuluje się względem niego konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych przy pomocy środków unijnych. Żadne z przewidywanych zadań nie precyzują jednak konkretnych działań w tym kierunku.

- **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Żuromin (Uchwała Nr 314/XLIII/10 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 9 lipca 2010 r.)**

Plan zgodny jest z ustaleniami „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Żuromin” uchwalonego przez Radę Miejską w Żurominie uchwałą nr 173/XXVI/08 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 30 grudnia 2008 roku w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Żuromin. Plan określa m.in. zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, co jest doprecyzowane w rozdziale 2. zawierającym szczegółowe ustalenia z nimi związane.

Plan miejscowy jest w trakcie procedury zmiany.

W pozostałych planach miejscowych ochroną objęte zostały jedynie stanowiska archeologiczne:

- UCHWAŁA Nr 180/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu lokalizacji elektrowni wiatrowych fragmentów miejscowości Wiadrowo i Brudnice, gmina Żuromin.
- UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu lokalizacji elektrowni wiatrowych fragmentów miejscowości Wiadrowo i Dąbrowa, gmina Żuromin.
- UCHWAŁA Nr 312/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu lokalizacji elektrowni wiatrowych Żuromin FW2 - fragmentów miejscowości Kliczewo Małe i Kosewo i Sadowo gmina Żuromin.
- UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu

lokalizacji elektrowni wiatrowych Żuromin FW3 - fragmentów miejscowości Chamsk, Dębsk, Franciszkowo, Kliczewo Duże, Olszewo i Wólka Kliczewska, gmina Żuromin.

5.1.1 Zarys historyczny gminy Żuromin

Etymologia nazwy Żuromin wywodzi się prawdopodobnie od usytuowania pierwotnej osady, która powstała na jednej z puszczańskich polan, gdzie odpoczywali myśliwi, polujący na zwierzęta futerkowe. Pierwotna nazwa różniła się nieco od dzisiejszej i brzmiała: Żeremin, Żyromin, Żeromino. Charakterystyczny jest tu człon żer- wskazujący na żerowanie zwierząt leśnych, choć niewykluczone, że nazwa związana była z żeremiami bobrowymi (siedliskami bobrów), których z uwagi na znaczną bagnistość środowiska była na tym terenie bardzo dużo. Inny źródłostów wskazuje na legendarną postać założyciela puszczańskiej osady o imieniu Żyrośław (Żyrom). Pewnym jest, że Żeremin, Żyromin lub Żeromino dały początek współczesnej nazwie Żuromin.

Zatwierdzony w 1767 roku przez ostatniego króla Polski, Stanisława Augusta Poniatowskiego herb Żuromina również podkreśla ścisły związek miasta ze środowiskiem naturalnym. Niebieskie pole herbu można interpretować jako środowisko wodne, którego charakterystycznym elementem są lilie wodne umieszczone schematycznie w herbie miasta jako dominujący element.

Początki osadnictwa w okolicach Żuromina są datowane na XI XII wiek. Świadczy o tym cmentarzysko w miejscowości Poniatowo. Było to osadnictwo puszczańskie, gdyż obszary żuromińskie pokrywały gęste lasy i liczne bagna. Stwarzało to dogodne warunki dla żerowania i siedlisk zwierząt. Pierwsze wzmianki o osadzie pochodzą z XIII wieku. W 1293 roku osadę tę zwaną Żeromino książę mazowiecki Bolesław II Mazowiecki darował komesowi Brodzie ze Szreńska.

W latach 1329 - 1351 tereny m.in. obecnej gminy Żuromin były zhołdowane przez króla czeskiego Jana Luksemburskiego. Dopiero od 1351 roku król

Kazimierz III Wielki uczynił je lennem Polski. Po jego śmierci, Zawkrze zostało ponownie włączone do księstwa polskiego przez księcia Siemowita III. Jego syn Siemowit IV w 1384 roku oddał ziemię Zawkrzeńską w zastaw Krzyżakom za 3600 kop groszy polskich. Okres zastawu trwał do 1399 roku. Ostatecznie Zawkrze włączył do Korony król Jan Olbracht w 1495 roku. W 1502 i w 1505 roku król Aleksander Jagiellończyk zrównał Ziemię Zawkrzeńską i Ziemię Płocką pod względem podatku poradnego i wyboru urzędników z innymi ziemiami korony.

W tym czasie, do 1489 roku), właścicielem Żuromina była rodzina Szczygłów. Po 1489 osada przeszła w ręce rodziny Dębskich. W 1578 roku wieś Żuromin liczyła już około 200 mieszkańców. Przed 1643 znalazła się w posiadaniu Tomasza Działyńskiego, wojewody chełmińskiego. Od 1703 roku Żuromin był własnością Michała Zdzisława Zamoyskiego, łowczego wielkiego koronnego i wojewody smoleńskiego, jako posag Anny Działyńskiej wojewodzianki chełmińskiej. Pod zarządem Zamoyskich przeżywał znaczny rozwój gospodarczy, kulturalny i religijny. Niebagatelną rolę odegrał w tym względzie rozwijający się kult maryjny. Wykorzystując go, Michał Zdzisław Zamoyski oraz Bohdan Mostowski (podczaszy płocki, następnie kasztelan sierpecki i płocki) w 1714 roku ufundowali drewniany kościół. W 1718 roku biskup płocki Ludwik Bartłomiej Załuski zorganizował przy kościele misję Jezuitów z Pułtusza. Sprowadził ich do Żuromina Michał Z. Zamoyski, oddając im pod opiekę kościół oraz dom mieszkalny. Liczne pielgrzymki wiernych sprawiły, że Jezuici przystąpili do budowy większego kościoła murowanego. Rozpoczęte prace przerwała kasata zakonu w 1773 roku.

W latach 1734 - 1792 właścicielem Żuromina był Andrzej Zamoyski, kanclerz wielki koronny. Wystarał się on o u króla Stanisława Augusta Poniatowskiego o prawa miejskie dla Żuromina i Bieżunia. Król przyznał je oddzielnymi aktami lokacyjnymi dla obu miast 13 lutego 1767 roku w Warszawie. Przywilej lokacyjny zezwalał na założenie miasta i zawierał instrukcje na temat jego urządzenia. Określał, że znakiem albo pieczęcią miasta Żuromina miały być

"trzy lilie stojące nad miesiącem, pod którym gwiazda z literami MP". Stąd też, herb Żuromina podkreśla ścisły związek miasta ze środowiskiem naturalnym. Niebieskie pole herbu można interpretować jako środowisko wodne, którego charakterystycznym elementem są lilie wodne umieszczone schematycznie w herbie miasta jako dominujący element.

Miasto było lokowane na prawie magdeburskim. Władze miasta nazwano magistratem. Na czele magistratu stał burmistrz. Wybierał go każdego roku w dniu 29 listopada właściciel miasta spośród trzech rajców kandydatów wybranych przez ogół mieszkańców. Burmistrz administrował w ratuszu. Tu odbywały się sądy, narady, znajdowało się archiwum miejskie, więzienie, sklep miejski i waga. Do obowiązków burmistrza należało kierowanie obradami Rady Miejskiej, przewodnictwo na sesjach sądowych i ekonomicznych, kontrola wagi, miar oraz cen produktów na targach i jarmarkach.

W 1777 roku Żuromin liczył 312 mieszkańców oraz 52 domy. W 1778 roku Andrzej Zamoyski sprowadził na miejsce misji Jezuitów Reformatów Łąk Bratiańskich koło Nowego Miasta Lubawskiego w województwie chełmińskim. Zgromadzenie Reformatów liczyło 24 członków (13 kapłanów, 7 kleryków i 3 braci). Właściciel miasta przekazał im zaczęty przez Jezuitów kościół, ogród i łąki. Zezwolił na: wolny wyrąb w lasach żuromińskich na własne potrzeby, wolno mlewo w młynie Poniatowo, łowienie ryb w rzece Wkra oraz utrzymywanie się z ofiar i jałmużny. W 1785 roku Reformaci przy znacznym wspieraniu właściciela miasta i innych dobroczyńców, dokończyli budowę kościoła murowanego oraz zbudowali od jego strony południowej murowany klasztor. Kościół był budowlą starego baroku, trójnawowy, halowy. 2 lipca 1785 roku biskup sufragan płocki Wojciech Gadomski dokonał konsekracji kościoła.

Po II rozbiórce Polski Żuromin znalazł się w zaborze pruskim. Należał nadal do powiatu szreńskiego i parafii łobowidzkiej. Był własnością syna Andrzeja Zamoyskiego Stanisława Zamoyskiego. On to 18 września 1801 roku sprzedał tę posiadłość księciu Józefowi Poniatowskiemu, który z kolei ją rodzinie

Dąbrowskich. 24 lipca 1794 roku Żuromin został zniszczony przez pożar. Zagorzało prawie całe miasto razem z dawną szkołą zakonną początkową i starym drewnianym klasztorem. Spłonęła także dość zasobna księżnica klasztorna. Ocalał jedynie murowany kościół i 8 domów.

W latach 1797 - 1799 władze pruskie dokonały zmian administracyjnych w państwie pruskim. Od czasu utworzenia Księstwa Warszawskiego Żuromin znajdował się w Prusach Nowowschodnich w powiecie mławskim departamentu płockiego. Był jednym z ośmiu miast tego powiatu. Od 1815 roku Żuromin znalazł się w granicach Królestwa Polskiego. Należał do obwodu mławskiego w województwie płockim. W 1846 roku mieszkało w nim 1541 osób w 127 domach (w tym trzy murowane). Miasto było ubezpieczone w Towarzystwie Ogniomym na 49 050 rubli srebrnych. Każdy dom posiadał sprzęt przeciwpożarowy. W tym czasie właścicielem miasta był Adam Wołoski, sędzia pokoju mławskiego. Mało interesował się miastem. Starał się osiągnąć jak najwięcej korzyści ze swoich posiadłości. Żuromin podupadł. W mieście szerzyło się pijaństwo na skutek propinacji, czyli wyłącznego prawa właściciela dóbr ziemskich do produkcji piwa, gorzałki i miodu oraz przywileju do sprowadzania tych wyrobów z innych miast i czerpania z tego tytułu dochodów. Walcząc z alkoholizmem, w połowie XIX wieku utworzono przy kościele bractwo trzeźwości.

W 1863 roku mieszkańcy miasta i okolic czynnie wzięli udział w powstaniu styczniowym. Potyczki z wojskami rosyjskimi miały miejsce w okolicach Żuromina 8 lutego 1863 roku, w Poniatowie 10 sierpnia 1863 roku oraz pod Osówką 14 października 1863 roku. Świadectwem tych wydarzeń są mogiły powstańcze na okolicznych cmentarzach. Po powstaniu styczniowym władze rosyjskie zlikwidowały dobra kościelne w Żurominie. Miasto opuścili reformaci.

1 czerwca 1869 roku ukazem carskim Żuromin wraz z 2 miastami Mazowsza został zdegradowany do roli gminy wiejskiej, zarządzanej przez wójta i zgromadzenie gminne. Odebranie praw miejskich było jedną z form represji

zaborcy za udział mieszkańców Żuromina w powstaniu. Mimo degradacji, Żuromin zachował prawo organizowania jarmarków. W urzędowym wykazie z 1849 roku jest ich 6: zawsze w poniedziałki po Trzech Królach, po św. Macieju, po Wniebowstąpieniu Pańskim, po św. Piotrze i Pawle, po Narodzeniu Najświętszej Maryi Panny i po Wszystkich Świętych. W tym czasie wiodącą rolę odgrywało rzemiosło.

Pod koniec XIX wieku Żuromin miał trzy ulice: Mławską, Zamurną i Poniatowską oraz trzy duże rynki: Stary, Nowy i Zielony, na których w dni targowe tkwił handel. Ponadto posiadał synagogę, szkołę początkową, urząd gminy, kasę wkładowo-zaliczkową, przytułek dla ubogich. W 1897 roku mieszkało w Żurominie 3119 mieszkańców. Osada była zaniedbana. Brak urządzeń kanalizacyjnych i wodnych wpłynął na niski stan higieniczny. Szerzyły się choroby. Nadal dominowało budownictwo drewniane. Mieszkańcy żyli ubogo. Wielu nie posiadało ziemi, nie pracowało. W 1903 roku w Żurominie rozpoczęto brukowanie ulic. Łączność ze światem Żuromin utrzymywał poprzez pocztę mieszczącą się w budynku klasztornym, a także za pomocą telefonu, który łączył osadę z Bieżuniem i Zieluniem. Wówczas rozebrano stary przyklasztorny budynek szkoły a w jego miejsce postawiono za 4500 rubli piętrowy gmach szkolny.

W latach 1902 -1906 trwały prace nad zorganizowaniem straży ogniowej. Największym problemem było zgromadzenie odpowiednich funduszy na zakup nowego sprzętu i działalność. Trudność tę pokonano ustalając budżet w postaci 400 rubli z funduszy gminnych, 601 rubli z dzierżawy rzeźni, 150 rubli z miejscowego Towarzystwa Drobego Kredytu, 300 rubli z dobrowolnych składek. Głównym inicjatorem powstania Ochotniczej Straży Ogniowej byli Antoni Wolski wspólnie z aptekarzem Pawłem Kamińskim. Pierwszy dokument dotyczący organizacji straży ochotniczej pochodzi z 10 lipca 1906 roku. Od 1905 roku Żuromin stał się parafią. Do tej pory należał do parafii Lubowidz. Jej proboszczem został ksiądz Ignacy Staniaszko. Parafia do dziś słynie z obrazu Matki Bożej, który otaczany jest kultem ze względu na rzekome przypadki

uzdrowień. Obraz namalowany jest na płótnie, przedstawia Matkę Bożą unoszącą się na obłoku i dającą dziecię Jezus św. Antoniemu.

W okresie pierwszej wojny światowej wieś znalazła się na uboczu działań wojennych i wydarzeń politycznych. W 1918 roku było pod okupacją niemiecką. 11 listopada 1918 roku mieszkańcy Żuromina rozbroili posterunek żandarmerii, mimo początkowego oporu żandarmów. W niepodległej Polsce Żuromin należał do powiatu sierpeckiego w województwie warszawskim.

W 1919 roku podczas epidemii grypy zwanej „hiszpanką” w Żurominie zmarło 77 osób, a w pobliskim Olszewie 13 osób. Na początku XX wieku Żuromin przeżył dalszy napływ ludności żydowskiej. Liczne w tym okresie środowisko żydowskie podtrzymywało własną hermetyczną kulturę i religię. Tradycyjnym miejscem modłów i sobotnich zgromadzeń była synagoga (spalona przez Niemców w 1940 roku), jedna z pierwszych żydowskich budowli jakie pojawiły się w mieście. Synagoga stała na Placu Piłsudskiego (obecnie w tym miejscu znajduje się park miejski).

Żydzi brali czynny udział w życiu publicznym, zasiadali w radzie miasta, wybierani byli na członków zarządu, działali w straży ogniowej. Żuromińscy Żydzi dominowali w handlu jako kupcy i właściciele sklepów, a także w usługach. Tylko nieliczni żyli z uprawy ziemi. W tym okresie najbardziej znani byli bracia Dawid i Mordka Ryżowy. Żona Dawida Dwojra odbierała porody. Krawcem był Icek Dragon, znanymi kupcami byli min. Abram Choronzyc i Nikita Lent – właściciel piętrowego sklepu bławatnego posadowionego w miejscu gdzie obecnie znajduje się Urząd Miasta. Rabinem był Majer Ciechanower, a po nim około 1930 roku Benog Blumberg.

W 1921 roku na ogólną liczbę 3962 mieszkańców przypadało 1902 Żydów, a w 1931 roku na 4165 mieszkańców 1959 było Żydami. Był to najwyższy wskaźnik ludności żydowskiej w okolicy.

Staraniem miejscowego proboszcza i nauczycieli władze polskie ponownie w 1925 roku przywróciły prawa miejskie. Miasto było nadal zaniedbane. Łączność z większymi miastami utrzymywano za pośrednictwem dwóch kursowych autobusów Mośka Hamburgiera. Do kilku domów była doprowadzona energia elektryczna z Młyna Grodka i Browarna. Mieszkańcy posiadali kilka odbiorników elektrycznych. Od 1931 roku przystąpiono do poprawiania estetyki miasta. Zaczęto likwidować bagna, bajora, porządkować ulice poprzez kładzenie bruku i doprowadzać do porządku rynki. Wybudowano dom dla urzędu z remizą strażacką, wywiercono trzy studnie publiczne dzięki czemu miasto miało wodę. Liczyło już 4165 mieszkańców.

W okresie drugiej wojny światowej Żuromin znalazł się poza terenem działań wojennych. 15 września 1939 roku do miasta przybyły pierwsze oddziały niemieckie. Utworzono posterunek żandarmerii. Zmieniono nazwę miasta na Gortzen. Zarządzali nimi kolejno: komisarze niemieccy Bechtel, Wieczorek, Wintt i Lejbicki. W Żurominie w pierwszej kolejności już w końcu 1939 roku wysiedlono ludność żydowską. Umieszczono ich w gettach Generalnego Gubernatorstwa w miejscowościach: Legnica, Jadów, Warszawa. Od 2 kwietnia 1941 roku zaprzestano wysiedleń Żydów do Generalnego Gubernatorstwa, kierując ich do gett na terenie rejencji ciechanowskiej. Żydzi żuromińscy najczęściej byli wywożeni do gett w Ciechanowie i w Mławie. Stąd przewożono ich do obozu zagłady, głównie Auschwitz-Birkenau. W sumie wysiedlono ok. 2500 Żydów.

W mieście Niemcy porozbierali domy żydowskie, które stanowiły ok 30% tkanki miejskiej. Wprowadzili godzinę policyjną, która trwała od 21.00 do 6.00. Wprowadzono także żywność na kartki. Niemcy zmuszali mieszkańców W zimie zatrudniali przy odśnieżaniu dróg w formie szarwarku. Dzieci, które miały ukończone 15 lat, były wywożone na roboty, pozostałe przymuszano do pracy na terenie miasta: wrywały trawę z chodników, czyściły skwery, pielili oraz zbierały kamienie z pól. Prace miały odciągnąć dzieci od nauki. Znane są dwa

przypadki zabójstw dzieci żuromińskich, które pragnęły uniknąć wywózki na roboty.

W Żurominie i gminie od 1940 roku działała partia chłopska Stronnictwo Ludowe - Roch. Organizatorem jej był Wacław Kapela pseudonim "Luty" z Wólki Kliczewskiej. Żuromin został wyzwolony 19 stycznia 1945 roku przez żołnierzy II Armii Uderzeniowej z Frontu Białoruskiego. Niemcy nie stawiali oporu. Miasto w dniu wyzwolenia liczyło 2232 mieszkańców. Było zniszczone w ok. 30%. Należało do powiatu sierpeckiego w woj. warszawskim.

1 stycznia 1956 roku Żuromin awansował do rangi miasta powiatowego. Powstał z części ziem powiatów: mławskiego, sierpeckiego i rypińskiego. Początkowo obszar wynosił 759 km i liczył 40353 mieszkańców.

5.1.2 Zabytki nieruchome w gminie Żuromin

Zasób zabytków nieruchomych gminy nie jest duży, lecz jego istotna część wpisana jest do rejestru zabytków, co poniekąd stanowi o ich dużym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego tak w skali województwa jak i całego kraju.

Najliczniejszą grupę obiektów zabytkowych gminy stanowi zabudowa mieszkalna, drewniana oraz murowana. Przeważnie są to obiekty budowane na planie prostokąta, posadowione na podmurówce cementowej, drewniane lub murowane, jedno i dwukondygnacyjne, nigdy wyższe. Obiekty drewniane o konstrukcji szkieletowej, szalowane. Dachy przeważnie dwuspadowe, kryte obecnie papą, blachą lub eternitem. Okna drewniane, najczęściej dwuskrzydłowe. Elewacje generalnie bez ozdób, niektóre z nich posiadają drobne detale jak gzymsy wieńczące, czy fryzy.

Na tle budynków mieszkalnych wyróżniają się obiekty architektury rezydencjonalnej oraz sakralnej.

Obiekty architektury rezydencjonalnej

- **Zespół podworski w Chamsku (dwór, pozostałości parku krajobrazowego)**

Dwór został wybudowany w II połowie XIX wieku dla rodziny Chamskich-właścicieli miejscowego majątku. Od roku 1863 posiadłość przechodzi na rzecz rodziny Bergów. W roku 1905 właścicielem posiadłości jest Rudolf Berg. Po zakończeniu II Wojny Światowej we dworze ulokowało się miejscowe PGR. W latach 1975-85 przeprowadzony został generalny remont dworu, który dotyczył stopów, więźby dachowej i poszycia połaci, zmieniono układ pomieszczeń i przeniesiono w inne miejsce klatkę schodową, kompletnej wymianie uległa też stolarka drzwiowa i okienna. W roku 1993 PGR został zlikwidowany a dwór od tej pory pozostaje pusty i niezabezpieczony. Przyczynia się to do szybkiej dewastacji i rozkradania budynku. Pod koniec lat 90 tych sytuacja nie uległa zmianie. Dwór w dalszym ciągu ulegał szybkiej degradacji. Ówczesnym właścicielem zabytku była Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa a dzierżawcą Spółka Cywilna Rolnik w Chamsku.

Dwór murowany z cegły i otynkowany, posadowiony na planie prostokąta, podpiwniczony, parterowy z mieszkalnym poddaszem przekrytym dachem dwuspadowym o połaciach krytych wtórnym eternitem. Na osi głównej umieszczono obustronny, piętrowy ryzalit wieńczony trójkątnymi ścianami szczytowymi, przekryty dachem dwuspadowym. Elewacje wzdłużne 9 osiowe, z 3 osiowym ryzalitem umieszczonym centralnie. Od frontu ryzalit poprzedzony został zabudowaną, przesklepioną sionką, mieszczącą wejście główne zamknięte półkoliście i parę, symetrycznie rozmieszczonych okien również zamkniętych półkoliście. Przed drzwiami ulokowano krótkie, jednobiegowe schody. Sionka rozczłonkowana jest 4 pilastrami toskańskimi. Nad nią umieszczono otwarty taras. Elewacja piętra dekorowana boniowaniem pasowym oraz boniowanymi lizenami na narożach. Ponad gzymsem koronującym umieszczono fryz dekorowany prostokątnymi niszami. W partii szczytu umieszczono oculus. Analogiczne lizeny umieszczono na narożach korpusu. Otwory okienne dekorowane płaskimi

opaskami oraz prostymi gzymsami nadokiennymi. Od zachodu ulokowano wtórną, parterową przybudówkę. Układ wewnątrz dwutraktowy, gruntownie przekształcony. Dawne wyposażenie zostało zlikwidowane. Całość została skomponowana w duchu późnego klasycyzmu.

- **Zespół dworski w Kliczewie Małym (dwór, pozostałości parku krajobrazowego)**

Dwór został wybudowany w ostatniej ćwierci XIX wieku dla rodziny Bagieńskich. W latach 30 -tych majątek należał już do rodziny Podczaskich, do których trafił w formie posagu Heleny z Bagieńskich. Po II Wojnie Światowej we dworze ulokowano szkołę. W czasie jej użytkowania budynek przeszedł kilka remontów i przebudów. W latach 60-tych wymieniono stolarkę okienną i podłogi, dobudowano od wschodu nowe pomieszczenie psując w ten sposób pierwotną linię dworu. W 1982 roku zmieniono poszycie dachu. Przed 1998 roku dwór opustoszał po wyprowadzce szkoły. Tuż po tym fakcie został zdewastowany przez okolicznych mieszkańców. Powyrywano stolarkę, podłogi zniszczono zabytkowe piece. Dwór doprowadzono do stanu ruiny. Ówczesnym właścicielem dworu było Kuratorium Oświaty i Wychowania w Ciechanowie. Dwór w tym stanie pozostaje do dziś.

Dwór murowany i otynkowany, posadowiony na wydłużonym planie o nieregularnej bryle, budynek podpiwniczony, parterowy z piętrowym narożnikiem z poddaszem przekrytym dachami dwu- i czterospadowymi o połaciach z blachy. Dwór został skomponowany w duchu neorenesansu w formie nieregularnej willi. Elewacji zyskały narożne pilastry, trójkątne szczyty wieńczące ryzalit skrajny w elewacji frontowej, ryzalit środkowy w elewacji ogrodowej, niewielkie trójkątne szczyty wieńczą też wszystkie, dwuosiowe elewacje piętrowego narożnika. Taka profuzja szczytów przysparza budynkowi swoistego charakteru. Na elewacji frontowej w części parterowej znajduje się główne wejście obudowane

drewnianą sionką z laubzegową dekoracją, przekryta trójkątnym szczytem, pierwotnie oszklona. Bogatą dekorację zyskały okna. Mają one profilowany opaski oraz naczółki w parterze w formie gzymsów nadokiennych wspartych na wolutowych konsolach, na piętrze zyskały wysunięte, wsparte na konsolach parapety, oraz proste naczółki przerwane pełnym łukiem. Okna zyskały też dekorację rzeźbiarską. Są to maski ludzkie, głowy lwów oraz zwisy roślinne. Układ wewnątrz dwutraktowy z sienią na osi i schodami prowadzącymi na piętro.

- **Zespół podworski w Poniatowie (pozostałości dworu i parku krajobrazowego)**

Pierwotny dwór z pierwszej połowy XIX wieku, wzniesiony dla Poniatowskich lub Lipskich, został pod koniec stulecia lub na samym początku XX wieku rozbudowany, podobnie jak dwory w Łukówcu, Nowym Zaborowie i Trębkach Nowych – przez przedłużenie budynku, a właściwie jego zdwojenie. W efekcie zachowana do dziś część dworu, zapewne późniejsza dobudówka, jest symetryczną połową siedziby po rozbudowie. Jest to budynek parterowy, z piętrowym ryzalitem na osi elewacji frontowej przechodzącym w wystawkę dwuspadowego dachu z naczółkiem z jednej strony. W elewacji ogrodowej znajduje się dwukolumnowy portyk.

Obiekty architektury sakralnej

- **Kościół p.w. św. Floriana w Chamsku**

Pierwszy kościół parafialny w Chamsku powstał pod koniec XIV w. Spłonął dwieście lat później. Pod koniec XVI w. wybudowano nowy drewniany kościół zastąpiony 80 lat potem kościołem murowanym. Czwarty kościół wzniesiono w latach 1817-18 (dostawiony do murowanych: zakrystii i kaplicy św. Floriana rozebranych na początku lat 90. ubiegłego stulecia). Remontowany był w 1950 i 1966 r.

Świątynia jest orientowana, konstrukcji zrębowej, oszalowana ze współczesnymi murowanymi: zakrystią i pomieszczeniem gospodarczym.

Korpus zbudowany został na planie prostokąta, prezbiterium jest niewyodrębnione, zamknięte trójbocznie. Nad nawą i prezbiterium znajduje się wspólny dach dwuspadowy, przechodzący nad końcem prezbiterium w trójpołaciowy. Nad zakrystiami są dachy dwuspadowe - wszystkie kryte blachą. Na kalenicy mieści się czworoboczna wieżyczka na sygnaturkę, obita blachą z daszkiem namiotowym zwieńczonym chorągiewką z datą: 1950.

Wnętrze jest trójprzestrzenne, rozdzielone na nawy dwoma parami kolumn toskańskich. W nawie głównej i prezbiterium znajduje się półkolebka o łuku koszowym, w nawach bocznych strop płaski, zaś w zakrystii kolebka z lunetą. Chór muzyczny wsparty jest na dwóch słupach. Wyposażenie wnętrza jest skromne, współczesne.

- **Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca w Poniatowie**

Wybudowany w 1805 r. ze środków fundacji Adama Zalewskiego i środków pielgrzymów, staraniem ks. Antoniego Fiederowicza. Remontowany w 1861 r. i latach 1971 – 72 (m.in. zmiana pokrycia dachu z gontu na blachę).

Drewniany kościół konstrukcji zrębowej, oszalowany. Trójnawowy. Odwrotnie orientowany. Prezbiterium niewyodrębnione zewnętrznie, zamknięte prostokątnie z bocznymi zakrystiami i składzikiem z łozami na piętrze. Wejście główne w formie wgłębnej portyki z dwoma kolumnami, flankowanego dwoma pozostałościami po wieżach i zwieńczonego wystawką z trójkątnym szczytem. Jest to jedyny tego typu front na terenie województwa mazowieckiego. Dach jednokalenicowy, kryty blachodachówką. Nad prezbiterium czworoboczna wieżyczka na sygnaturkę zwieńczona hełmem z latarnią.

Wnętrze jest trójnawowe, rozdzielone pięcioma parami okrągłych słupów. W nawie głównej i prezbiterium jest pozorna kolebka o łuku koszowym, w nawach bocznych zaś stropy płaskie. Na wysokości prezbiterium są łoże kolatorskie. Chór muzyczny od wschodu wsparty jest na dwóch kolumnach. Wyposażenie wnętrza: barokowy ołtarz główny i ołtarze boczne z obrazami z XVII w.: „Zdjęcie z krzyża” i „Matka Boska z Dzieciątkiem Jezus”.

- **Kościół i klasztor Reformatów w Żurominie – kompleks budynków zakonnych**

Budynki w stylu barokowym, wybudowane w latach 1714-1786. W skład zespołu wchodzi kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy i budynek poklasztorny. Kościół p.w. Świętej Trójcy w Żurominie zawdzięcza swój początek objawieniom Matki Bożej, jakie miały miejsce na początku XVIII w. W 1714 r. z fundacji Zamoyskich wybudowano drewnianą świątynię, którą konsekrował bp Ludwik Załuski.

Tenże biskup opiekę nad kościołem i szerzeniem kultu Matki Bożej powierzył jezuitom, sprowadzonym z Pułtusza w 1719 r. Dzięki ich staraniom ok. 1760 r. została rozpoczęta budowa murowanego kościoła, którą przerwała kasata zakonu w 1773 r. Na ich miejsce, staraniem Andrzeja Zamoyskiego, kanclerza wielkiego koronnego, sprowadzono w 1778 r. reformatów, którzy w latach 1782-1784 dokończyli dzieła budowy kościoła lipca 1786 r. bp Wojciech Gadomski konsekrował świątynię. Reformaci opiekowali się świątynią do kasaty, która miała miejsce w 1865 r. Od tego czasu przy kościele rezydował stale wikariusz parafii Lubowidz. Parafię w Żurominie erygował dopiero bp Apolinary Wnukowski w 1908 r. W 1969 r. kościół był gruntownie restaurowany i ozdobiony polichromią wykonaną przez E. Przeorską, następnie remontowany w latach 1997-2000.

5.1.3 Zabytki archeologiczne

Zasób archeologiczny gminy Żuromin jest niewielki, co może wynikać z relatywnie słabego jego rozpoznania, szczególnie w zachodniej części. Część stanowisk została odkryta i udokumentowana dzięki przypadkowym odkryciom, pozostała część została ujawniona na podstawie systematycznej badań inwentaryzacyjnych, prowadzonych w ramach ogólnopolskiego programu „Archeologiczne Zdjęcie Polski” (AZP).

Udokumentowane stanowiska archeologiczne występują w postaci śladów osadniczych, cmentarzysk i osad. Najstarsze datowane są na czasy neolityczne, tj. 7-4,5 tysiąca lat p.n.e. Specyfika zasobu archeologicznego gminy wskazuje na bogate tradycje osadnicze, co z kolei pozwala prześledzić kolejne etapy jej zasiedlania na przestrzeni dziejów.

Największym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych, są prowadzone prace ziemne związane realizacją inwestycji budowlanych. Ochrona stanowisk archeologicznych jest szczególnie istotna z punktu widzenia zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, ale działania te nie mogą hamować rozwoju gminy. Podstawą zrównoważonego rozwoju jest kontrola ruchu inwestycyjnego na podstawie dokładnego wykazu i opisu stanowisk archeologicznych.

Tabela 1. Gmina Żuromin – wykaz stanowisk archeologicznych.

	<i>AZP</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Funkcja</i>	<i>Chronologia</i>	<i>Nr stan. w miejscowości</i>	<i>Ochrona w planie miejscowym</i>
1.	38-56/3	Wiadrowo	ślad osadnictwa	okres nowożytny	1	
2.	38-56/4	Wiadrowo	ślad osadnictwa	okres nowożytny	2	UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
3.	38-56/5	Wiadrowo	ślad osadnictwa	okres nowożytny	3	UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
4.	38-56/6	Wiadrowo	ślad osadnictwa	okres nowożytny	4	UCHWAŁA Nr 180/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
5.	38-56/7	Wiadrowo	osada; ślad osadnictwa; ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich; wczesne średniowiecze; późne średniowiecze	5	UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
6.	38-56/8	Wiadrowo	ślad osadnictwa; ślad osadnictwa	epoka kamienia; starożytność	6	UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
7.	39-54/4	Rynowo	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	1	
8.	39-54/5	Dąbrowice	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	1	

	AZP	Miejscowość	Funkcja	Chronologia	Nr stan. w miejscowości	Ochrona w planie miejscowym
9.	39-54/6	Dąbrowice	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	późne średniowiecze; nowożytność	2	
10.	39-54/7	Dąbrowice	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	późne średniowiecze; nowożytność	3	
11.	39-54/8	Raczyny	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	epoka brązu, późne średniowiecze, nowożytność	1	
12.	39-54/9	Raczyny	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	późne średniowiecze; nowożytność	2	
13.	39-54/10	Raczyny	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	średniowiecze; późne średniowiecze; nowożytność	3	
14.	39-55/1	Rzężawy	osada; osada	późne średniowiecze; nowożytność	1	
15.	39-55/2	Brudnice	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ nowożytność	2	
16.	39-55/4	Raczyny	chałupa kryta strzechą	nowożytność XVIIIw.	1	
17.	39-55/5	Raczyny	śląd osadnictwa; osada; osada; osada	górną paleolit, epoka brązu- Ha; wczesne średniowiecze XI- XIIw.; późne średniowiecze XIII- XIVw. XV-XIXw.	2	
18.	39-55/6	Raczyny	śląd osadnictwa	późne średniowiecze; nowożytność	3	
19.	39-55/7	Raczyny	śląd osadnictwa	nowożytność	4	
20.	39-55/8	Rozwozin	śląd osadnictwa; osada	późne średniowiecze; nowożytność	1	
21.	39-55/10	Poniatowo	osada	późne średniowiecze/ nowożytność	3	
22.	39-55/11	Poniatowo	kościół	nowożytność 1805 r.	1	
23.	39-55/12	Poniatowo	kapliczka	nowożytność 1893 r.	2	
24.	39-55/13	Poniatowo	osada	późne średniowiecze/ nowożytność	6	
25.	39-55/14	Poniatowo	osada	późne średniowiecze/ nowożytność	7	
26.	39-55/15	Żuromin	osada	późne średniowiecze/ nowożytność	2	UCHWAŁA Nr 314/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r.
27.	39-55/16	Brudnice	śląd osadnictwa	późne średniowiecze/ nowożytność	3	
28.	39-55/17	Brudnice	młyn	nowożytność XIXw.	1	
29.	39-55/18	Brudnice	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	pradzieje; późne średniowiecze/ nowożytność	4	

	AZP	Miejscowość	Funkcja	Chronologia	Nr stan. w miejscowości	Ochrona w planie miejscowym
30.	39-55/19	Brudnice	cmentarzysko (?)	kultura przeworska B	5	
31.	39-55/20	Poniatowo	osada	późne średniowiecze XII-XIVw.	4	
32.	39-55/21	Poniatowo	ślad osadnictwa	późne średniowiecze/nowożytność XV/XVIw.	5	
33.	39-55/22	Brudnice	ślad osadnictwa	późne średniowiecze/nowożytność XV/XVI-XVIIw.	6	
34.	39-55/23	Brudnice	ślad osadnictwa	późne średniowiecze/nowożytność XV/XVI-XVIIw.	7	
35.	39-55/24	Brudnice	osada; osada	wczesne średniowiecze XI-XIIw.; późne średniowiecze/nowożytność XV/XVI-XVIIw.	8	
36.	39-55/25	Brudnice	osada	późne średniowiecze/nowożytność XV-XVIIIw.	9	
37.	39-55/26	Rozwozin	ślad osadnictwa	nowożytność XVI-XIXw.	2	
38.	39-55/27	Rozwozin	ślad osadnictwa	średniowiecze-nowożytność	3	
39.	39-56/1	Żuromin (?)	znal. luźne	młodsza epoka kamienia	1	
40.	39-56/2	Franciszkowo (?)	znal. luźne	neolit	1	
41.	39-56/3	Dąbrowa	osada	średniowiecze/nowożytność	1	
42.	39-56/4	Cierpigórz	ślad osadnictwa	nowożytność	1	
43.	39-56/5	Kosewo	ślad osadnictwa	starożytność	1	UCHWAŁA Nr 312/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r.
44.	39-56/6	Kosewo	osada	średniowiecze/nowożytność	2	UCHWAŁA Nr 312/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r.
45.	39-56/7	Kliczewo Duże	ślad osadnictwa	średniowiecze/ okr. wpływów rzymskich	1	
46.	39-56/8	Olszewo	ślad osadnictwa	starożytność/ wczesna epoka żelaza (?)	1	

	AZP	Miejscowość	Funkcja	Chronologia	Nr stan. w miejscowości	Ochrona w planie miejscowym
47.	39-56/9	Olszewo	osada	średniowiecze/ nowożytność	2	
48.	39-57/29	Olszewko	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze; nowożytność	5	
49.	39-57/41	Kliczewo Duże	osada; osada	wczesne średniowiecze XII- XIIIw.; nowożytność XVIw. (?)	1	
50.	39-57/42	Kliczewo Duże	śląd osadnictwa	średniowiecze	2	
51.	39-57/43	Kliczewo Duże	śląd osadnictwa	nowożytność	3	
52.	39-57/44	Kliczewo Duże	śląd osadnictwa	nowożytność	4	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r.
53.	39-57/45	Kliczewo Duże	śląd osadnictwa	średniowiecze	5	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r.
54.	39-57/46	Wólka Kliczewska	śląd osadnictwa	nowożytność	2	
55.	39-57/47	Wólka Kliczewska	śląd osadnictwa	nowożytność	3	
56.	39-57/48	Wólka Kliczewska	śląd osadnictwa	średniowiecze	4	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r.
57.	39-57/49	Wólka Kliczewska	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	średniowiecze; nowożytność	5	
58.	39-57/50	Wólka Kliczewska	śląd osadnictwa	średniowiecze	6	
59.	40-55/7	Młudzyn	śląd osadnictwa	nowożytność	1	
60.	40-55/9	Młudzyn	osada	nowożytność	2	
61.	40-55/10	Młudzyn	śląd osadnictwa; śląd osadnictwa	późne średniowiecze; okres nowożytny	3	
62.	40-55/11	Młudzyn	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	4	
63.	40-56/1	Chamsk	osada	od XIVw.	3	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r
64.	40-56/2	Chamsk	znal. luźne	stożytność/ neolit (?)	4	

	AZP	Miejscowość	Funkcja	Chronologia	Nr stan. w miejscowości	Ochrona w planie miejscowym
65.	40-56/3	Dębsk	osada	od XVw.	1	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r
66.	40-56/4	Dębsk	znal. luźne	młodsza epoka kamienia	2	
67.	40-56/5	Dębsk (?)	znal. luźne	neolit/ wczesna epoka brązu	3	
68.	40-56/7	Chamsk	osada	wczesna epoka żelaza	1	
69.	40-56/8	Chamsk	punkt osadn.; punkt osadn.	starożytność; okres nowożytny	2	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r
70.	40-56/9	Dębsk	cmentarzysko	wczesna epoka żelaza	4	UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r
71.	40-57/1	Wólka Kliczewska	osada; punkt osadn.; punkt osadn.	wczesna epoka żelaza; okres wpływów rzymskich; XVI- XVIIIw.	1	
72.	40-57/2	Nadratowo-Stare Bieńki	punkt osadn.; osada (?); cmentarzysko (?)	starożytność (okr. wpl. rzym.?); wczesna epoka żelaza; wczesna epoka żelaza	1	
73.	40-57/3	Nadratowo-Stare Bieńki	osada	XVI-XVIII w.	2	
74.	40-57/4	Nadratowo Nowe	punkt osadn.	XVI-XVIII w.	1	

5.1.4 Dziedzictwo niematerialne

Ważną rolę w pielęgnowaniu dziedzictwa niematerialnego gminy Żuromin pełnią dwie jednostki gminne: Żuromińskie Centrum Kultury (ZetCeKa) oraz Powiatowo - Miejska Biblioteka Publiczna. ZetCeKa wypełnia misję dot. dziedzictwa niematerialnego poprzez praktyki społeczno-kulturowe, sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne. Dobrym tego przykładem są liczne zajęcia muzyczne (w ZetCeKa funkcjonuje niepubliczna szkoła muzyczna, sekcja widowisk wokalnie-muzycznych oraz próby różnorodnych zespołów), klub seniora,

warsztaty artystyczne, wystawy oraz kino. Centrum organizuje także wydarzenia kulturalne.

Z kolei Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna w Żurominie jest samorządową instytucją kultury finansowaną z budżetu Gminy i Miasta Żuromin i współfinansowaną na zasadzie porozumienia ze środków budżetowych samorządu powiatu żuromińskiego. Stan księgozbioru wynosi 25 544 woluminy (stan na dzień 31.12.2007 r.). Biblioteka powiększa swój księgozbiór zgodnie z profilem gromadzenia zbiorów sieci bibliotek publicznych, biorąc pod uwagę potrzeby czytelnicze terenu miasta i powiatu, sieci szkół podstawowych, gimnazjalnych, średnich oraz studentów i pracowników podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe. Księgozbiór uzupełniany jest również systematycznie w książki z zakresu literatury pięknej dla dorosłych, dzieci i młodzieży.

5.2 Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

5.2.1 Zabytki nieruchomości w rejestrze zabytków

Obiekty zabytkowe z terenu gminy Żuromin, wpisane do rejestru zabytków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Gmina Żuromin – rejestr zabytków

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	NAZWA	DATOWANIE	STAN ZACHOWANIA	UWAGI	WPIS DO REJESTRU
1	Brudnice	Mostowa 29	Młyn wodny	1873	RUINA	Młyn nie istnieje. Obecnie pozostała mała elektrownia wodna.	rejestr: 257-A, 1992-02-17
2	Chamsk	Mazowiecka 35	Kościół p.w. św. Floriana	XVI-XVII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 94-A, 1961-12-08
3	Chamsk	Parkowa 1	Dwór w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	ŚREDNI		rejestr: 244-A, 1981-10-15
4	Chamsk	Parkowa 1	Park w zespole dworsko - parkowym	k. XIX w.	ŚREDNI		rejestr: 244-A, 1981-10-16

5	Kliczewo Małe	Kliczewo Małe 22	Dwór w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	BARDZO ZŁY		rejestr: 234-A, 1981-10-08
6	Poniatowo	Parkowa 30	Park w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	ZŁY		rejestr: 233-A, 1981-10-08
7	Poniatowo	Rynek 21B	Kościół p.w. św. Wawrzyńca	XVI-XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 95-A, 1961-12-19
8	Żuromin	Kościuszki 3	Kościół p.w. św. Trójcy	XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 96-A, 1961-12-19
9	Żuromin	Kościuszki 3	Klasztor	XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 96-A, 1961-12-19
10	Żuromin	Kościuszki 3	Ogrodzenie	XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 96-A, 1961-12-19

5.3 Zabytki w Gminnej Ewidencji Zabytków

5.3.1 Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Żuromin

Gmina Żuromin przed 2012 rokiem nie prowadziła Gminnej Ewidencji Zabytków, jednak nowelizacja ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia z dnia 18 marca 2010 r., która weszła w życie 5 czerwca 2010 r., znacznie wzmocniła rolę Gminnej Ewidencji Zabytków, czyniąc z niej źródło prawa miejscowego. Do art. 19 dodano ust.1a wskazujący zabytki, których ochrona musi być bezwarunkowo uwzględniona w decyzjach o ustaleniu inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej oraz decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Są to zabytki wpisane do rejestru wraz z ich otoczeniem oraz zabytki nieruchomości, znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Po wejściu w życie nowelizacji gmina Żuromin przystąpiła do prac związanych z powołaniem do życia Gminnej Ewidencji Zabytków. Podczas przygotowywania ewidencji gminnej zweryfikowano wszystkie obiekty

wskazane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków planowane do włączenia do ewidencji wojewódzkiej pod kątem stanu ich zachowania.

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568) oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r., w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. nr 113, poz. 661), jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy.

Awers karty ewidencyjnej gminy Żuromin jest zgodny ze wzorem karty adresowej (załącznik 6 do rozporządzenia MKiDN z dn. 26.05.2011 r.), natomiast rewers posiada dodatkowe dane dotyczące stanu zachowania, krótkiej charakterystyki, materiału, z którego wykonany jest obiekt, rodzaju zagrożeń i typu własności. Gminna ewidencja zabytków stanowi część wojewódzkiej ewidencji zabytków, która z kolei jest częścią krajowej ewidencji zabytków prowadzonej przez Generalnego Konserwatora Zabytków.

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania	Chamsk
Kościół p.w. św. Floriana	XVI – XVII w.	
8. Fotografia obiektu		4. Adres
		Mazowiecka 35
		5. Przynależność administracyjna
		Województwo mazowieckie
		Powiat żuromiński
		Gmina Żuromin
		6. Forma ochrony
		Rejestr: A-94 Data: 8.12.1961
		7. Opracowanie karty
		Autor: P. Jodko Data: 2013-02-05

Rys. 1. Gmina Żuromin, karta gminnej ewidencji zabytków – awers.

Rys. 2. Gmina Żuromin, karta gminnej ewidencji zabytków – rewers.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiatu i gminy. Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Żuromin została przygotowana według specyfikacji przygotowanej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Podczas prac nad Gminną Ewidencją Zabytków dokonano weryfikacji zasobu znajdującego się w wykazie Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod kątem stanu faktycznego.

5.3.2 Zabytki nieruchome

Po uporządkowaniu i skatalogowaniu gminnego zasobu zabytków nieruchomych, w Gminnej Ewidencji Zabytków umieszczono obiekty, które prezentuje Tabela 3.

Na przestrzeni lat najbardziej ucierpiała drewniana architektura mieszkalna oraz dwa obiekty wpisane do rejestru zabytków: młyn wodny z XIX w., zlokalizowany

przy małej elektrowni wodnej w Brudnicach, po którym pozostał jedynie fundament oraz popadający w coraz większą ruinę dworek w Poniatowie.

Tabela 3. Gmina Żuromin – Gminna Ewidencja Zabytków

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	NAZWA	DATOWANIE	STAN ZACHOWANIA	UWAGI	FORMA OCHRONY
1	Będzimin	pomiędzy domami ul. Główna 55 i 57	Figura przydrożna	pocz. XIX w.	DOBRY		WEZ
2	Brudnice	Mostowa 20	Dom drewniany	ok. 1914 r.	DOBRY		GEZ
3	Brudnice	Mostowa 20	Budynek gospodarczy	1 ćw. XX w.	DOBRY		GEZ
4	Brudnice	Mostowa 20	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	ŚREDNI		GEZ
5	Brudnice	Mostowa 29	Młyn wodny	1873	RUJINA	Młyn nie istnieje. Obecnie pozostała mała elektrownia wodna.	rejestr: 257-A, 1992-02-17
6	Chamsk	skrzyżowanie ulic Żuromińskiej i Szkolnej	Kapliczka przydrożna	1894	BARDZO DOBRY		GEZ
7	Chamsk	Mazowiecka 35	Kościół p.w. św. Floriana	XVI-XVII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 94-A, 1961-12-08
8	Chamsk	Parkowa 1	Dwór w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	ŚREDNI		rejestr: 244-A, 1981-10-15
9	Chamsk	Parkowa 1	Park w zespole dworsko - parkowym	k. XIX w.	ŚREDNI		rejestr: 244-A, 1981-10-16
10	Cierpigórz	Cierpigórz 22	Kapliczka przydrożna	1898 r.	BARDZO DOBRY		GEZ
11	Dąbrowa	Dąbrowa 30	Dom murowany	1 ćw. XX w.	BARDZO DOBRY		GEZ
12	Dąbrowa	Dąbrowa	Kapliczka przydrożna	1866 r.	BARDZO DOBRY		GEZ
13	Dąbrowice	Dąbrowice 31	Dom murowany	XIX/XX w.	BARDZO DOBRY		GEZ
14	Dębsk	Dębsk 15	Dom drewniany	1 ćw. XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 94	GEZ
15	Dębsk	Dębsk 16	Dom drewniany	l. 20, 30-te XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 96	GEZ
16	Dębsk	Dębsk 20	Dom drewniany	1 ćw. XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 104	GEZ
17	Dębsk	Dębsk 21	Dom drewniany	1 ćw. XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 106	GEZ
18	Dębsk	Dębsk 22	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 108	GEZ

19	Dębsk	Dębsk 28	Dom drewniany	1 ćw. XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 124	GEZ
20	Dębsk	Dębsk 69	Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	ZŁY	obok ul. Centralna 101	GEZ
21	Dębsk	Dębsk 80	Dom drewniany	1 ćw. XX w.	ŚREDNI	ul. Centralna 75	GEZ
22	Kliczewo Małe	Kliczewo Małe 22	Dwór w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	BARDZO ZŁY		rejestr: 234-A, 1981-10-08
23	Kliczewo Małe	Kliczewo Małe 22	Park w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	ZŁY	skreślony z rejestru i z ewidencji wojewódzkiej 15.05.2013	GEZ
24	Kliczewo Małe	5	Dom drewniany	I. 20, 30-te XX w.	ŚREDNI	ul. Szkolna 15	
25	Kliczewo Małe	19	Dom drewniany	1 ćw. XX w.	ŚREDNI	ul. Szkolna 4	
26	Kosewo	Kosewo	Kapliczka przydrożna	2 poł. XIX w.	BARDZO DOBRY		GEZ
27	Olszewo	Olszewo	Kapliczka przydrożna	1866	BARDZO DOBRY		GEZ
28	Poniatowo	Parkowa 30	Park w zespole dworsko - parkowym	XIX w.	ZŁY		rejestr: 233-A, 1981-10-08
29	Poniatowo	Rynek 21A	Plebania	XVI-XVIII w.	BARDZO DOBRY		GEZ
30	Poniatowo	Rynek 21B	Kościół p.w. św. Wawrzyńca	XVI-XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 95-A, 1961-12-19
31	Poniatowo	Rynek 21B	Dzwonnica	2 poł. XIX w.	BARDZO DOBRY		WEZ
32	Poniatowo	Rynek	Kapliczka przydrożna	1839	BARDZO DOBRY		WEZ
33	Poniatowo	Poniatowo	Cmentarz parafialny	k. XIX w.	DOBRY		WEZ
34	Poniatowo	12	Dom drewniany	I. 20, 30-te XX w.	ŚREDNI	ul. Zwycięstwa 41	GEZ
35	Żuromin	Kościuszki 3	Kościół p.w. św. Trójcy	XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 96-A, 1961-12-19
36	Żuromin	Kościuszki 3	Klasztor	XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 96-A, 1961-12-19
37	Żuromin	Kościuszki 3	Ogrodzenie	XVIII w.	BARDZO DOBRY		rejestr: 96-A, 1961-12-19
38	Żuromin	Kościuszki 36/38	Dom murowany	pocz. XX w.	ŚREDNI		GEZ
39	Żuromin	Kościuszki 40/42	Dom drewniany	pocz. XX w.	ŚREDNI		GEZ
40	Żuromin	Kościuszki 44/46	Dom drewniany	pocz. XX w.	ŚREDNI		GEZ
41	Żuromin	Lidzbarska	Cmentarz parafialny	pocz. XX w.	DOBRY		WEZ

42	Żuromin	Mławska 22	Dom drewniany	poł. XIX w.	DOBRY		WEZ
43	Żuromin	Żeromskiego	Cmentarz żydowski	k. XIX w.	zły		GEZ

6 OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY. ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ (SWOT)

Analizując stan krajobrazu kulturowego Gminy i Miasta Żuromin rozpoznano następujące czynniki determinujące jego dalszy rozwój:

Silne strony

- Zachowana w bardzo dobrym stanie, wartościowa architektura sakralna (zespół klasztorny w Żurominie, kościół w Chamsku, kościół w Poniatowie);
- Wartościowa architektura rezydencjonalna;
- Bogata i dobrze udokumentowana historia gminy;
- Kluczowe dokumenty planistyczne w opracowaniu;
- Społeczność lokalna zorientowana w losach obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie ich miejscowości.

Słabe strony

- Brak studium historyczno-urbanistycznego miasta;
- Niski stopień zachowania historycznych układów przestrzennych;

- Pogarszający się stan zabytkowych założeń dworskich, w szczególności dworku w Poniatowie (własność gminy Żuromin), który od dłuższego już czasu pozostaje ruiną;
- Niepełne rozpoznanie zasobu archeologicznego gminy;
- Brak regulacji dot. ładu przestrzennego, obejmujących m.in. wysokość i rodzaj dopuszczalnej zabudowy, technologii) - szczególnie istotny w kontekście historycznych układów przestrzennych;
- Problemy z zachowaniem i ochroną zabytków sztuki ludowej (chaty wiejskie, krzyże i kapliczki przydrożne) oraz gromadzeniem i ochroną zabytków ruchomych.

Szanse

- Możliwość rewaloryzacji zabytków z wykorzystaniem dotacji krajowych i unijnych, szczególnie w nowym okresie programowania;
- Uporządkowanie kwestii zagospodarowania przestrzennego, a w konsekwencji spójny rozwój przestrzenny poszczególnych miejscowości gminy, wpisujący się w kontekst układów historycznych;
- Plenerowe imprezy, rekonstrukcje historyczne związane z operacjami militarnymi na terenie gminy, jako element promocji i budowania więzi lokalnych, zarówno ze społecznością jak i sąsiadującymi gminami, z którymi gmina Żuromin współdzieli część historii.

Zagrożenia

- Postępująca dekapitalizacji części zasobu zabytkowego;
- Ograniczone możliwości rozwoju turystyki bez położenia dużego nacisku na promocję zabytków gminy;
- Chaotyczny rozwój przestrzenny miejscowości;

- Trudny dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania opieki nad zabytkami.

7 ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

7.1 Priorytety

W toku analizy określono trzy priorytety realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Są to:

- **Priorytet I**

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

- **Priorytet II**

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej.

- **Priorytet III**

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

7.2 Kierunki działań i zadania

W ramach wymienionych priorytetów wytyczono kierunki działań i na tej podstawie wyodrębniono poszczególne zadania.

Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy			
Kierunki działań	Zadania	Wykonawca	Źródła finansowania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy (w ramach opracowanego planu remontów) • Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy • Planowe, konsekwentne i kompetentne realizowanie zadań samorządowych w zakresie ochrony zabytków • Walka z samowolami budowlanymi degradującymi krajobraz kulturowy gminy • Sporządzenie programu opieki nad zabytkowymi cmentarzami wiejskimi • Wsparcie społeczności lokalnej w opiece nad zabytkami i miejscami pamięci • Współpraca z właścicielami obiektów zabytkowych, informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o 	Gmina Żuromin, Jednostki Gminne, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego	Budżet gminy, Dotacje unijne, Dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Dotacje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

	<p>możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków, pomoc właścicielom obiektów zabytkowych w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o środki na odnowę zabytków</p>		
--	--	--	--

Priorytet II: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej			
Kierunki działań	Zadania	Wykonawca	Źródła finansowania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego 	Gmina Żuromin	Budżet gminy
Rozszerzenie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wnioskowanie do wojewódzkiego konserwatora zabytków o wpis do rejestru zabytków obiektów/obszarów z gminnej ewidencji zabytków, 	Gmina Żuromin, Jednostki Gminne.	Budżet gminy, Dotacje unijne, Dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Dotacje Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Edukacja i popularyzacja wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie imprez plenerowych promujących gminny 	Gmina Żuromin, Jednostki	Budżet gminy, Dotacje unijne.

<p>o regionalnym dziedzictwie kulturowym</p>	<p>zasób zabytków</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie działalności wystawienniczej • Organizowanie (w siedzibie gminy, świetlicach wiejskich, szkołach) wystaw, spotkań na temat historii regionu, dawnego i dzisiejszego krajobrazu kulturowego, zabytków. • Wydawane publikacji poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy • Wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez organizowanie i wspieranie zajęć • Bieżące uzupełnianie księgozbioru biblioteki gminnej o publikacje na temat historii i zabytków Mazowsza 	<p>Gminne.</p>	
<p>Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udostępnienie informacji o zabytkach gminy w Internecie • Utworzenie gminnego systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego • Opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego 	<p>Gmina Żuromin, Jednostki Gminne.</p>	<p>Budżet gminy, Dotacje unijne.</p>

Priorytet III: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego			
Kierunki działań	Zadania	Wykonawca	Źródła finansowania
Kontrola stanu zachowania zasobów dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie monitoringu stanu zachowania i weryfikacji obiektów uwzględnionych w gminnej ewidencji zabytków. • Prowadzenie rejestru zmian zachodzących w obiektach wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. • Prowadzenie rejestru postulatów mieszkańców dotyczących opieki i ochrony nad zabytkami. • Sporządzanie co 2 lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. 	Gmina Żuromin, Jednostki Gminne.	Budżet gminy
Wykorzystanie narzędzi planistycznych do kształtowania krajobrazu kulturowego gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi 	Gmina Żuromin, Jednostki Gminne.	Budżet gminy

8 INSTRUMENTARIUM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zadania określone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy i Miasta Żuromin będą wykonywane przy pomocy następujących instrumentów:

- instrumentów prawnych – wynikających z przepisów ustawowych, obejmujących między innymi uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego, stref ochrony konserwatorskiej, wykonywanie decyzji administracyjnych wojewódzkiego konserwatora zabytków;

- instrumentów finansowych obejmujących między innymi finansowanie prac konserwatorskich, remontowych i archeologicznych, udzielanie dotacji na finansowanie prac konserwatorskich i restauratorskich, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowania dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych;
- instrumentów koordynacji obejmujących między innymi realizację zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w dokumentach strategicznych województwa mazowieckiego;
- instrumentów społecznych obejmujących między innymi działania edukacyjne promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi;
- instrumentów kontrolnych obejmujących między innymi aktualizację gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

9 ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy i Miasta Żuromin, po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej, w celu przyjęcia go uchwałą. Program został opracowany na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego. Co dwa lata Burmistrz będzie sporządzał sprawozdania z realizacji zadań Programu i przedstawiał je Radzie Miejskiej.

Głównym odbiorcą programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich mieszkańców. Program powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących: inicjowania, wspierania,

koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

10 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Obowiązującym wyznacznikiem sposobu finansowania opieki nad zabytkami są zasady zawarte w rozdziale 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Nakładają one obowiązek finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku na osobę fizyczną, lub inną jednostkę organizacyjną w tym także na jednostki z sektora finansów publicznych, posiadające tytuł prawny do zabytku.

Zadania związane z opieką nad zabytkami mogą być finansowane m.in. z następujących źródeł:

- Z budżetu gminy Żuromin - finansowanie dotyczy obiektów będących własnością gminy, lub pozostających w trwałym zarządzie jej jednostek lub zakładów budżetowych, jak również w ramach przyznanej dotacji na prace zgodne z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.
- Z budżetu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w ramach przyznanej dotacji na prace zgodne z art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.
- Z budżetu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace, zgodne z art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.
- Z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach dotacji przyznanej zgodnie z art.77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. w oparciu o ogłaszane corocznie przez Ministerstwo aktualne programy.
- Z dotacji unijnych w ramach:
  - Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego;

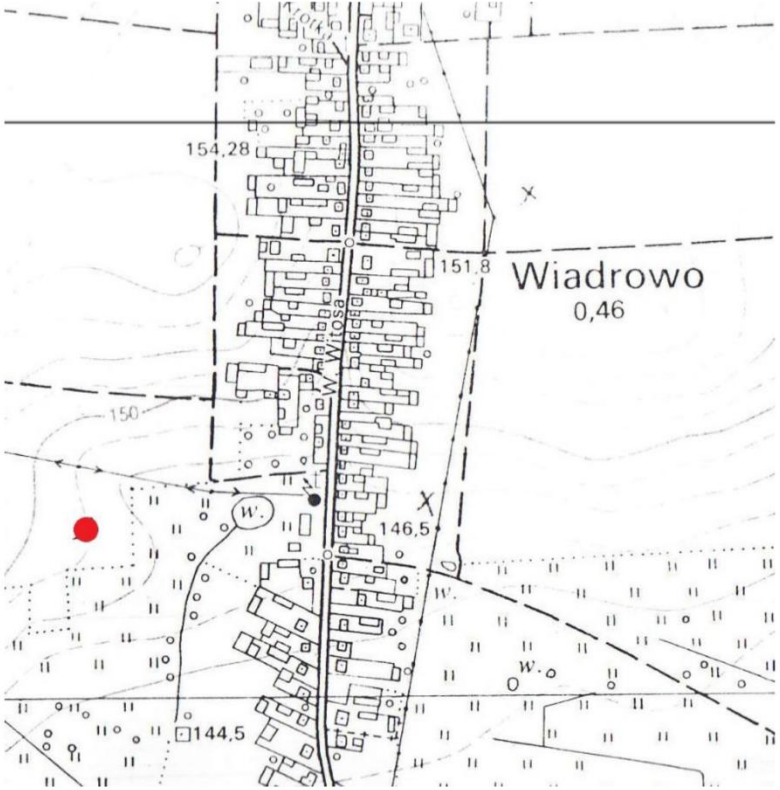

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		WIADROWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – okres nowożytny		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 38-56 Nr stan. na obszarze: 3 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

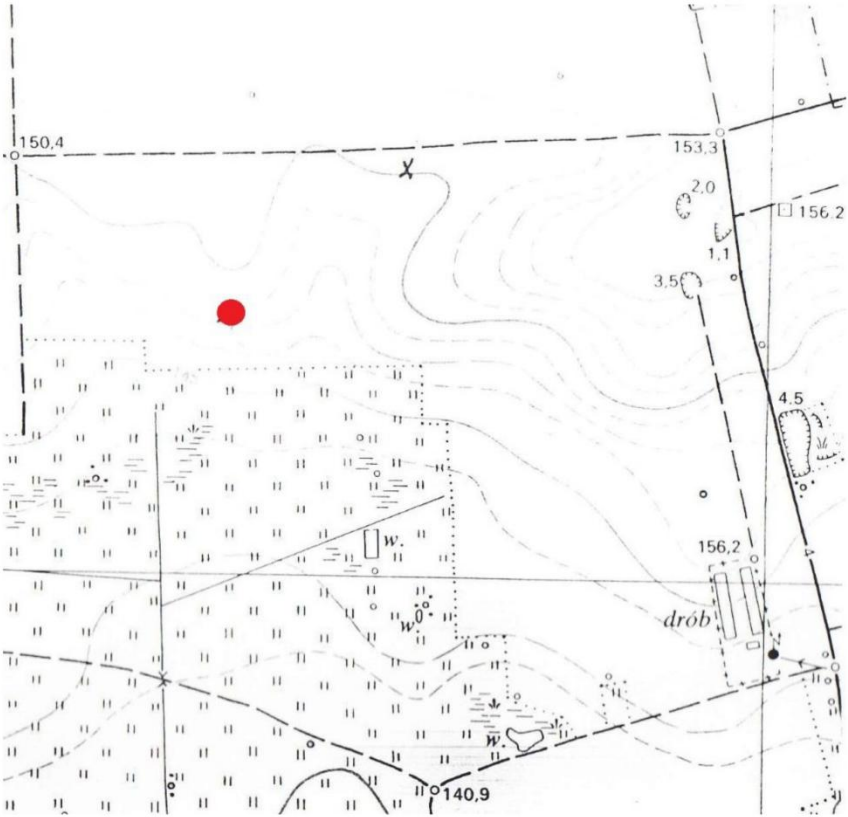

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – okres nowożytny		WIADROWO
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="555 1267 1025 1294">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 38-56 Nr stan. na obszarze: 4 Nr stan. w miejscowości: 2 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r. 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

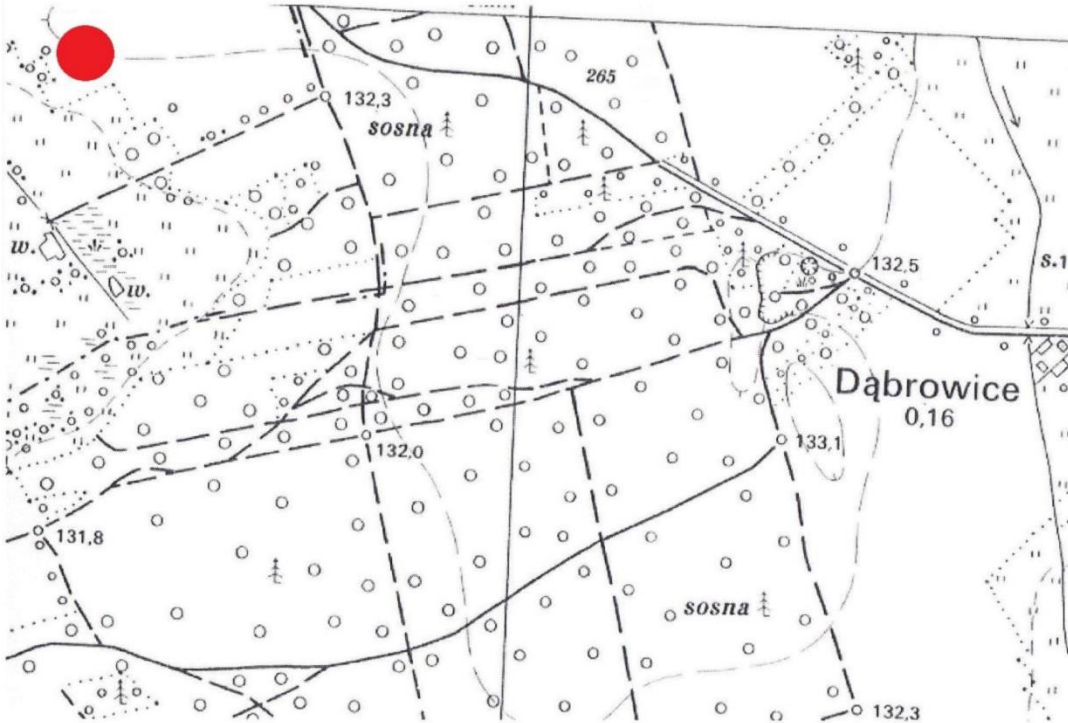

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		WIADROWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – okres nowożytny		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 38-56 Nr stan. na obszarze: 5 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – okres nowożytny		W I A D R O W O
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 38-56 Nr stan. na obszarze: 6 Nr stan. w miejscowości: 4
 <p data-bbox="568 1273 1032 1299">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 180/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

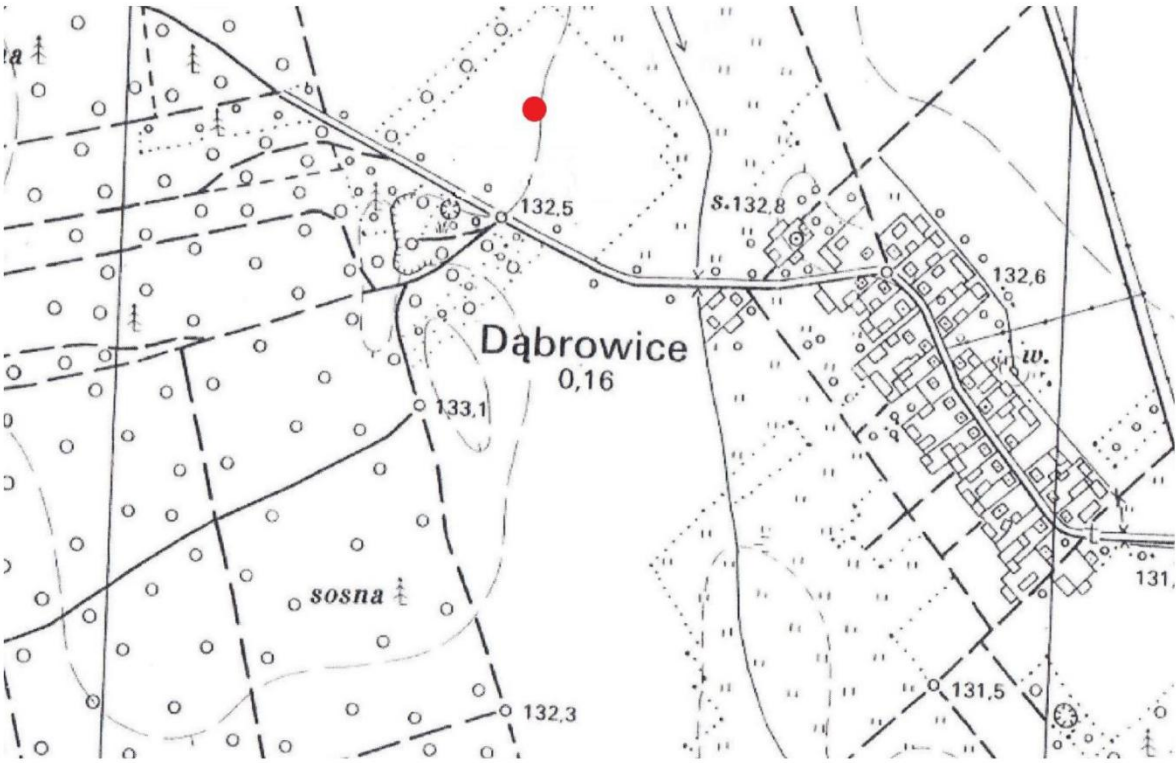

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – okres wpływów rzymskich 2. ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze 3. ślad osadnictwa – późne średniowiecze		WIADROWO
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 38-56 Nr stan. na obszarze: 7 Nr stan. w miejscowości: 5 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r. 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"> </div> Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

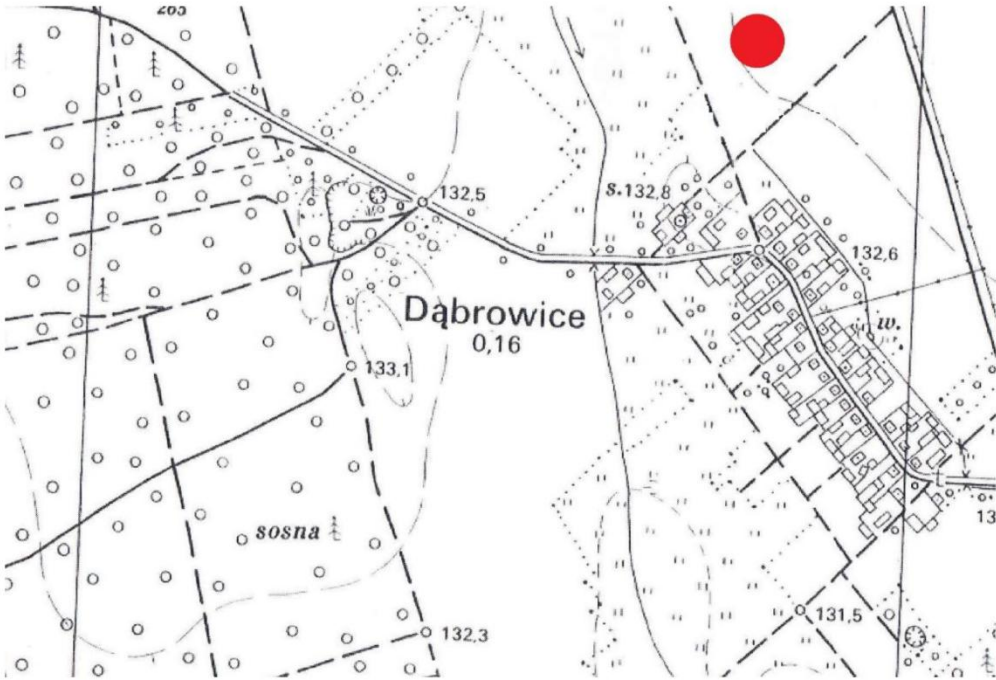

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		W I A D R O W O
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze 2. ślad osadnictwa – późne średniowiecze		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 38-56 Nr stan. na obszarze: 8 Nr stan. w miejscowości: 6
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 181/XXVII/09 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 23 stycznia 2009 r.
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		R Y N O W O
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 4 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		DĄBROWICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 5 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		DĄBROWICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze 2. ślad osadnictwa – nowożytność		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 6 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		DĄBROWICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze 2. ślad osadnictwa – nowożytność		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 7 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

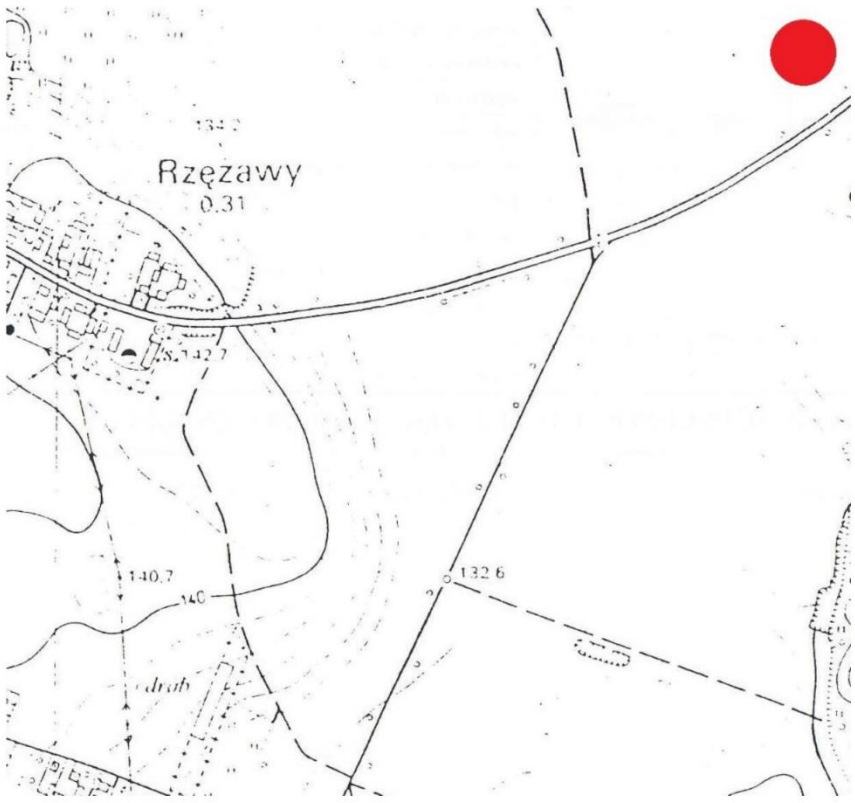

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – epoka brązu 2. ślad osadnictwa – późne średniowiecze 3. ślad osadnictwa – nowożytność		RACZYNY
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 8 Nr stan. w miejscowości: 1 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze 2. ślad osadnictwa – nowożytność		RACZYNY
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="568 1203 1028 1230">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 9 Nr stan. w miejscowości: 2 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa –średniowiecze 2. ślad osadnictwa – późne średniowiecze 3. ślad osadnictwa – nowożytność		RACZYNY
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres Obszar AZP: 39-54 Nr stan. na obszarze: 10 Nr stan. w miejscowości:
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			RZĘŻAWY
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI w. 2. osada – nowożytność XVII-XIX w.			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 1 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI w.		BRUDNICE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="571 1332 1034 1364">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 2 Nr stan. w miejscowości: 2
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		RACZYNY
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. chałupa kryta strzechą – nowożytność XVIII w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 4 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				<p>Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.</p>

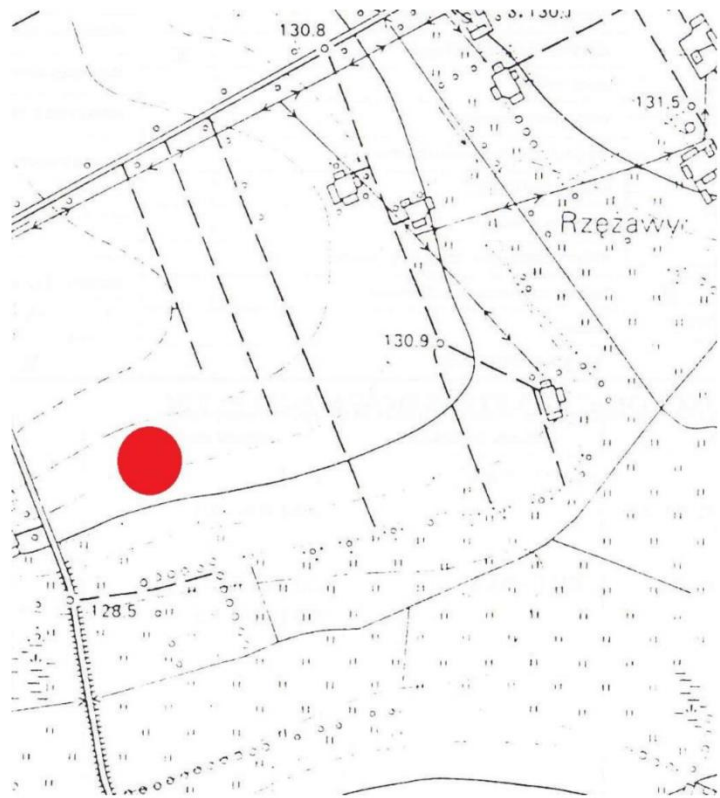

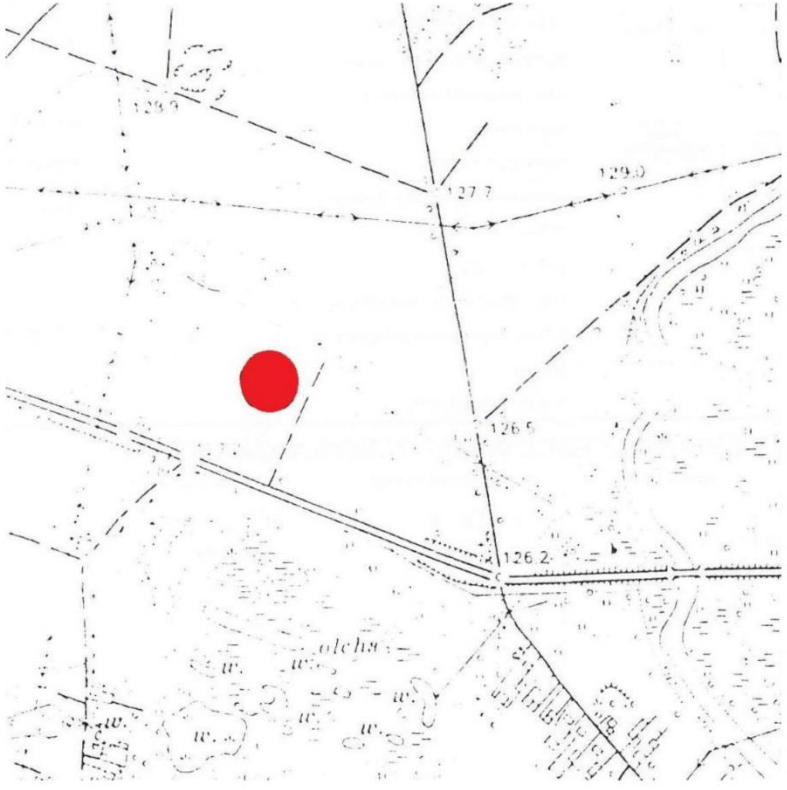

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		RACZYNY
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – górny paleolit (?) 2. osada – epoka brązu – Ha 3. osada – wczesne średniowiecze XI-XIII w. 4. osada – późne średniowiecze – XIII-XIV w., XV-XIX w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 5 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

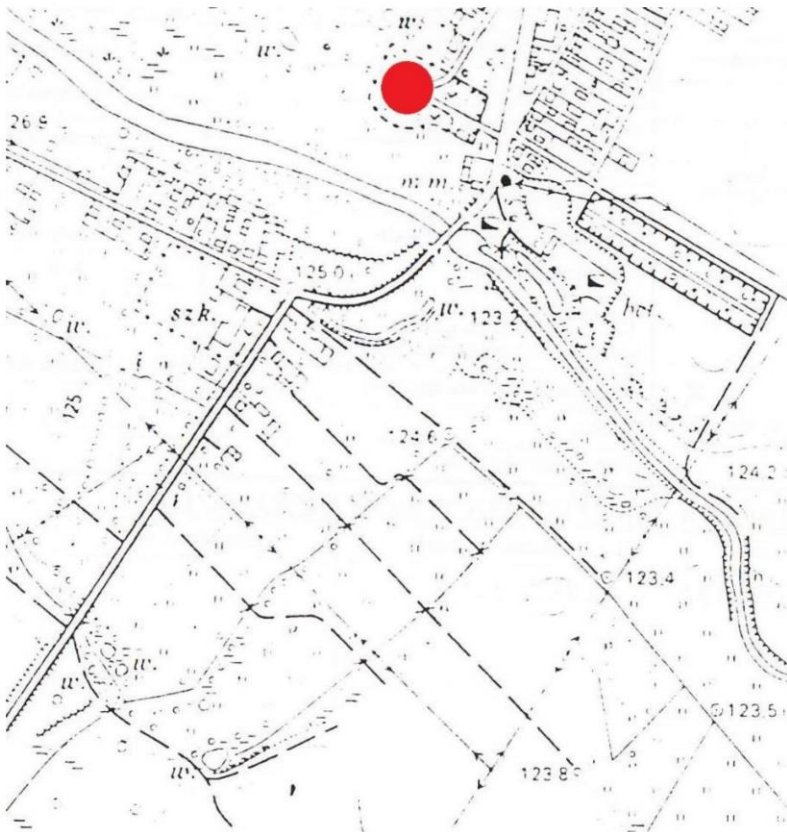

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		R A C Z Y N Y
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI w., XVIII w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 6 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – nowożytność XVI - XIX w.		RACZYNY
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="577 1273 1032 1300">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 7 Nr stan. w miejscowości: 4
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

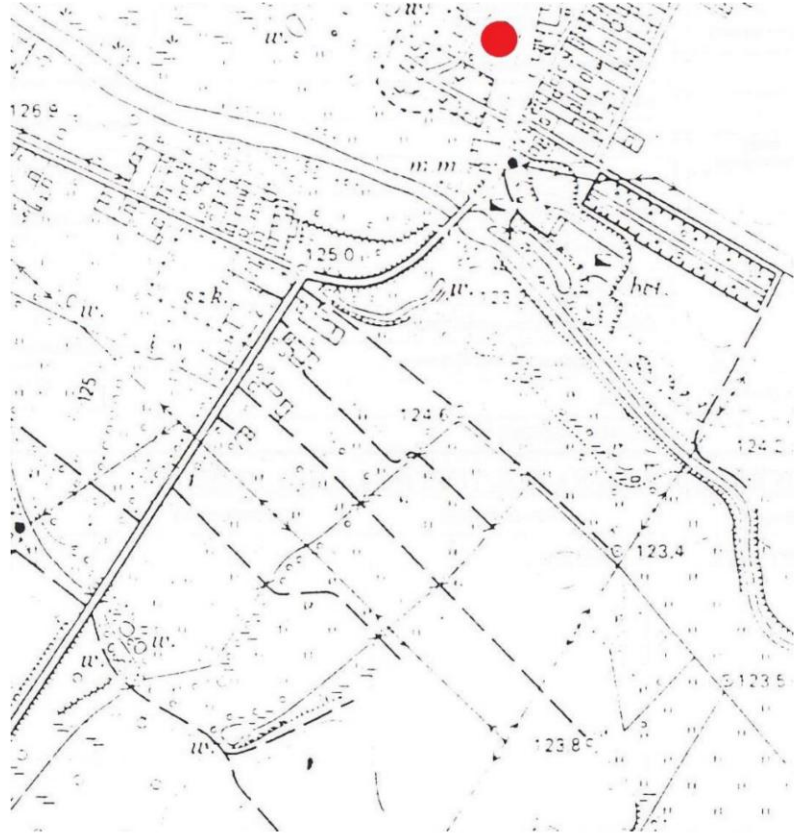

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			ROZWOZIN
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze XIV - XV w. 2. osada – nowożytność XVI - XIX w.			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 8 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

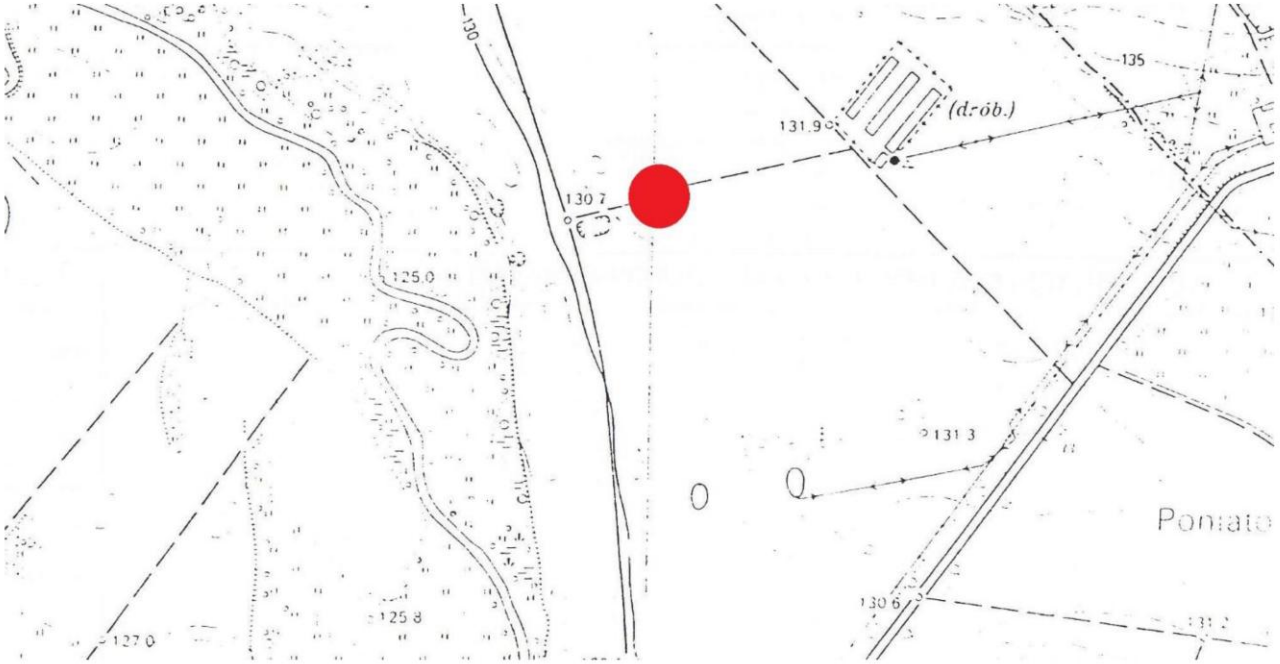

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		PONIATOWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV - XVI w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 10 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		PONIATOWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. kościół – nowożytność 1805 r.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 11 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

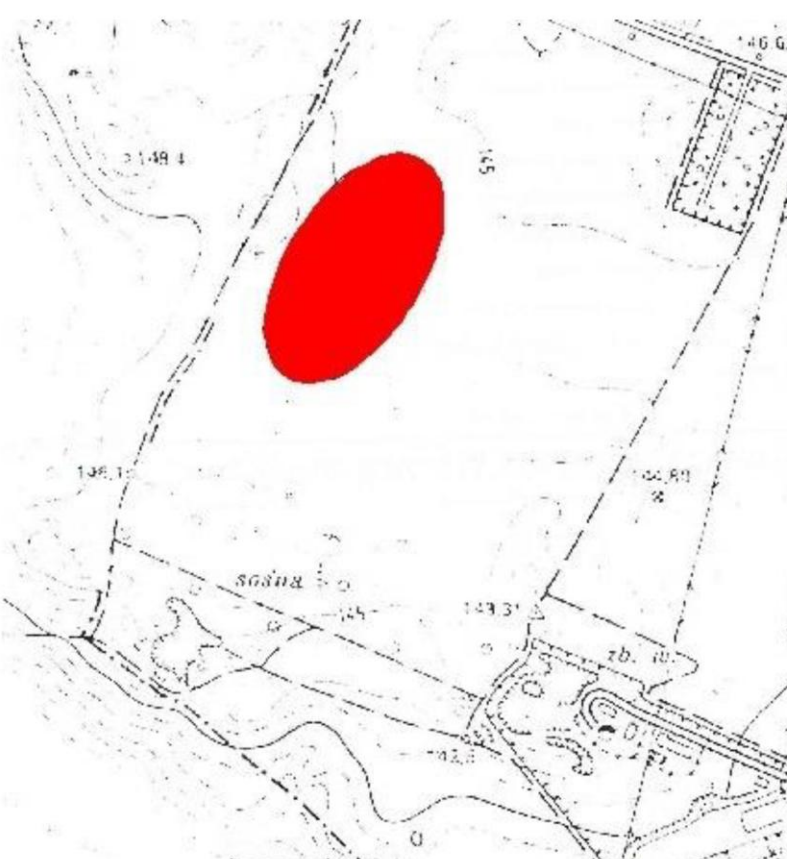

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		PONIATOWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. kapliczka – nowożytność 1893 r.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 12 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV – XVII w.		PONIATOWO
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="584 1353 1048 1382">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 13 Nr stan. w miejscowości: 6
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		PONIATOWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV – XVII w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 14 Nr stan. w miejscowości: 7
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV – XVII w.		ŻUROMIN
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 15 Nr stan. w miejscowości: 2 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA 314/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r. 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> </div> Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

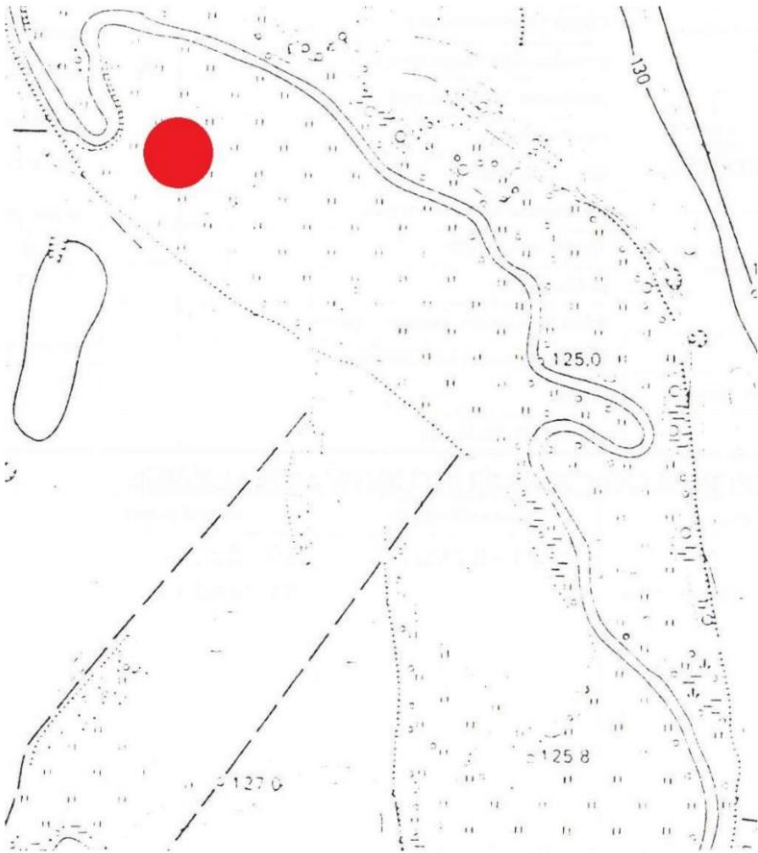

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			BRUDNICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze / nowożytność XV – XVII w.			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 16 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		BRUDNICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. młyn – nowożytność XIX w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 17 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				

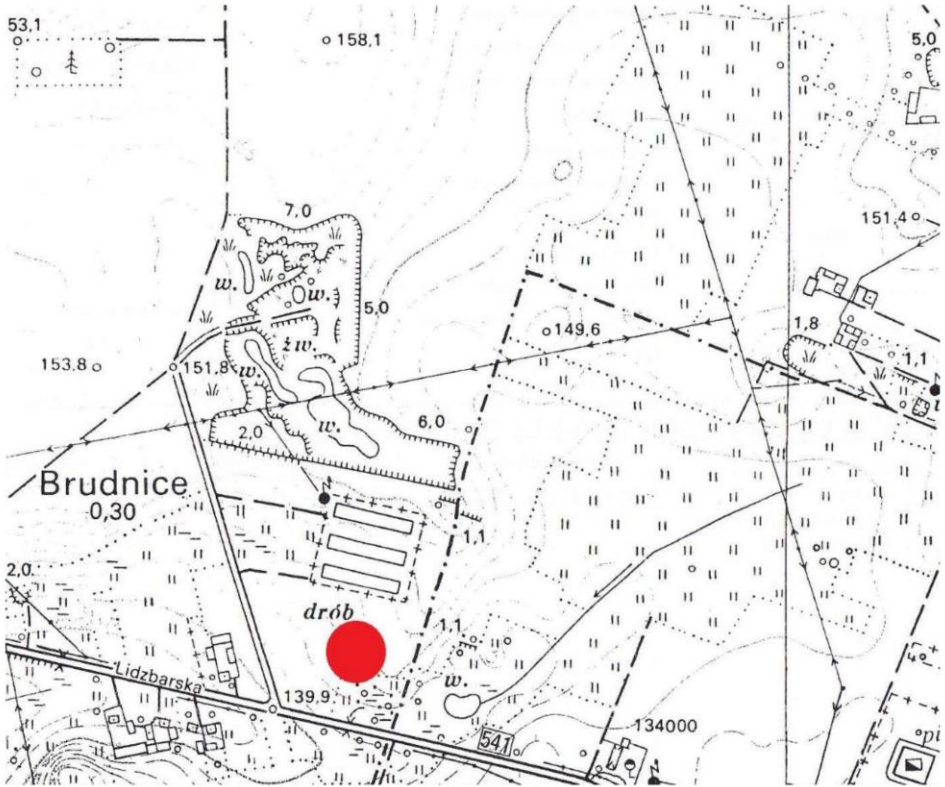
GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – pradziejowe ? 2. ślad osadnictwa – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI w.		BRUDNICE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="616 1332 1075 1364">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 18 Nr stan. w miejscowości: 4 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

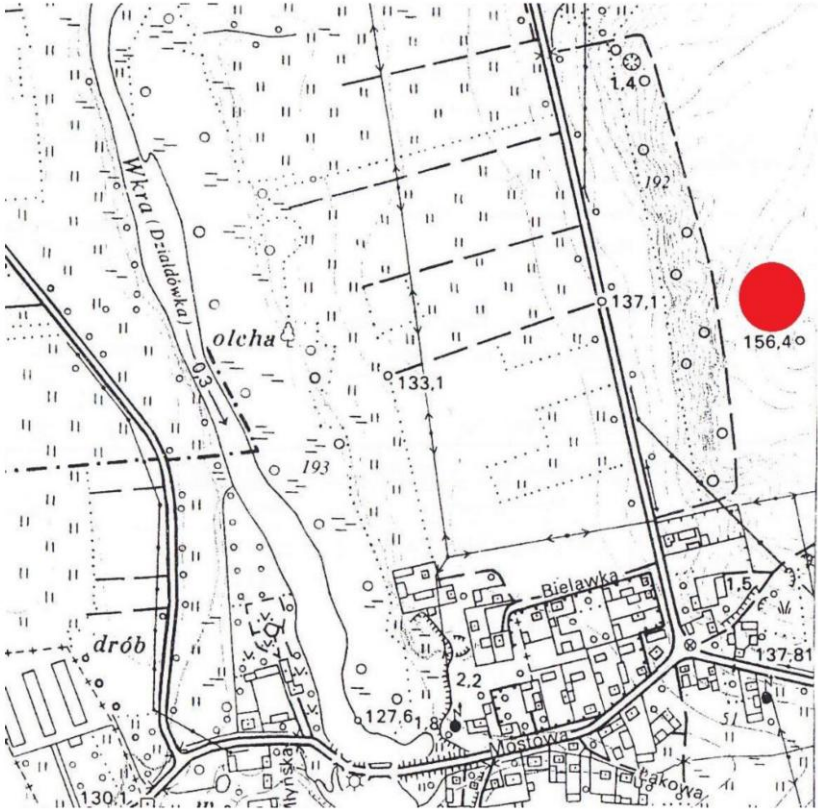

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. cmentarzysko (?) – kultura przeworska B		BRUDNICE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 19 Nr stan. w miejscowości: 5
 <p data-bbox="629 1337 1070 1364">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – późne średniowiecze XIII – XIV w.		PONIATOWO
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 20 Nr stan. w miejscowości: 4
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

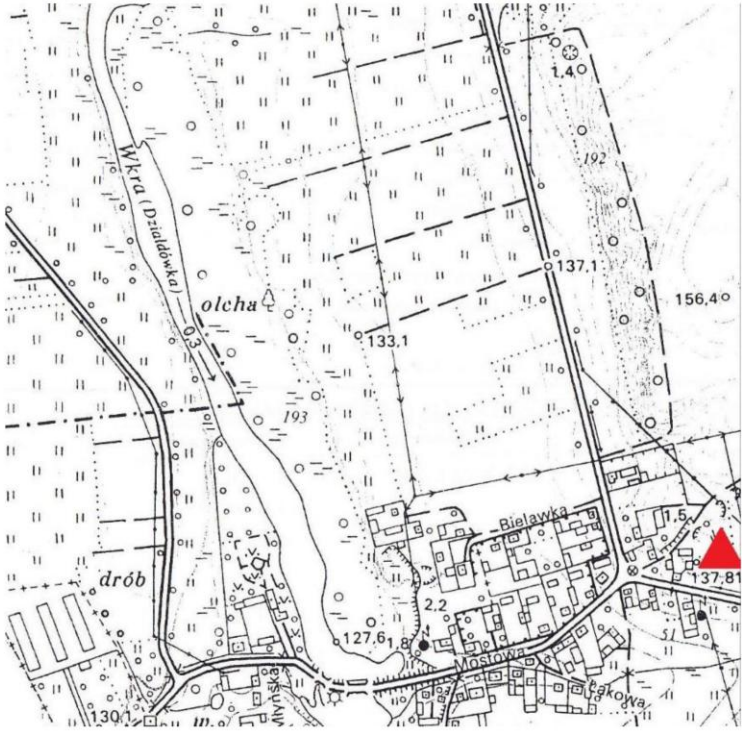

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze XIII – XIV w.		PONIATOWO
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 21 Nr stan. w miejscowości: 5
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		BRUDNICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI – XVII w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 22 Nr stan. w miejscowości: 6
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI – XVII w.		BRUDNICE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="618 1337 1070 1362">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 23 Nr stan. w miejscowości: 7
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

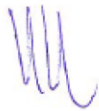

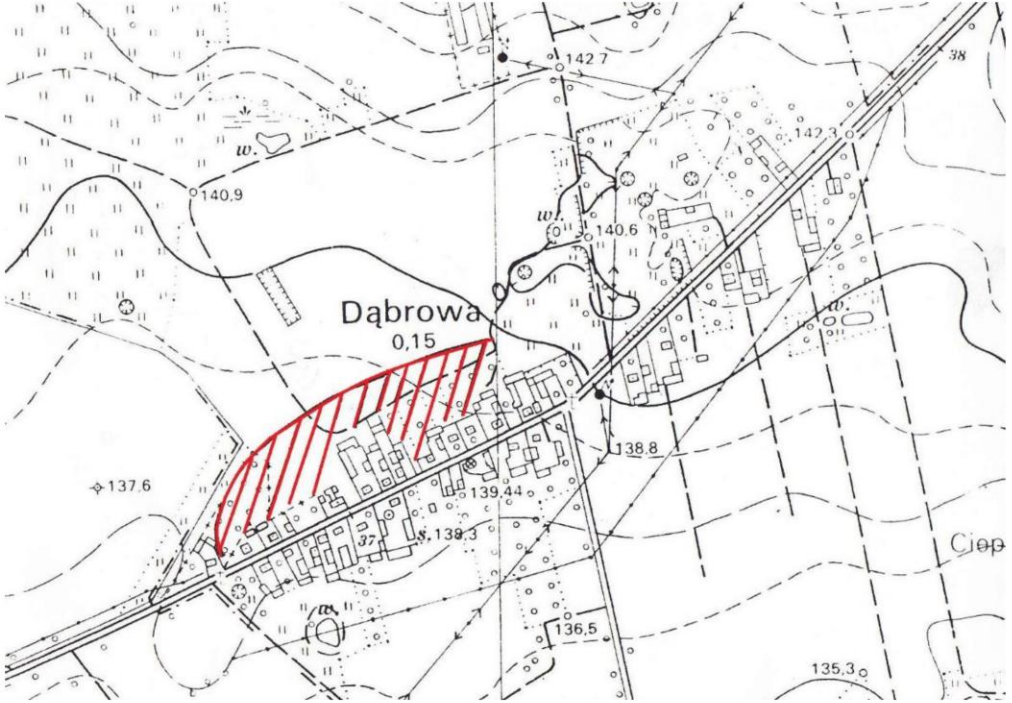

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – wczesne średniowiecze XI – XIII w. 2. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV/XVI – XVII w.		BRUDNICE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="631 1289 1088 1318">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 24 Nr stan. w miejscowości: 8 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

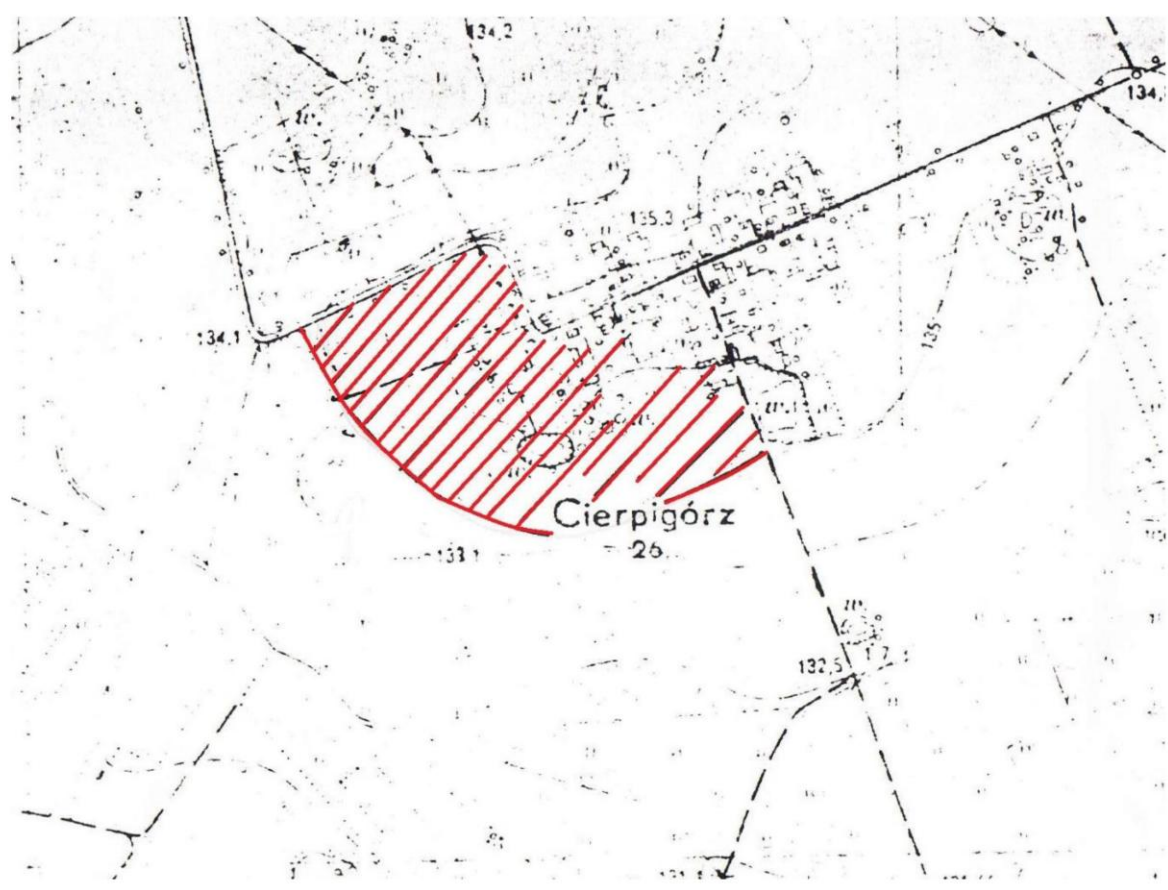

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			BRUDNICE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. osada – późne średniowiecze / nowożytność XV – XVIII w.			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 25 Nr stan. w miejscowości: 9
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		ROZWOZIN
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – nowożytność XVI – XIX w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 26 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

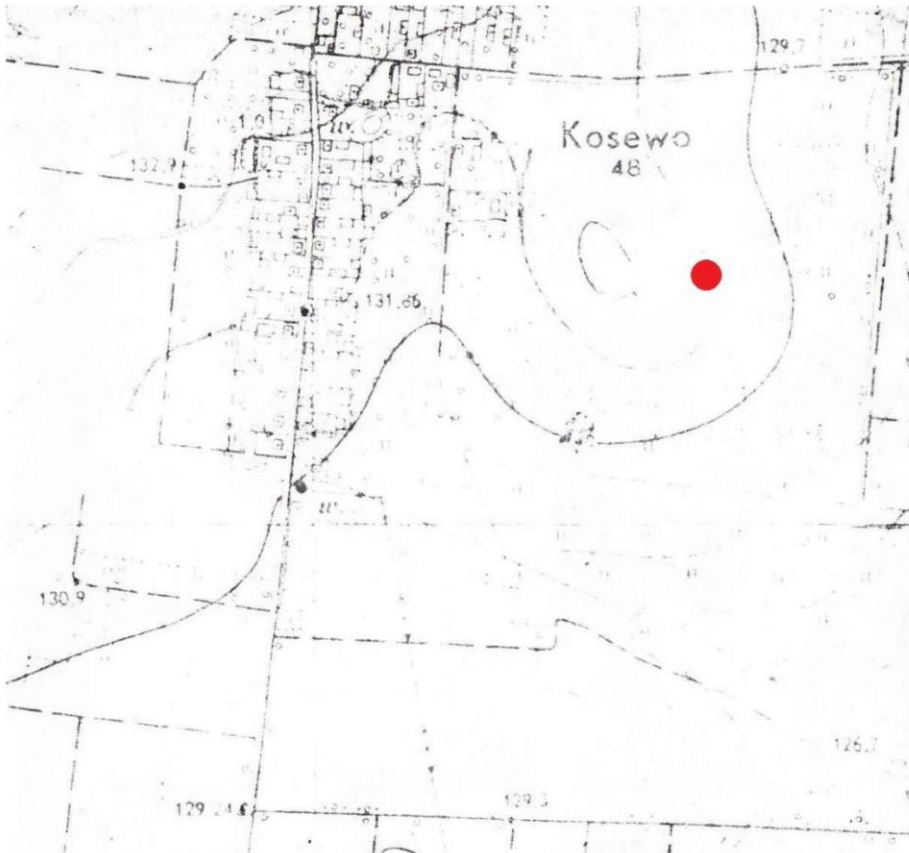

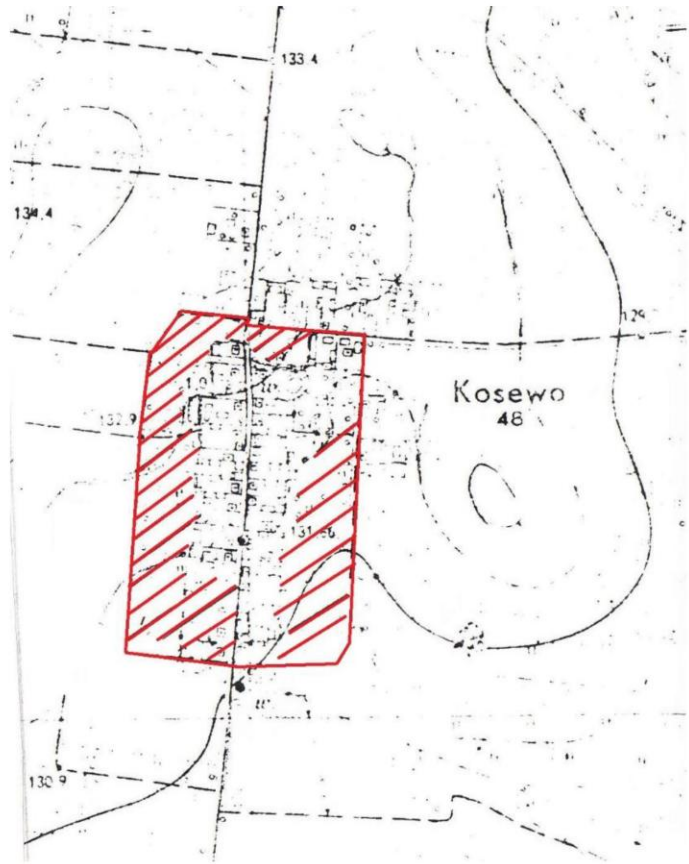

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		ROZWOZIN
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – średniowiecze / nowożytność		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-55 Nr stan. na obszarze: 27 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		DĄBROWA
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – średniowiecze / nowożytność		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-56 Nr stan. na obszarze: 3 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		C I E R P I G Ó R Z
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – okres nowożytny		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-56 Nr stan. na obszarze: 4 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – starożytność		K O S E W O
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="568 1342 1028 1366">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-56 Nr stan. na obszarze: 5 Nr stan. w miejscowości: 1 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 312/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r. 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

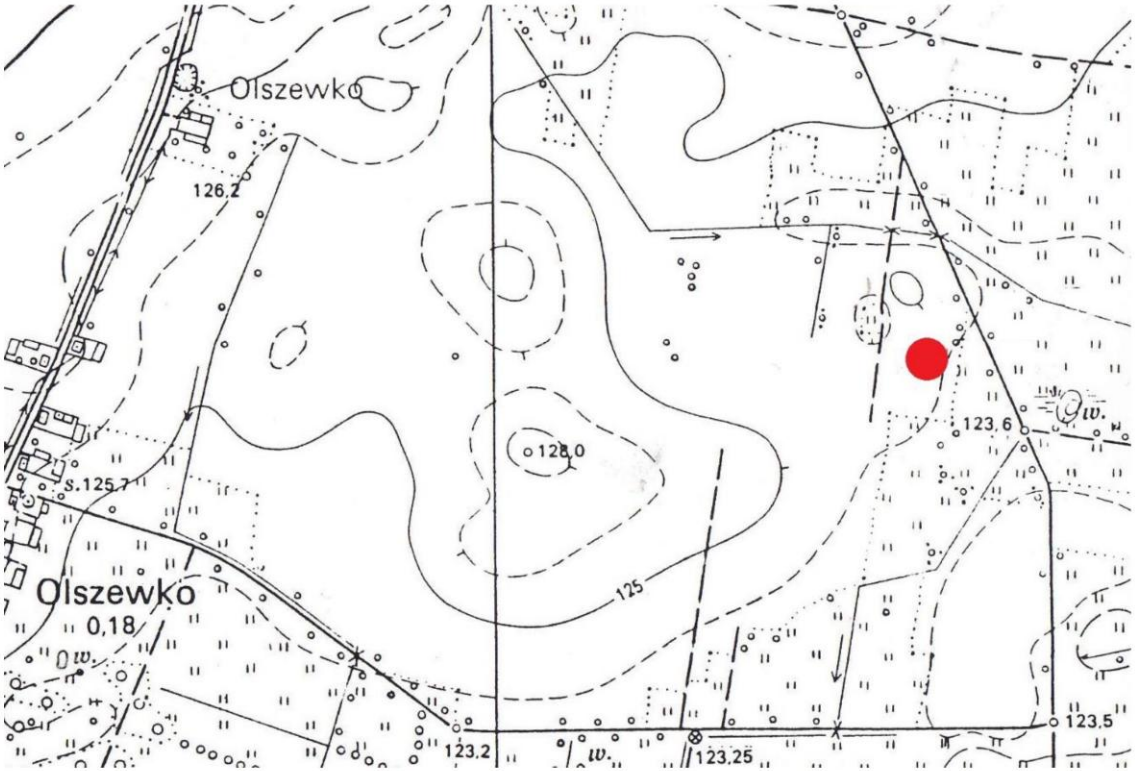

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		K O S E W O
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – średniowiecze – okres nowożytny		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-56 Nr stan. na obszarze: 6 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 312/XLIII/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 9 lipca 2010 r.
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

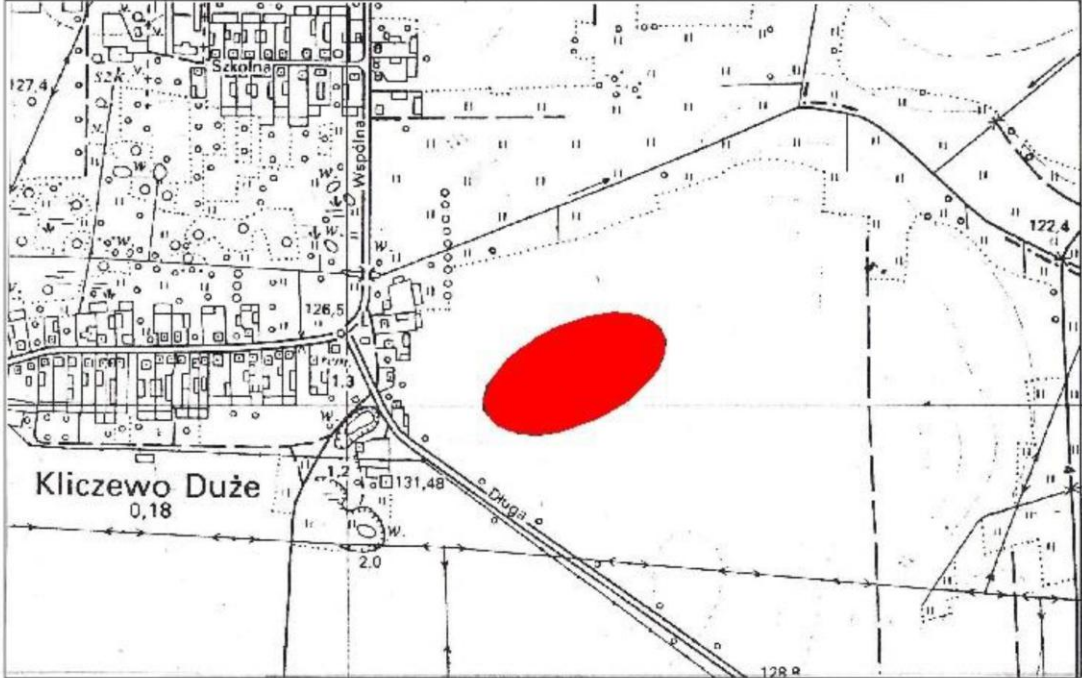

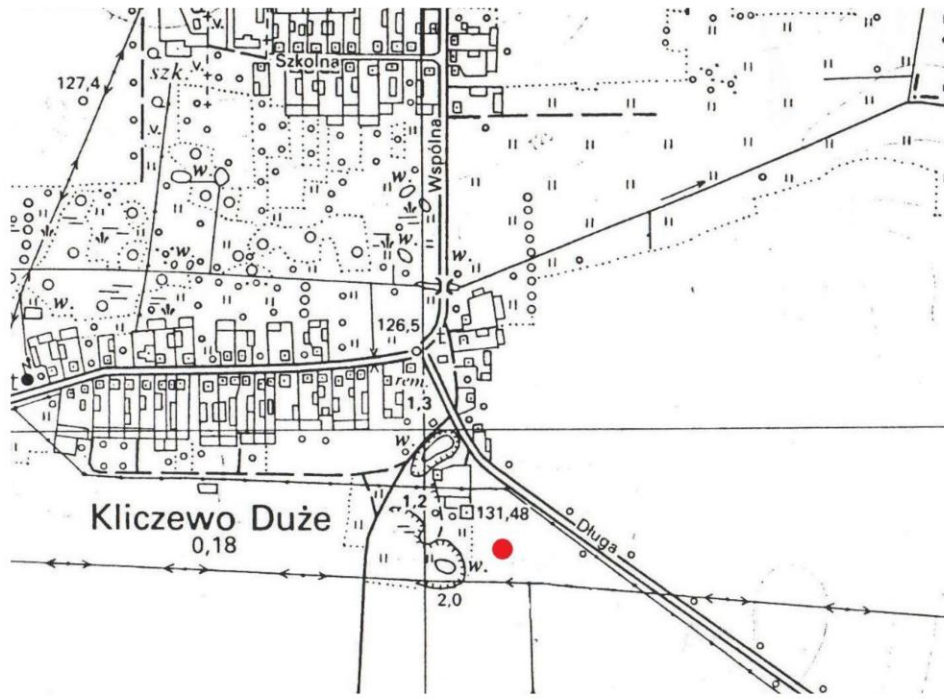

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		OLSZEWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – starożytność (wczesna epoka żelaza?)		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 39-56 Nr stan. na obszarze: 8 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		OLSZEWO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – średniowiecze – okres nowożytny		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 39-56 Nr stan. na obszarze: 9 Nr stan. w miejscowości: 2
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		OLSZEWKO
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – wczesne średniowiecze 2. ślad osadnictwa – okres nowożytny (XVI w.)		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 29 Nr stan. w miejscowości: 5
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

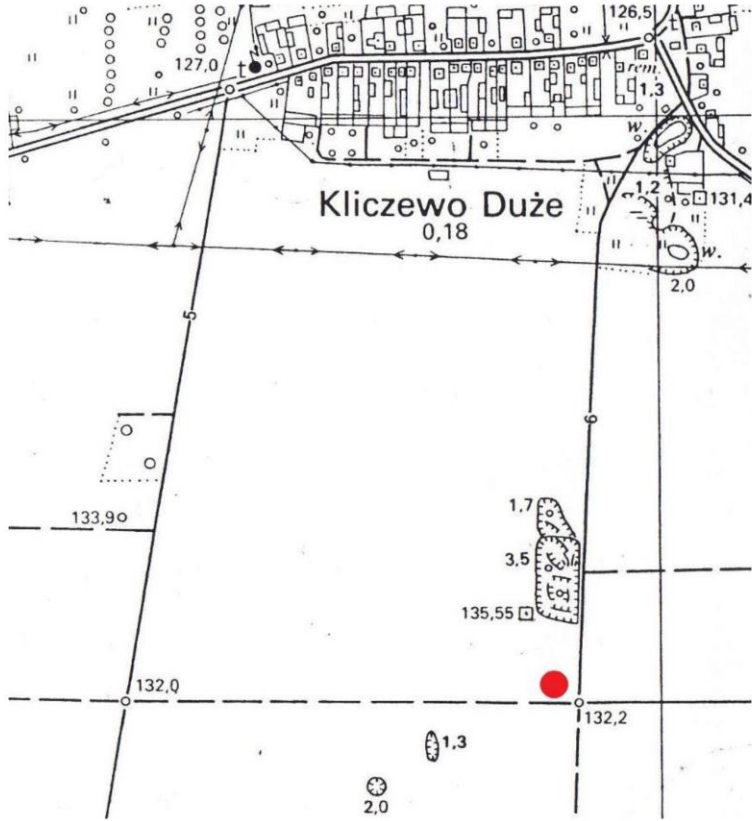
GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – wczesne średniowiecze (XII-XIII w.) 2. osada – okres nowożytny (XVI w. ?)		KLICZEWO DUŻE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 41 Nr stan. w miejscowości: 1
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
<p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

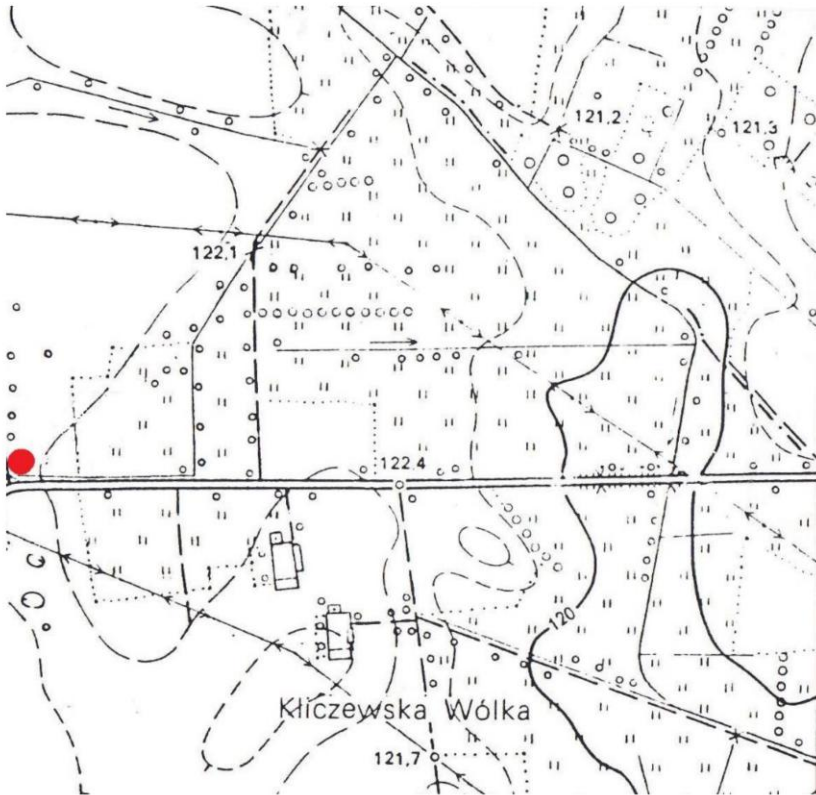

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa –średniowiecze		KLICZEWO DUŻE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 42 Nr stan. w miejscowości: 2
 <p data-bbox="582 1181 1041 1212">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			KLICZEWO DUŻE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. ślad osadnictwa – nowożytność			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 43 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – nowożytność		KLICZEWO DUŻE
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="568 1342 1032 1366">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 44 Nr stan. w miejscowości: 4
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r.
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			KLICZEWO DUŻE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. ślad osadnictwa (może osada jednodworcza ?) – średniowiecze			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 45 Nr stan. w miejscowości: 5
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

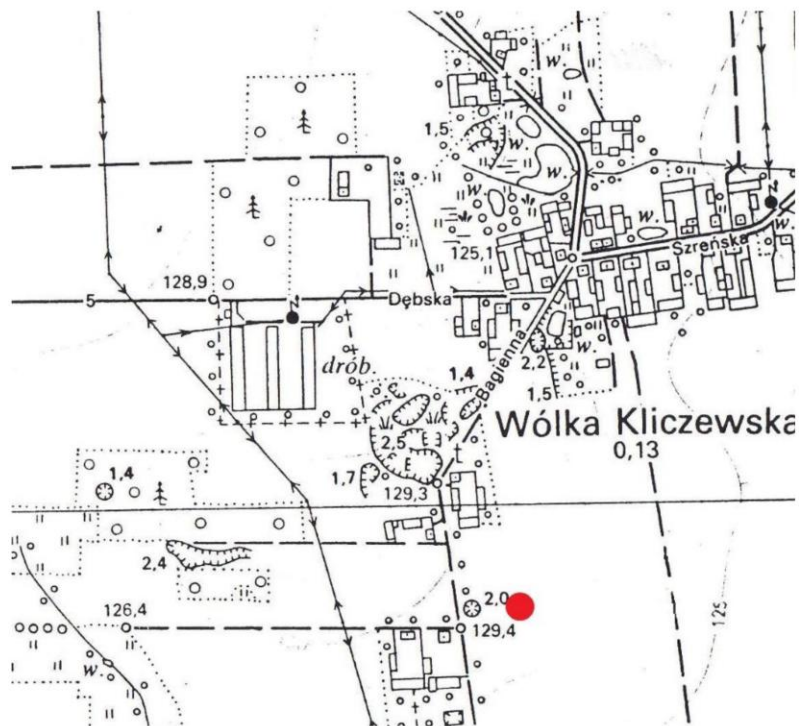
GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – nowożytność		WÓLKA KLICZEWSKA
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 46 Nr stan. w miejscowości: 2
 <p data-bbox="577 1295 1039 1327">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			WÓLKA KLICZEWSKA
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. ślad osadnictwa – nowożytność			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 47 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		WÓLKA KLICZEWSKA
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – średniowiecze		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 48 Nr stan. w miejscowości: 4
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r.
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

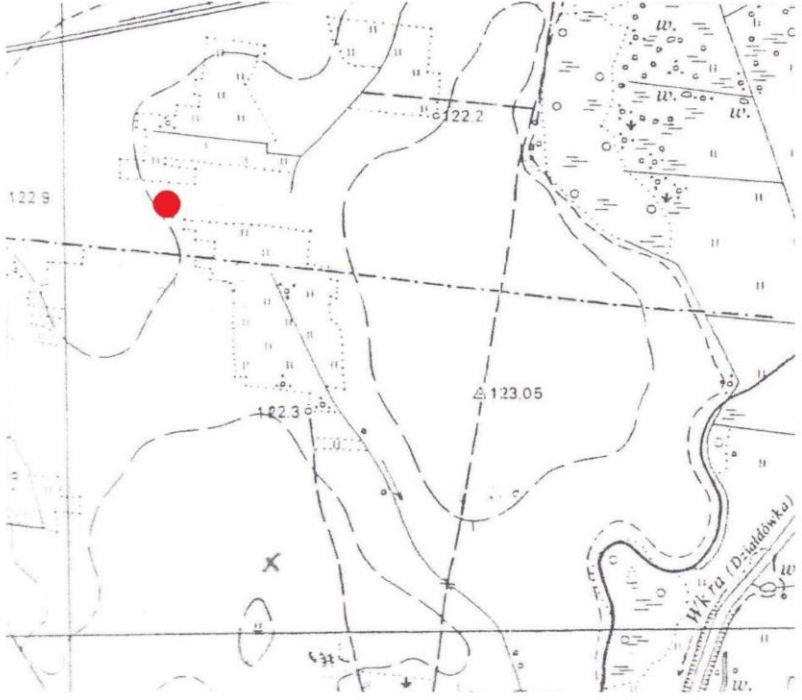

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. ślad osadnictwa – średniowiecze 2. ślad osadnictwa – nowożytność		WÓLKA KLICZEWSKA
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 39-57 Nr stan. na obszarze: 49 Nr stan. w miejscowości: 5 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

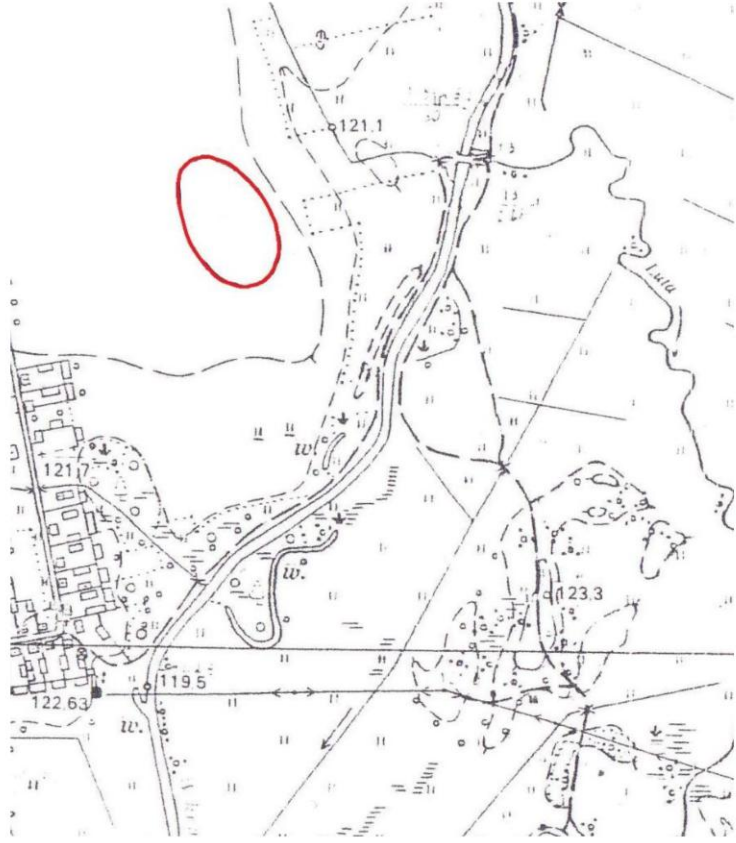

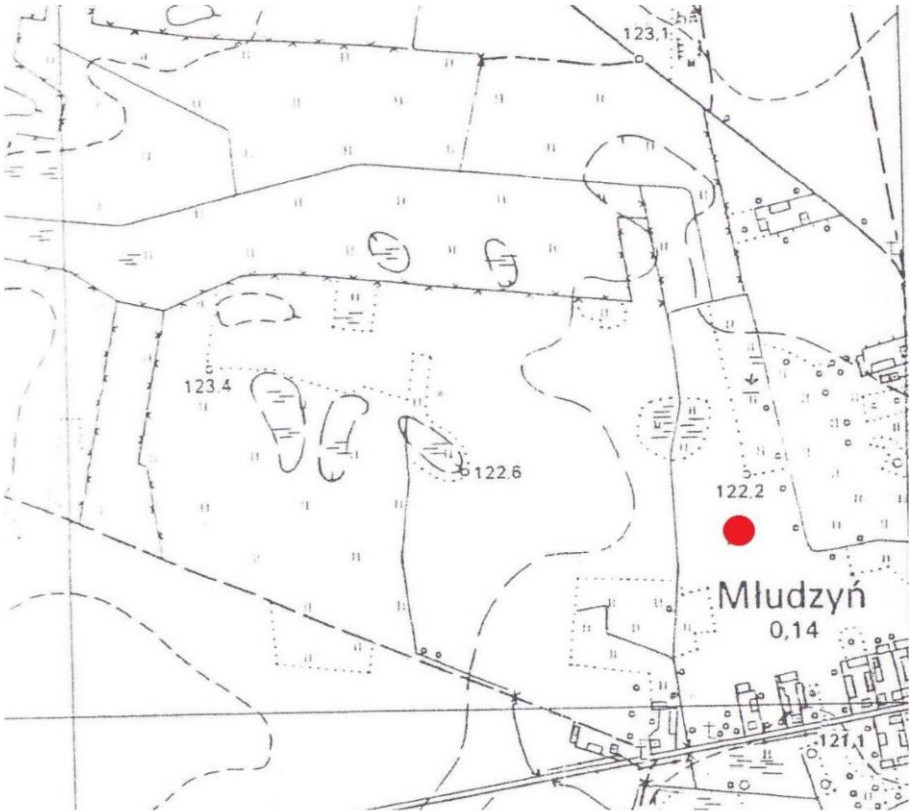

skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965

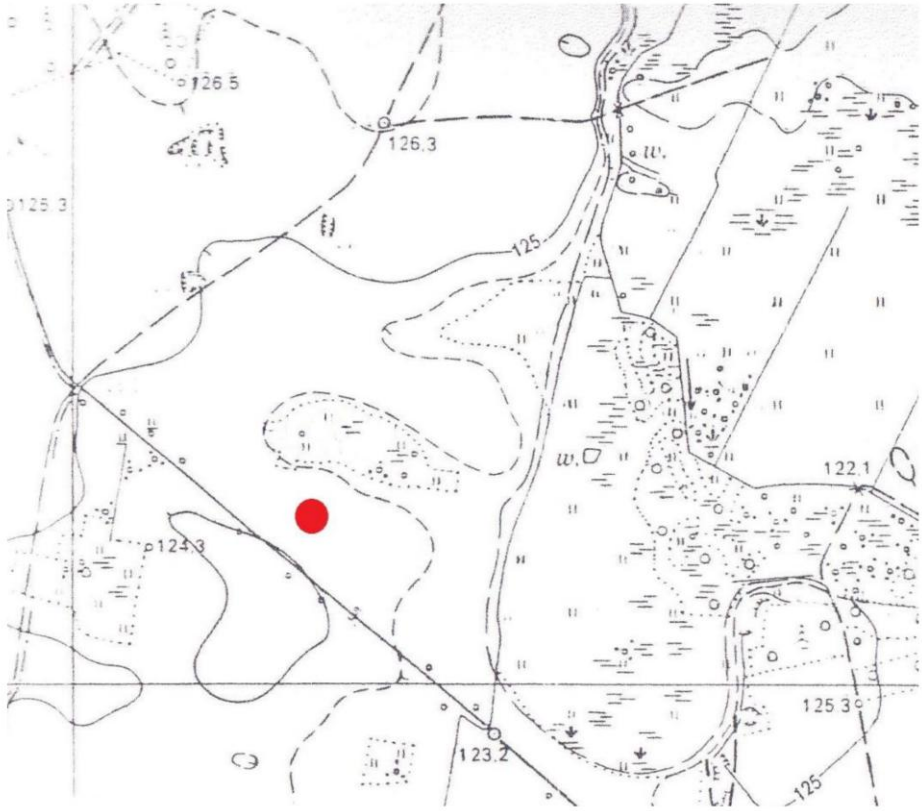

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			M Ł U D Z Y N
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. ślad osadnictwa – okres nowożytny			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 40-55 Nr stan. na obszarze: 7 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

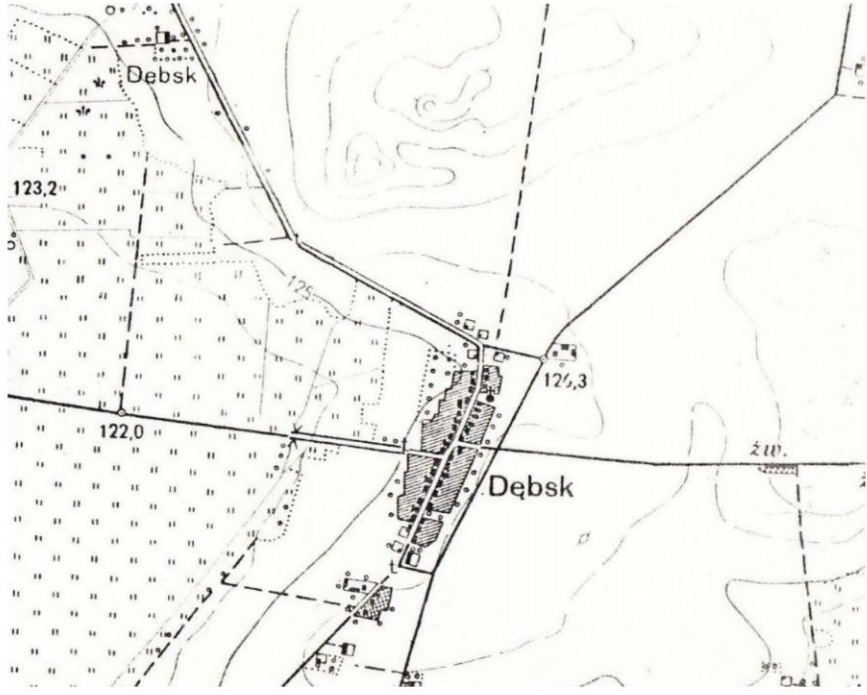

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – okres nowożytny	M Ł U D Z Y N	
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965		4. Adres Obszar AZP: 40-55 Nr stan. na obszarze: 9 Nr stan. w miejscowości: 2 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.	

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		M Ł U D Z Y N
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze 2. ślad osadnictwa – okres nowożytny		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 40-55 Nr stan. na obszarze: 10 Nr stan. w miejscowości: 3
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		M Ł U D Z Y N
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. ślad osadnictwa – późne średniowiecze		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 40-55 Nr stan. na obszarze: 11 Nr stan. w miejscowości: 4
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

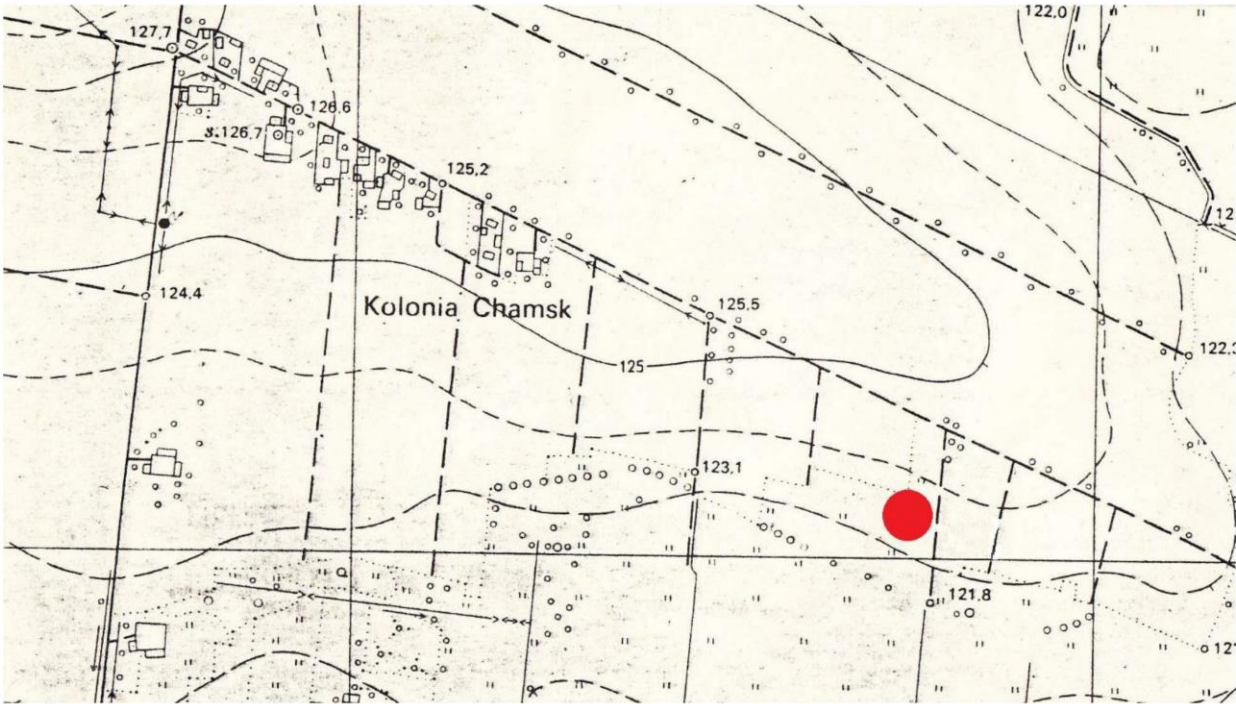

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – od XIV w.	C H A M S K	
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres Obszar AZP: 40-56 Nr stan. na obszarze: 1 Nr stan. w miejscowości: 3	
 <p data-bbox="568 1129 1032 1155">skala 1 : 25 000, lokalizacja wg układu 1965</p>		5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r.	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)	
		 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.	

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość	
1. Nazwa		2. Czas powstania		DĘBSK	
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – od XV w.			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres	
 <p>skala 1 : 25 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 40-56 Nr stan. na obszarze: 3 Nr stan. w miejscowości: 1	
				5. Przynależność administracyjna	
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin	
				6. Formy ochrony	
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)	
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r. 	

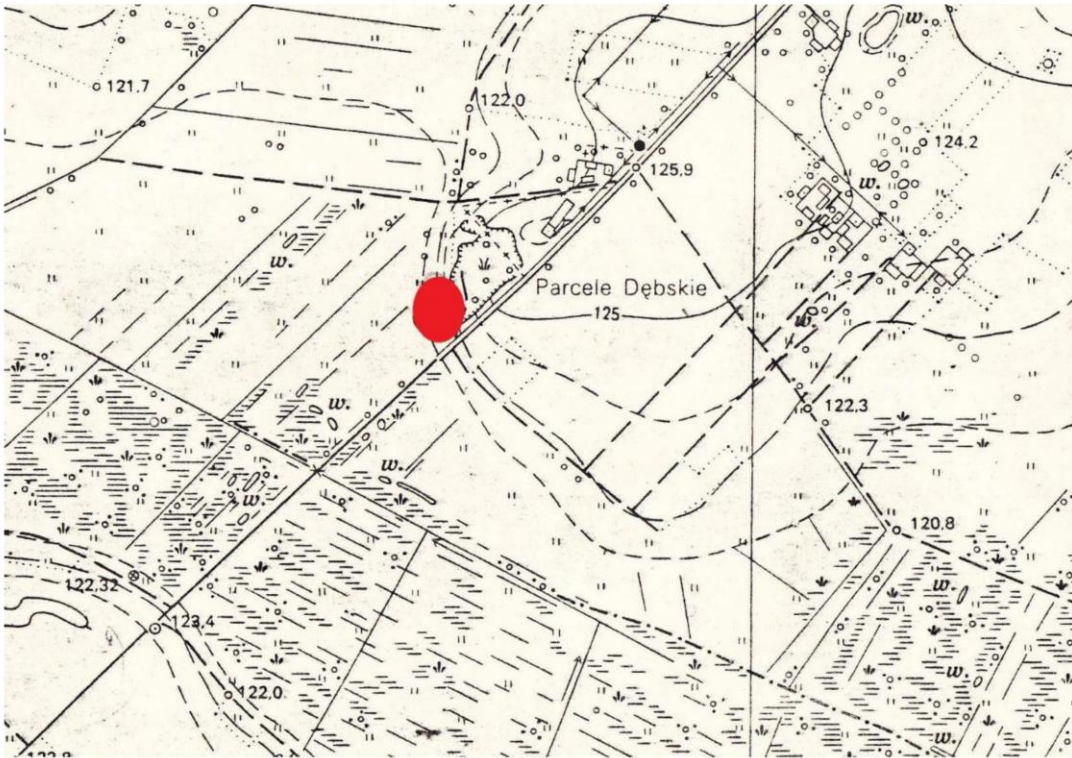

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		C H A M S K
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. osada – kultura pomorska – wczesna epoka żelaza		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 40-56 Nr stan. na obszarze: 7 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

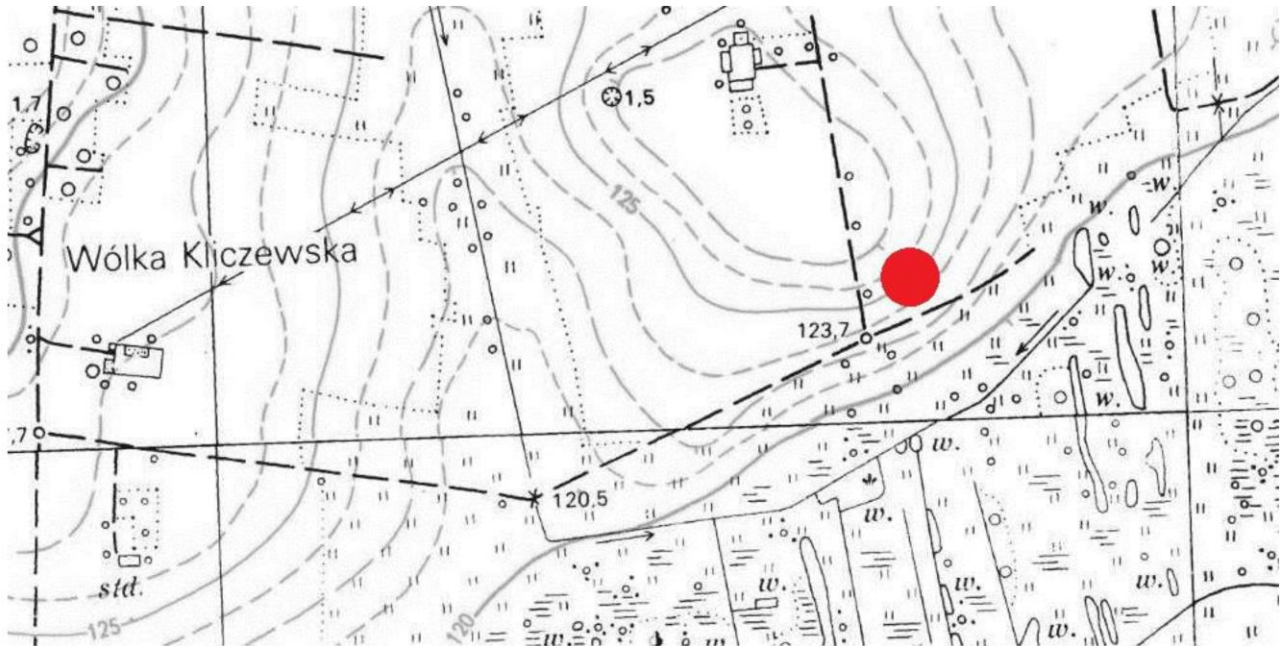

skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965

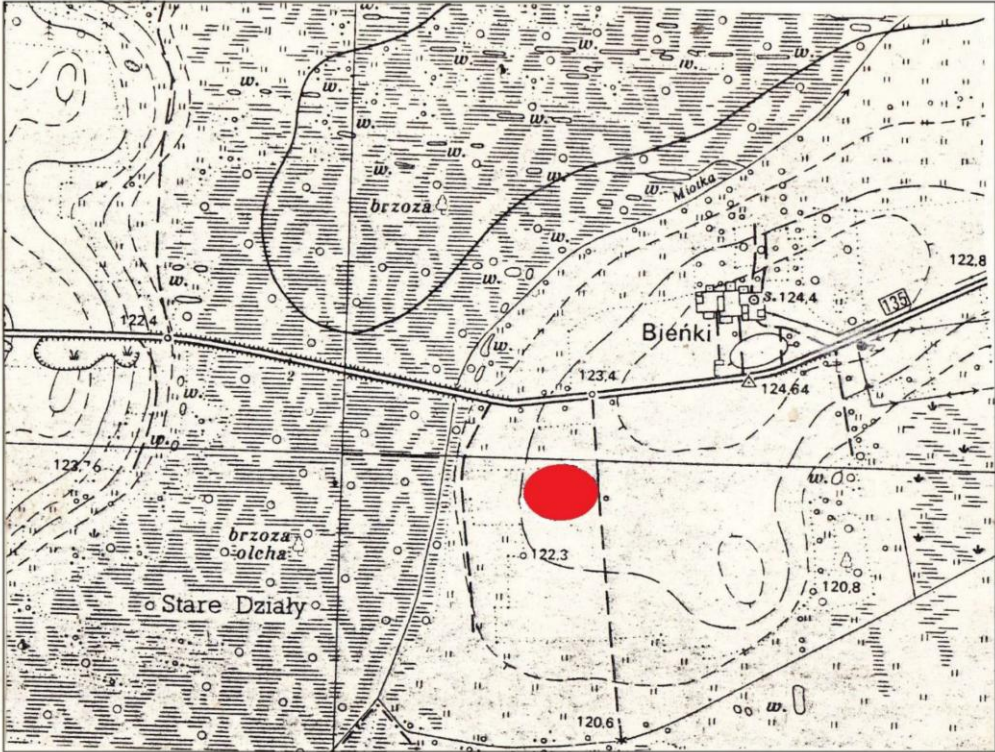

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. punkt osadniczy – starożytność 2. punkt osadniczy – okres nowożytny		CHAMSK
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="600 1241 1059 1268">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			4. Adres Obszar AZP: 40-56 Nr stan. na obszarze: 8 Nr stan. w miejscowości: 2 5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin 6. Formy ochrony ochrona w planie miejscowym: UCHWAŁA Nr 318/XLIV/10 RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE z dnia 17 września 2010 r. 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			DĘBSK
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. cmentarzysko – wczesna epoka żelaza			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p>skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 40-56 Nr stan. na obszarze: 9 Nr stan. w miejscowości: 4
				5. Przynależność administracyjna
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			WÓLKA KLICZEWSKA
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. osada ? – kultura łużycko-pomorska – wczesna epoka żelaza 2. punkt osadniczy – kultura przeworska ? – okres wpływów rzymskich 3. punkt osadniczy – XVI-XVIII w.			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>				Obszar AZP: 40-57 Nr stan. na obszarze: 1 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	2. Czas powstania			NADRATOWO – STARE BIEŃKI
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	1. punkt osadniczy – starożytność (okres wpływów rzymskich ?) 2. osada ? – kultura łużycko-pomorska – wczesna epoka żelaza 3. cmentarzysko ? – kultura łużycko-pomorska – wczesna epoka żelaza			
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 40-57 Nr stan. na obszarze: 2 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.

skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE	2. Czas powstania 1. osada – XVI-XVIII w.		NADRATOWO – STARE BIEŃKI
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Obszar AZP: 40-57 Nr stan. na obszarze: 3 Nr stan. w miejscowości: 2
			5. Przynależność administracyjna Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
<p style="text-align: center;">skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965</p>			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
			<p style="text-align: right;"> Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r. </p>

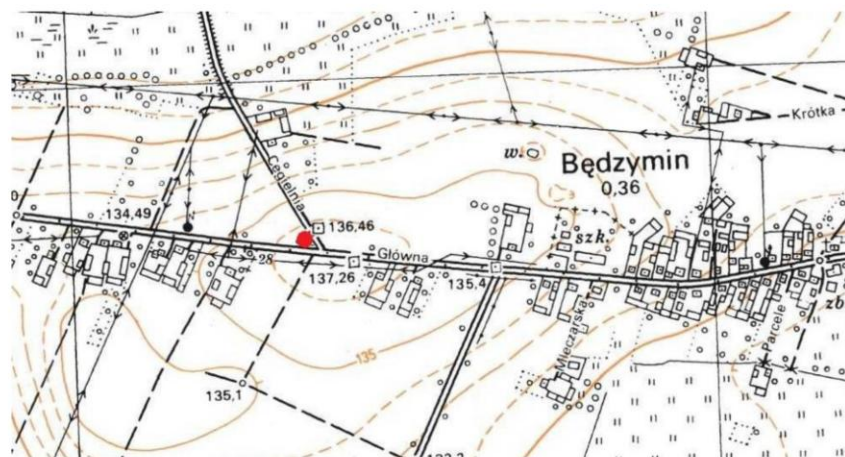

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa		2. Czas powstania		NADRATOWO NOWE
STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE		1. punkt osadniczy – XVI-XVIII w.		
8. Mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				Obszar AZP: 40-57 Nr stan. na obszarze: 4 Nr stan. w miejscowości: 1
				5. Przynależność administracyjna
				Województwo – mazowieckie Powiat – żuromiński Gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				Małgorzata Chamera, 08.12.2014 r.
skala 1 : 10 000, lokalizacja wg układu 1965				

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Figura przydrożna	2. Czas powstania p. XIX w.	B Ę D Z Y M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres pomiędzy domami ul. Główna 55 i 57
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
orientacja północna			6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	22
funkcja	sakralna
materiał	
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

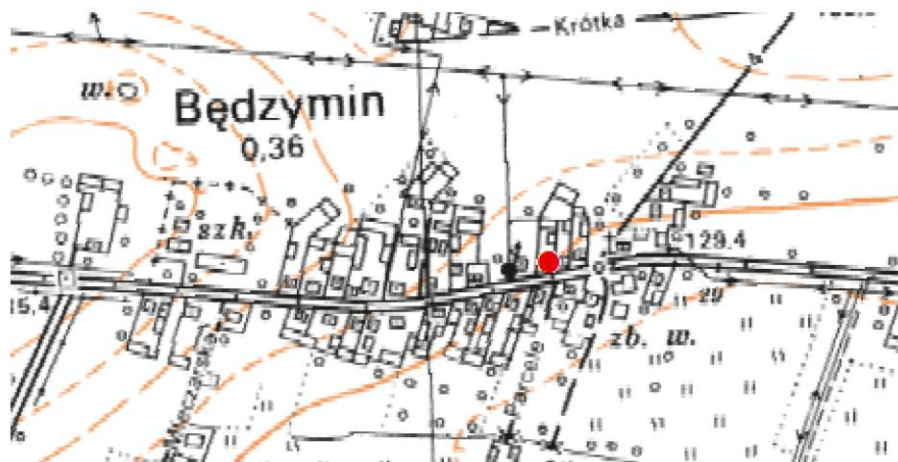
12. Informacje opisowe

Figura Chrystusa posadowiona na czterobocznym postumencie zwięzającym się ku górze.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania lata 20/30 XX w.	B Ę D Z Y M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja północna - wschodnia</p>		4. Adres ul. Główna 10	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	52
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

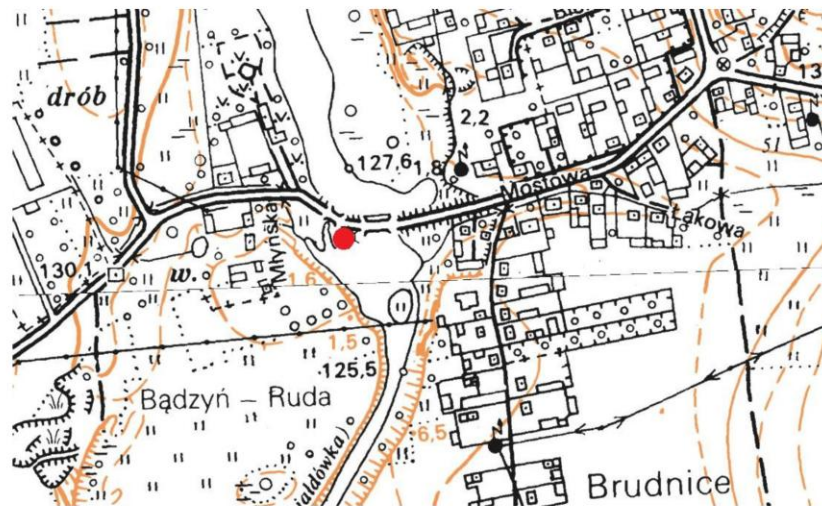
Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Okna dwuskrzydłowe, drewniane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Młyn wodny	2. Czas powstania 1873 r.	BRUDNICE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres Mostowa 29	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 257-A data wpisu: 1992-02-17	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	

orientacja wschodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	273
funkcja	gospodarcza
materiał	drewno
stan zachowania	pozostałości

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Zachowane pozostałości młyna wodnego.
Obecnie funkcjonuje mała elektrownia wodna.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1914 r.	B R U D N I C E	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="846 1318 1048 1342">orientacja północna</p>			4. Adres Mostowa 20
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	113
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce kamiennej z użyciem zaprawy, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem, częściowo podpiwniczony. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Elewacja frontowa pięciosiowa, na osi centralnej wystawka z balkonem. Wystawka pięciosiowa, dach dwuspadowy, kryty blachą. Balkon z metalową, ażurową balustradą. Wejście zlokalizowane pod wystawką. Ozdobny pazdur i wiatrownica, fryz. Snycerskie zakończenie przestrzeni nadokiennej naddrzwiowej, motywy floralne. Okna trójkątowe, drewniane. Drzwi dwuskrzydłowe, przeszklone. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Budynek gospodarczy	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	BRUDNICE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres Mostowa 20
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.
orientacja północna			

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	113
funkcja	gospodarcza
materiał	cegła / kamień
stan zachowania	dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie wydłużonego prostokąta, posadowiony na podmurówce kamiennej z użyciem zaprawy, murowany, cegła czerwona, kamień, jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty papą. Okna drewniane i stałe. Na osi centralnej dwuskrzydłowe wrota. Drzwi jednoskrzydłowe, deskowo-listwowe. Okna i drzwi zakończone łukiem i fryzem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Budynek gospodarczy	2. Czas powstania XIX/XX w.	BRUDNICE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja południowa</p>		4. Adres Mostowa 20	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	113
funkcja	gospodarcza
materiał	cegła / kamień
stan zachowania	dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce kamiennej z użyciem zaprawy, murowany, cegła czerwona, kamień, jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Fryz prosty. Okna stałe. Na osi centralnej dwuskrzydłowe wrota deskowo-listwowe.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania murowany, 1 ćw. XX w.	BRUDNICE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. Mostowa 23
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
orientacja południowo - wschodnia			I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	196
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

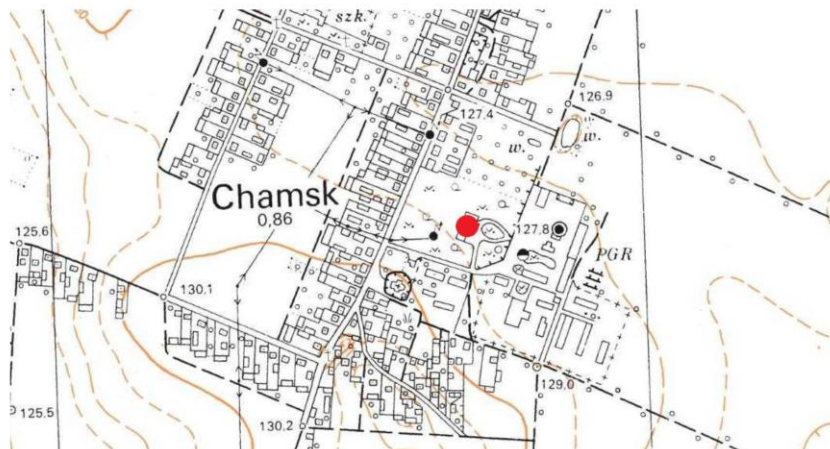
12. Informacje opisowe

Budynek na rzucie prostokąta z dobudówką prostokątną od strony południowej, stanowi ona połowę długości pierwotnego budynku. Jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Posadowiony na podmurówce cementowej, murowany otynkowany. Kryty eternitem. Okna jednoskrzydłowe PCV.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dwór w zespole dworsko - parkowym	2. Czas powstania XIX w.	C H A M S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres Parkowa 1	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 244-A data wpisu: 1981-10-15	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	
orientacja zachodnia			

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	878/14
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

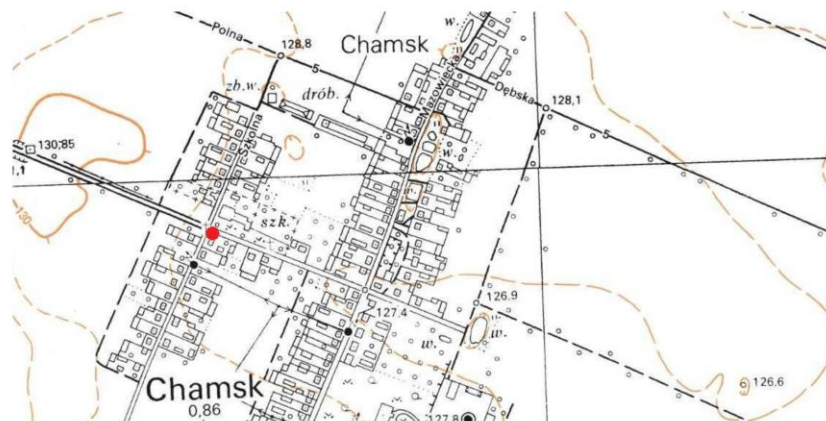
12. Informacje opisowe

Dwór murowany z cegły i otynkowany, posadowiony na planie prostokąta, podpiwniczony, parterowy z mieszkalnym poddaszem przekrytym dachem dwuspadowym o połaciach krytych wtórnym eternitem. Na osi głównej umieszczono obustronny, piętrowy ryzalit wieńczony trójkątnymi ścianami szczytowymi, przekryty dachem dwuspadowym. Elewacje wzdłużne 9 osiowe, z 3 osiowym ryzalitem umieszczonym centralnie. Od frontu ryzalit poprzedzony został zabudowaną, przesklepioną sionką, mieszczącą wejście główne zamknięte półkoliście i parę, symetrycznie rozmieszczonych okien również zamkniętych półkoliście. Przed drzwiami ulokowano krótkie, jednobiegowe schody. Sionka rozczłonkowana jest 4 pilastrami tokańskimi. Nad nią umieszczono otwarty taras. Elewacja piętra dekorowana boniowaniem pasowym oraz boniowanymi lizenami na narożach. Ponad gzymsiem koronującym umieszczono fryz dekorowany prostokątnymi niszami. W partii szczytu umieszczono oculus. Analogiczne lizeny umieszczono na narożach korpusu. Otwory okienne dekorowane płaskimi opaskami oraz prostymi gzymsami nadokiennymi. Od zachodu ulokowano wtórną, parterową przybudówkę. Układ wnętrza dwutraktowy, gruntownie przekształcony.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kapliczka przydrożna	2. Czas powstania 1894 r.	C H A M S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres skrzyżowanie ulic Żuromińskiej i Szkolnej
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.
orientacja południowa			

9. Lokalizacja

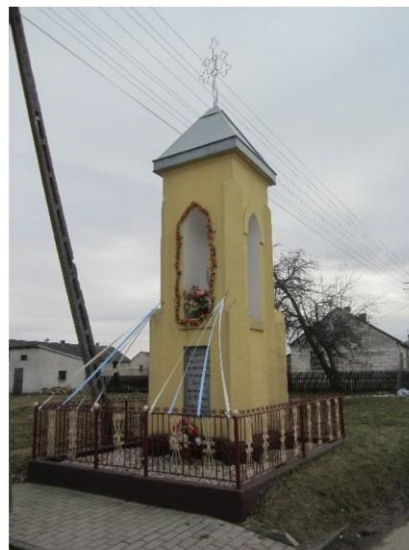

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	418/3
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

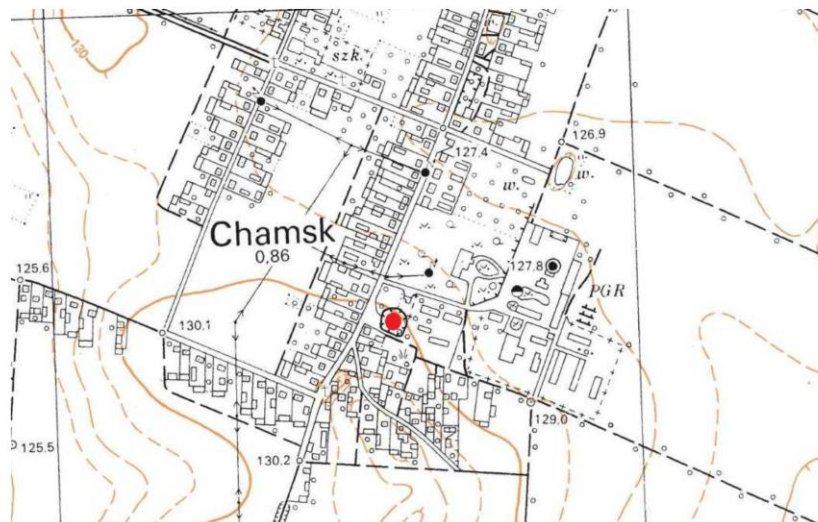

12. Informacje opisowe

Kapliczka słupowa, murowana. Graniastosłup, jednokondygnacyjny oparty na jednostopniowej bazie, zwieńczony daszkiem namiotowym zakończonym ażurowym krzyżem. Na połowie wysokości kondygnacji, płyciny z czterech stron elewacji z figurą Matki Boskiej. Detale elewacji opracowane w tynku.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kościół p.w. św. Floriana	2. Czas powstania XVI-XVII w.	C H A M S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>		4. Adres Mazowiecka 35	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 94-A data wpisu: 1961-12-08	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	802
funkcja	sakralna
materiał	drewno / cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

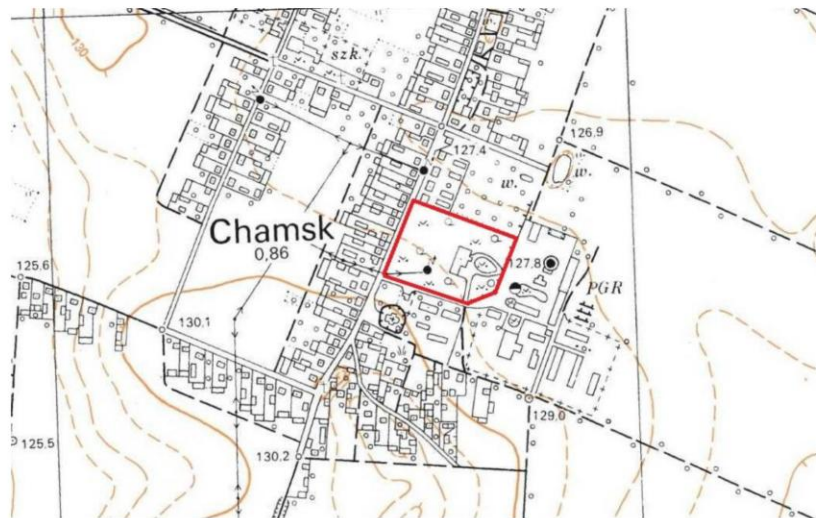
12. Informacje opisowe

Świątynia jest orientowana, konstrukcji zrębowej, oszalowana ze współczesnymi murowanymi: zakrystią i pomieszczeniem gospodarczym. Korpus zbudowany został na planie prostokąta, prezbiterium jest niewyodrębnione, zamknięte trójbocznie. Nad nawą i prezbiterium znajduje się wspólny dach dwuspadowy, przechodzący nad końcem prezbiterium w trójpołaciowy. Nad zakrystiami są dachy dwuspadowe - wszystkie kryte blachą. Na kalenicy mieści się czworoboczna wieżyczka na sygnaturkę, obita blachą z daszkiem namiotowym zwieńczonym chorągiewką z datą: 1950.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Park w zespole dworsko - parkowym	2. Czas powstania k. XIX w.	C H A M S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres Parkowa 1	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 244-A data wpisu: 1981-10-15	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	
orientacja wschodnia			

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	878/14
funkcja	
materiał	
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Park krajobrazowy założony na planie prostokąta, obecnie kompozycja nieczytelna.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	C I E R P I E G Ó R Z	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres Cierpiegórz 4	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

orientacja południowo - wschodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	206
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce kamiennej, z użyciem zaprawy wapiennej, drewniany, jednokondygnacyjny, konstrukcja zrębowa. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Ozdobna wróblownica. Okna trójpodziałowe, drewniane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w	C I E R P I E G Ó R Z	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres Cierpiegórz 20
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
orientacja południowo - wschodnia			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	141/3
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany. Jednokondygnacyjny z użytkowym poddaszem. Elewacja frontowa trójosiowa, pośrodku ganek zakończony trójkątnie z osobnym dachem, z wejściem pośrodku. Od strony północno-zachodniej dobudowano drugi murowany ganek. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Drewno malowane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kapliczka przydrożna	2. Czas powstania 1898 r.	C I E R P I G Ó R Z	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres Cierpigórz
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.
orientacja północna			

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	143
funkcja	sakralna
materiał	
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Kapliczka słupowa, murowana, cegła czerwona, oparta na jednostopniowej bazie. Na każdej z trzech elewacji po dwie nisze w układzie pionowym z figurami świętych.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	DĄBROWA	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>		4. Adres Dąbrowa 30	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	100
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, murowany, cegła czerwona, jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty dachówką. Naroża dachu zakończone ceglanyimi wieżyczkami. Gzyms wieńczący kostkowy. Fryz prosty i kostkowy. Ozdobna wróblownica. Okna trójpodziałowe, drewniane. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, z nadświetlem

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kapliczka przydrożna	2. Czas powstania 1866 r.	DĄBROWA	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja południowa</p>			4. Adres Dąbrowa
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	119
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Kapliczka słupowa, murowana.
 Graniastosłup, trójkondygnacyjny oparty na jednostopniowej bazie, zwieńczony daszkiem namiotowym, zakończony krzyżem.
 Kondygnacje przedzielone gzymsem kordonowym. Na drugiej kondygnacji przeszklone płyciny z trzech stron elewacji.
 Na wysokości trzeciej kondygnacji nisza z trzech stron elewacji z figurą świętego, zwieńczona gzymsem. Detale elewacji opracowane w tynku.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania XIX/XX w.	DĄBROWICE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>		4. Adres Dąbrowice 31	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	81
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, murowany, cegła czerwona, jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Gzyms wieńczący prosty. Fryz prosty i kostkowy. Piętrowy ryzalit na osi centralnej ze zdobnym szczytem. Elewacja podzielona lizenami. Okna dwuskrzydłowe ze szprosami, PCW, zamknięte łukiem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania murowany, XIX/XX w.	DĄBROWICE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres Dąbrowice 3
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
orientacja północno - zachodnia			I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	151/1
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

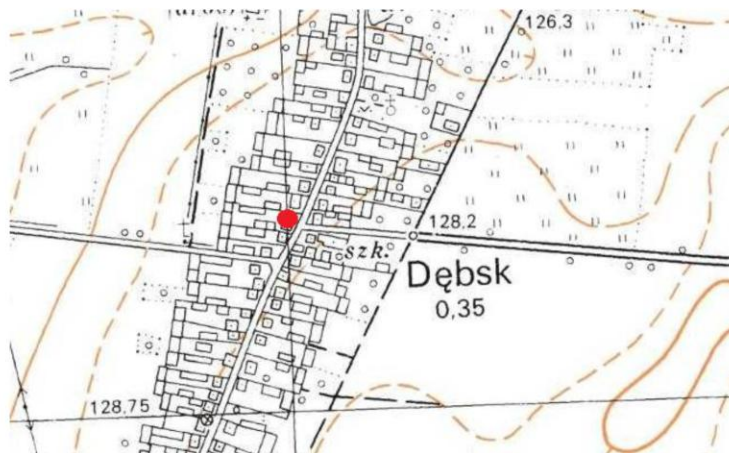

12. Informacje opisowe

Dom na planie prostokąta, ceglany, na podmurówce cementowej. Jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Elewacja frontowa trójosiowa. Okna zakończone łukiem odcinkowym. Na wysokości podziału kondygnacji ozdobny fryz krzyżowy, z cegły. W narożach pseudolizeny ułożone z dodatkowej warstwy cegieł. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Wejście od strony południowo-wschodniej oraz północno-zachodniej.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja zachodnia</p>			4. Adres ul. Centralna 94 (d. Dębsk 15)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	704
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="831 1305 1043 1334">orientacja zachodnia</p>			4. Adres ul. Centralna 96 (d. Dębsk 16)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	111
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

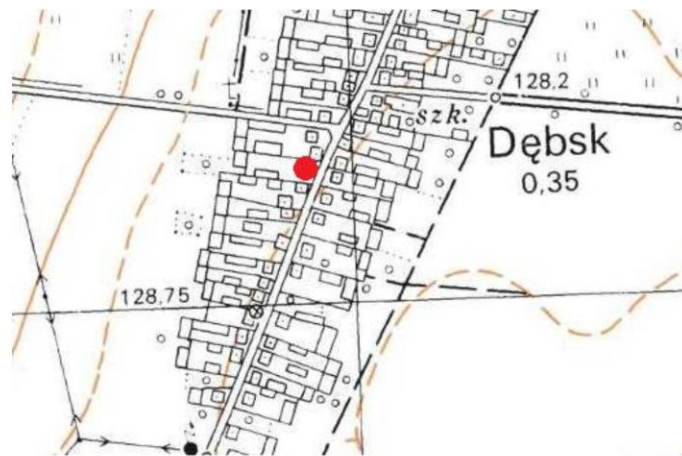
12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="837 1321 1055 1345">orientacja zachodnia</p>			4. Adres ul. Centralna 104 (d. Dębsk 20)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	336
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

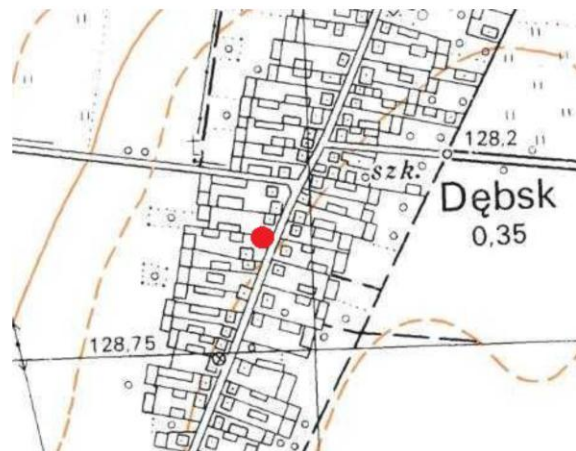

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja północna</p>			4. Adres ul. Centralna 106 (d. Dębsk 21)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	337
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

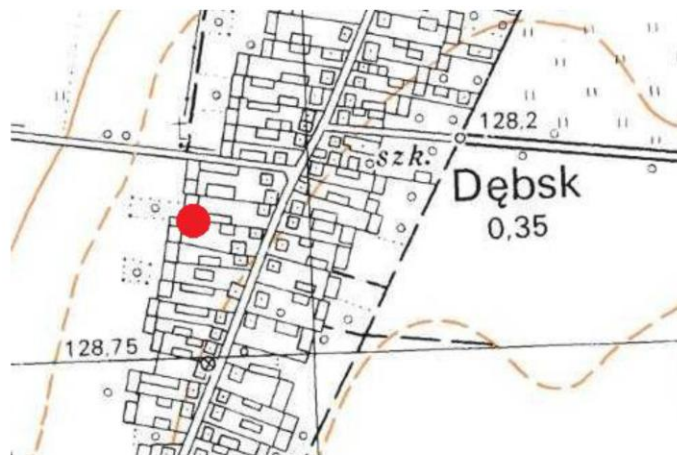
12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Budynek gospodarczy	2. Czas powstania XIX/XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. Centralna 108 (d. Dębsk 22)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.
orientacja zachodnia			

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	338
funkcja	gospodarcza
materiał	cegła
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

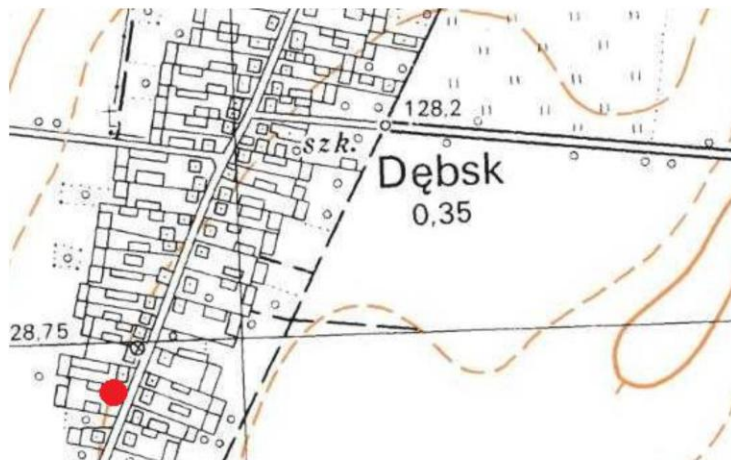
12. Informacje opisowe

Budynek murowany opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja zachodnia</p>			4. Adres ul. Centralna 124 (d. Dębsk 28)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	348, 349
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Budynek gospodarczy	2. Czas powstania XIX/XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="846 1318 1052 1342">orientacja północna</p>			4. Adres Obok nr ul. Centralna 108 (d. Dębsk 69)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	244
funkcja	gospodarcza
materiał	cegła
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

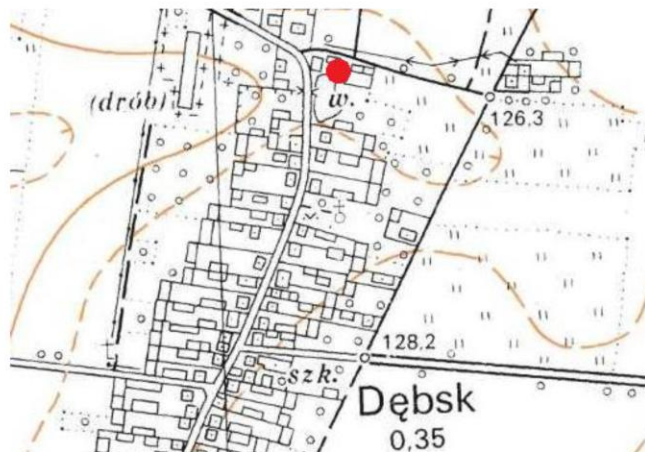
12. Informacje opisowe

Budynek murowany opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>			4. Adres ul. Centralna 75 (d. Dębsk 80)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	226
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Budynek szkoły	2. Czas powstania 1914	D Ę B S K	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. Szkolna 105A (d. Dębsk 105A)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

orientacja południowo - zachodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	353
funkcja	oświatowa
materiał	cegła
stan zachowania	średni

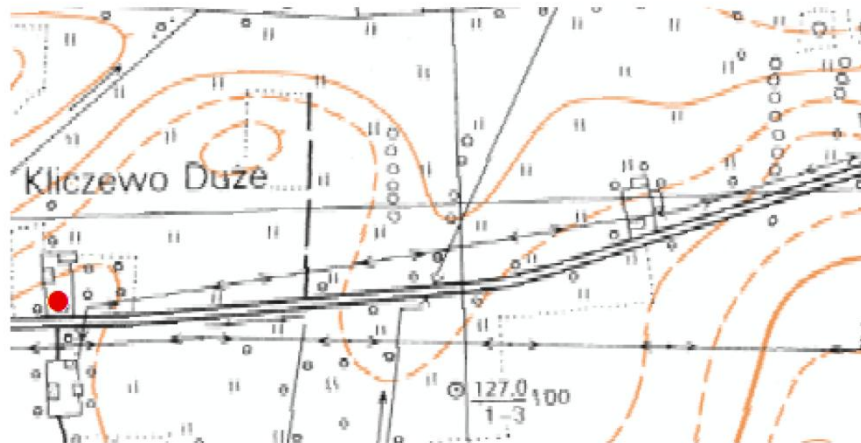
11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce, z cegły otynkowany..
Jednokondygnacyjny, z poddaszem użytkowym.
Dach dwuspadowy, kryty blachodachówką. Okna dwuosiowe. Dziewięćosiowy, drzwi na czwartej i siódmej osi.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	KLICZEWO DUŻE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja północno - zachodnia</p>		4. Adres ul. Wspólna 7 (d. Kliczewo Duże 39)	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 01.06.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	54/7
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek drewniany na murowanej podbudówce. Jednokondygnacyjny z użytkowym poddaszem. Parter szalowany poziomo, poddasze pionowo. Kryty dachem dwuspadowym. Węgiel budynku na jaskółczy ogon. Front trójosiowy

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w.	K L I C Z E W O M A Ł E	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja południowa</p>			4. Adres ul. Szkolna 15 (d. Kliczewo Małe 5)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	403
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

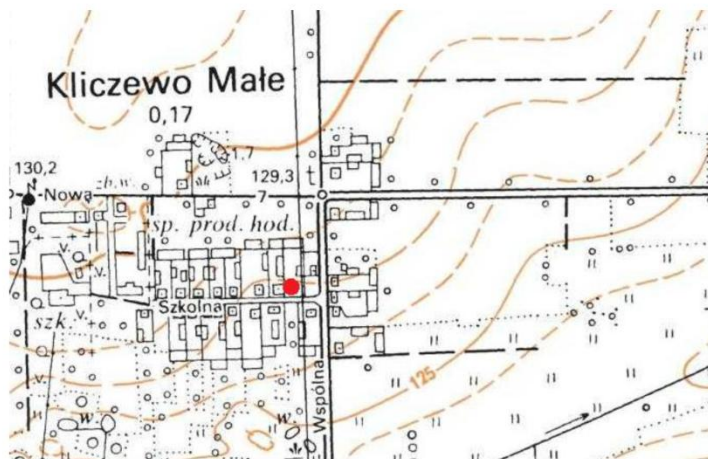

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	Dom drewniany	2. Czas powstania	1 ćw. XX w.	KLICZEWO MAŁE
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
				ul. Szkolna 4 (d. Kliczewo Małe 19)
				5. Przynależność administracyjna
				województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				 M. Chamera, 01.12.2014 r.

orientacja północna

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	389
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, kryty blachą.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dwór w zespole dworsko - parkowym	2. Czas powstania XIX w.	KLICZEWO MAŁE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres Kliczewo Małe 22	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 234-A data wpisu: 1981-10-08	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	
		orientacja południowa	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	377
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo zły

11. Dodatkowe fotografie

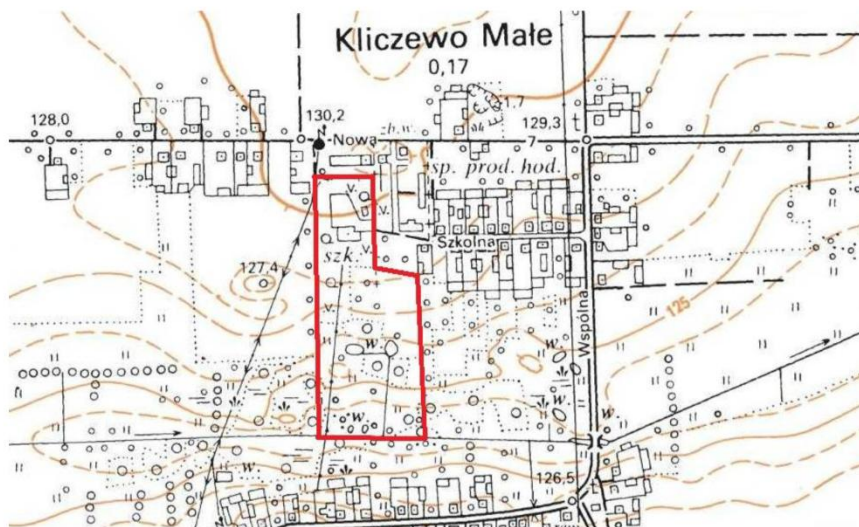
12. Informacje opisowe

Dwór murowany i otynkowany, posadowiony na wydłużonym planie o nieregularnej bryle, budynek podpiwniczony, parterowy z piętrowym narożnikiem z poddaszem przekrytym dachami dwu i czterospadowymi o połaciach z blachy. Dwór został skomponowany w duchu neorenesansu w formie nieregularnej willi. Elewacji zyskały narożne pilastry, trójkątne szczyty wieńczące ryzalit skrajny w elewacji frontowej, ryzalit środkowy w elewacji ogrodowej, niewielkie trójkątne szczyty wieńczą też wszystkie, dwuosiove elewacje piętrowego narożnika. Na elewacji frontowej w części parterowej znajduje się główne wejście obudowane drewnianą sionką z laubzegową dekoracją, przekryta trójkątnym szczytem, pierwotnie oszklona. Bogatą dekorację zyskały okna. Mają one profilowany opaski oraz naczółki w parterze w formie gzymsów nadokiennych wspartych na wolutowych konsolach, na piętrze zyskały wysunięte, wsparte na konsolach parapety, oraz proste naczółki przerwane pełnym łukiem. Okna zyskały też dekorację rzeźbiarską. Są to maski ludzkie, głowy lwów oraz zwisy roślinne.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Park w zespole dworsko - parkowym	2. Czas powstania XIX w.	K L I C Z E W O M A Ł E	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja południowa</p>		4. Adres Kliczewo Małe 22	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	376
funkcja	
materiał	
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

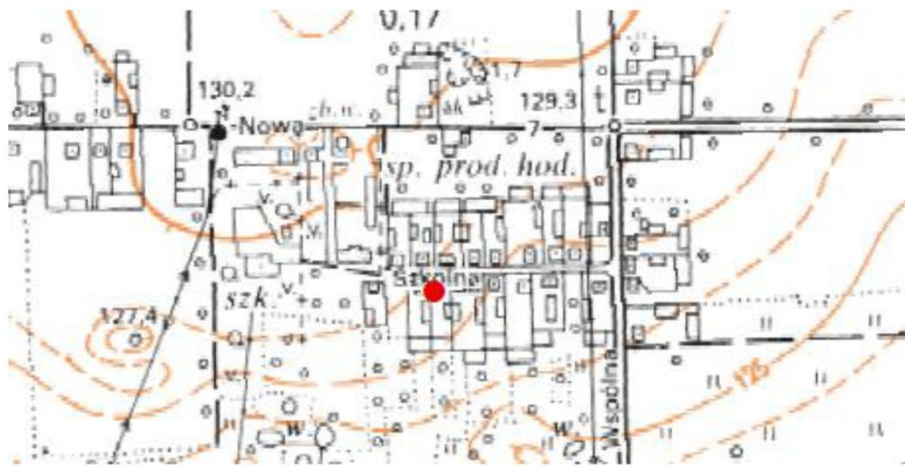
Park krajobrazowy założony na planie prostokąta, obecnie kompozycja nieczytelna.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w	K L I C Z E W O M A Ł E	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="779 1347 1128 1369">orientacja południowo - zachodnia</p>			4. Adres ul. Szkolna 23 (d. Kliczewo Małe 8)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	399
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce, drewniany, jednokondygnacyjny, z poddaszem. Konstrukcja szkieletowa, szalowany na poddaszu, parter w konstrukcji sumikowo-łatkowej, naroże łączone na jaskółczy ogon.. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Pierwotny otwór drzwiowy zamurowany. Okna jednoskrzydłowe PCV.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	KLICZEWO MAŁE	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. wspólna 12 (d. Kliczewo Małe 24)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

orientacja północno - zachodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	416
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

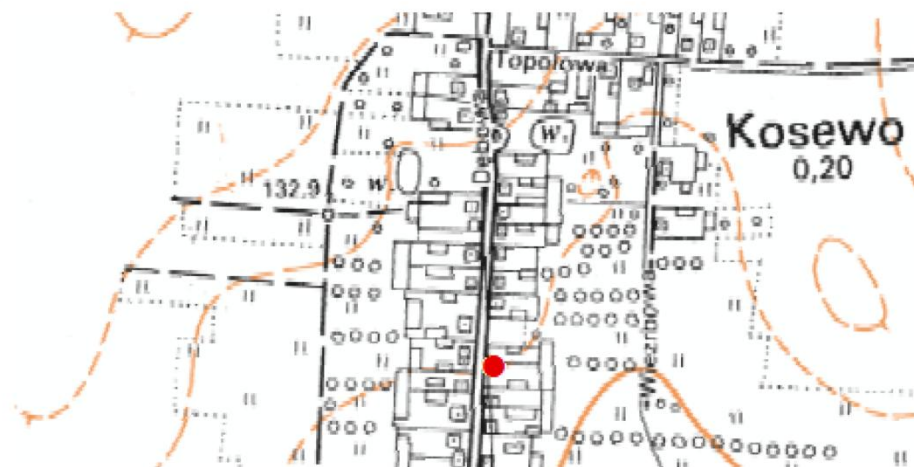
12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w.	K O S E W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja zachodnia</p>			4. Adres ul. Dębowa 52/54 (d. Kosewo 40)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	209, 210
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

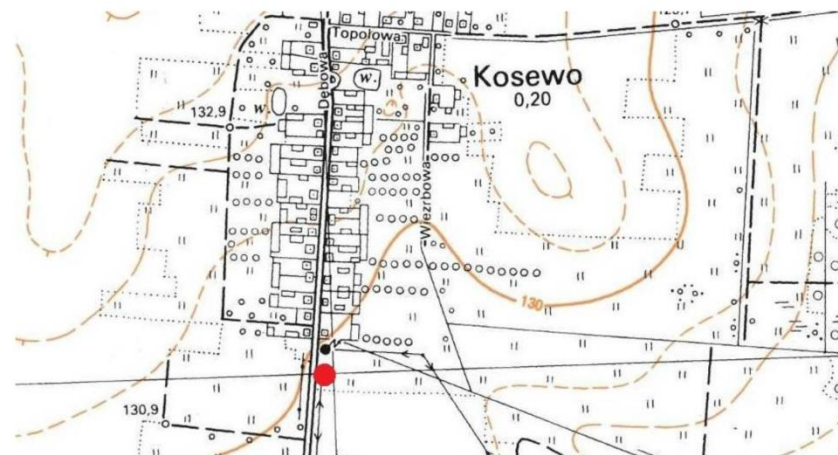
12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, z cegły, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy, w połowie kryty eternitem, w połowie blachodachówką. Parter od poddasza oddziela gzyms. Przy łączeniu z dachem fryz kostkowy. W szczycie pomiędzy małymi trójkątnymi oknami, okna większe prostokątne. Szczyt ściany północnej dekorowany schodkowym fryzem. Okna z łukiem odcinkowym.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kapliczka przydrożna	2. Czas powstania 2 poł. XIX w.	K O S E W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>		4. Adres Kosewo	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	225
funkcja	sakralna
materiał	
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Kapliczka słupowa, murowana, cegła. Graniastół, dwukondygnacyjny oparty na jednostopniowej bazie, zwieńczony daszkiem namiotowym. Kondygnacje przedzielone gzymsem kordonowym, profilowanym. Na wysokości drugiej kondygnacji, płycina z figurą Matki Boskiej na elewacji frontowej. Detale elewacji opracowane w tynku.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania 1 ćw. XX w.	O L S Z E W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja południowo - zachodnia</p>		4. Adres ul. Żuromińska 36 (d. Olszewo 34)	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	376
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Dom na planie prostokąta, drewniany w konstrukcji sumikowo-łatkowej, w narożach łączyony na jaskólczy ogon, na cementowej podmurówce. Jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Ściana zachodnia murowana. Dach dwuspadowy kryty eternitem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kapliczka przydrożna	2. Czas powstania 1866 r.	O L S Z E W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja zachodnia</p>			4. Adres Olszewo
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	340
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Kapliczka postumentowa, murowana, tynkowana. Graniastosłup, dwukondygnacyjny oparty na trójstopniowej bazie, zwieńczony figurą Matki Boskiej. Kondygnacje przedzielone gzymsem kordonowym prostym. Detale elewacji opracowane w tynku.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>		4. Adres ul. Zwycięstwa 41 (d. Poniatowo 12)	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	432/1
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

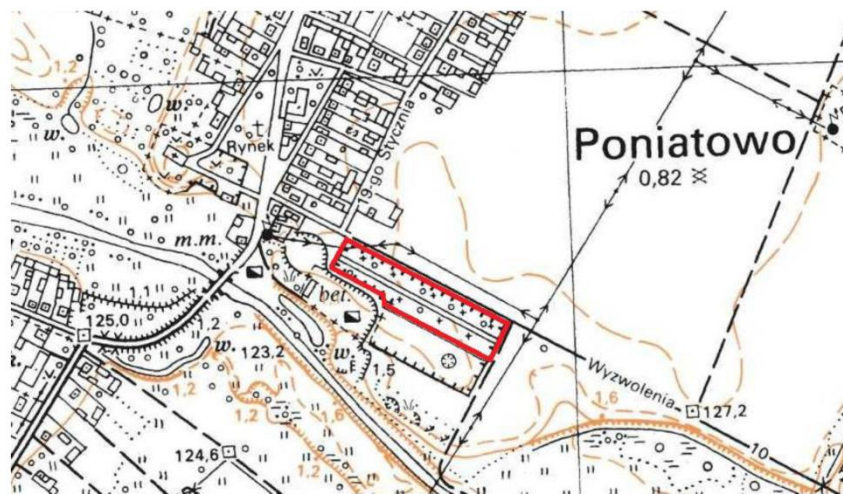
12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, jednokondygnacyjny, z użytkowym poddaszem. Dach dwuspadowy.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Cmentarz parafialny	2. Czas powstania k. XIX w.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Poniatowo
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
orientacja wschodnia			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

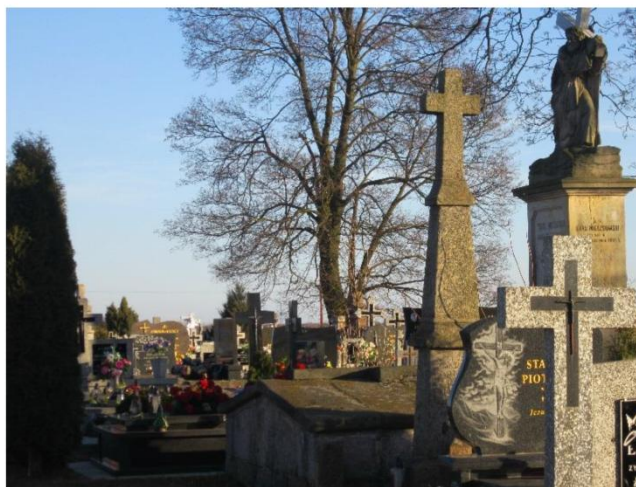
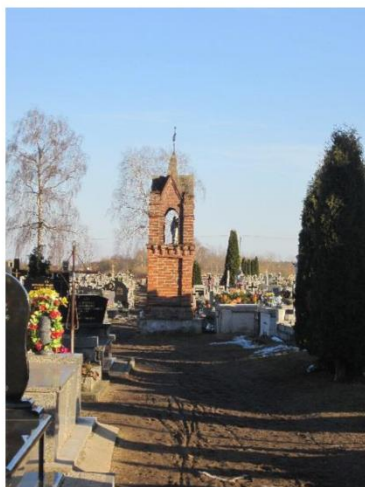

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	598
funkcja	sakralna
materiał	
stan zachowania	dobry

11. Dodatkowe fotografie

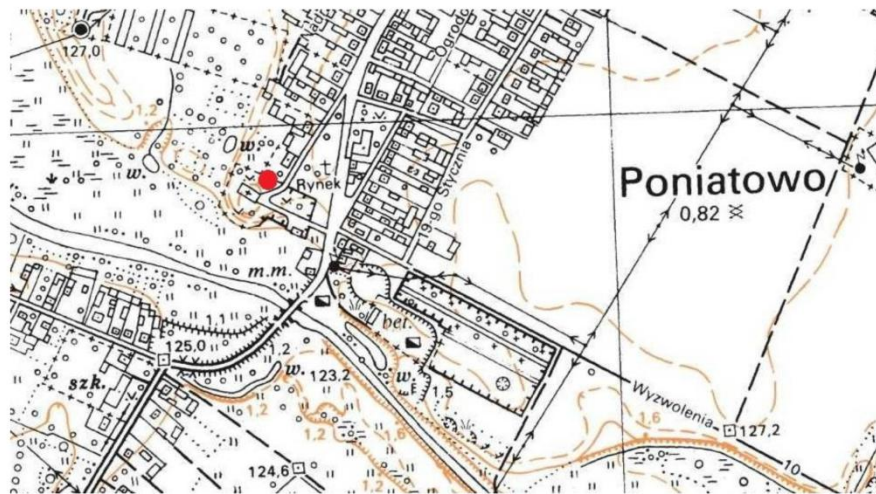
12. Informacje opisowe

Cmentarz w centrum miejscowości, niedaleko kościoła. Brama cmentarna czterofilarowa, trójosiowa, liniowa, z szerokim przejazdem i wąskimi bramkami po bokach. Filary murowane z cegły czerwonej, o prostych podstawach, zwieńczone prostymi gzymsami oraz betonowym daszkiem dwuspadowym skrzyżowanym kalenicowo. Filary zamknięte arkadami. Skrzydła bramy żelazne, ażurowe, z pionowych prętów połączonych płaskownikami.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dzwonnica	2. Czas powstania 2 poł. XIX w.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="837 1315 1057 1337">orientacja wschodnia</p>			4. Adres Rynek 21B
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	269
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

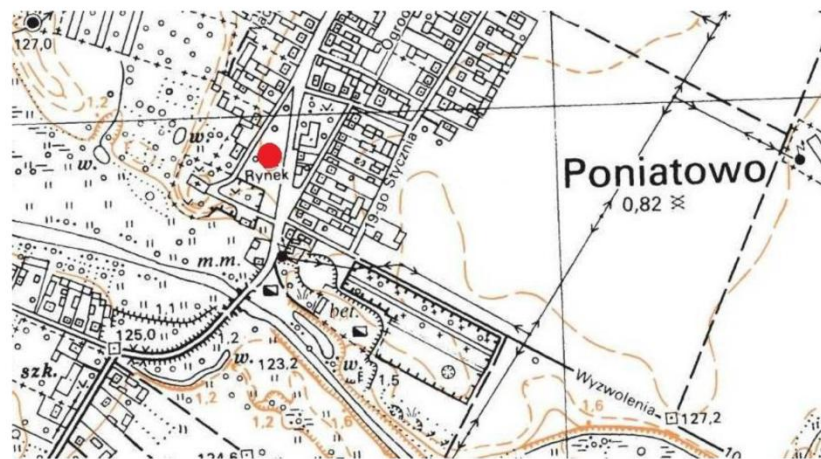
12. Informacje opisowe

Neorenesansowa dzwonnica, zbudowana na planie zbliżonym do kwadratu, murowana z cegły, tynkowana. Dwukondygnacyjna, z drugą kondygnacją wyższą, w której z każdej strony znajdują się jeden otwór głosowy. Kryta blaszaną kopułą, zakończoną krzyżem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kapliczka	2. Czas powstania 1839 r.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>			4. Adres Rynek
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) <div style="text-align: right;"> M. Chamera, 01.12.2014 r. </div>

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	294
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

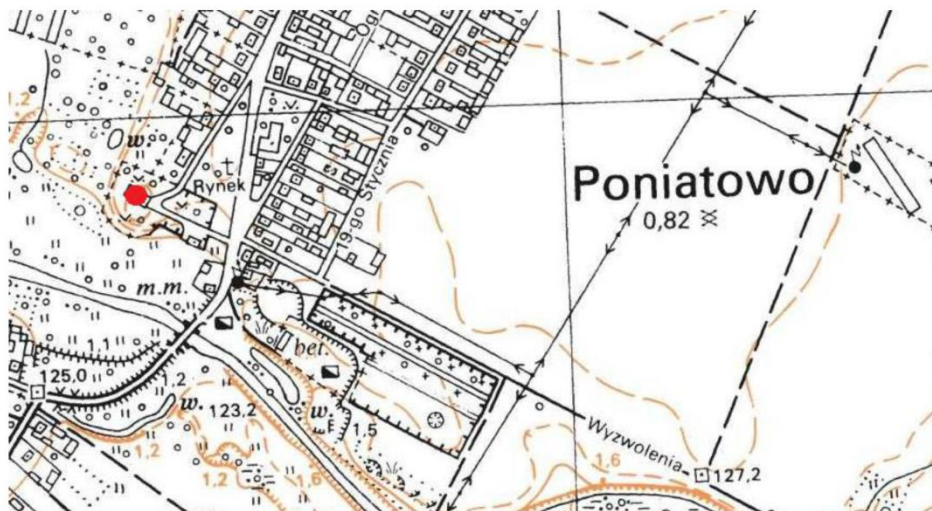
12. Informacje opisowe

Kapliczka słupowa, murowana, cegła czerwona, dwukondygnacyjna, oparta na jednostopniowej bazie. Na narożach przypory. Na wysokości drugiej kondygnacji figura Matki Boskiej. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Szczyt schodkowy.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kościół p.w. św. Floriana	2. Czas powstania XVI-XVII w.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja zachodnia</p>			4. Adres Rynek 21 b
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 95-A data wpisu: 1961-12-19
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	269
funkcja	sakralna
materiał	drewno / cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

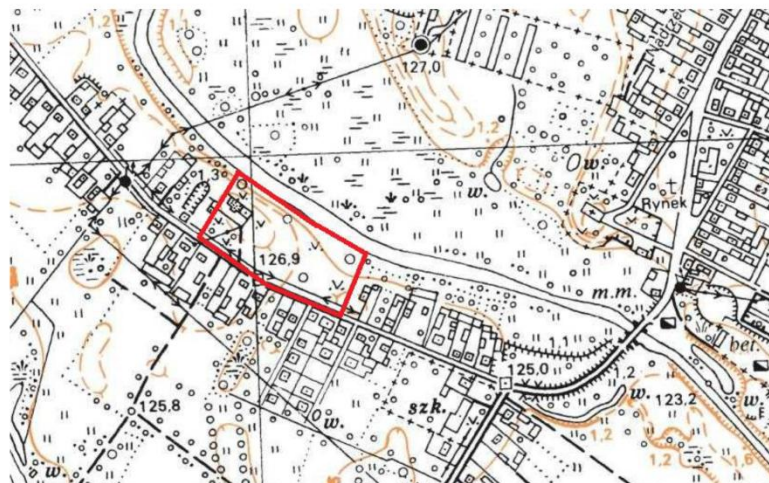
12. Informacje opisowe

Świątynia wzniesiona na planie wydłużonego prostokąta. Orientowana odwrotnie o prezbiterium zwróconym na zachód. Konstrukcja zrębowa i szalowana. Fasada z płytkim portykiem wgłębnym. Dach dwuspadowy, przechodzący nad końcem prezbiterium w trójspadowy, nad fasadą, daszek dwuspadowy. Wszystkie kryte blachodachówką. Nad końcową częścią prezbiterium góruje czworoboczna wieżyczka na sygnaturkę.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Park w zespole dworsko - parkowym	2. Czas powstania XIX w.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym orientacja południowa		4. Adres Parkowa 30	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 233-A data wpisu: 1981-10-08	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	715
funkcja	
materiał	
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

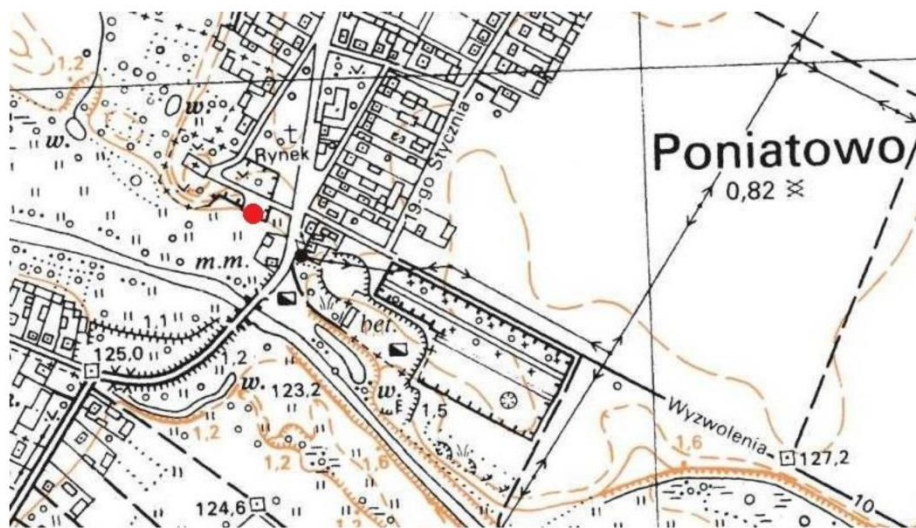
Park krajobrazowy założony na planie wydłużonego prostokąta na parceli położonej wzdłuż Wkry, obecnie kompozycja nieczytelna.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Plebania	2. Czas powstania XVI-XVIII w.	P O N I A T O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="846 1313 1061 1337">orientacja wschodnia</p>			4. Adres Rynek 21A
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	269
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek opisany na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, murowany, cegła czerwona, jednokondygnacyjny, podniesiona ściana kolankowa. Gzyms wieńczący i fryz prosty. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Okna drewniane, zamknięte łukiem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania I. 20, 30-te XX w.	W I A D R O W O	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="840 1342 1057 1366">orientacja zachodnia</p>			4. Adres ul. Witosa W. 42 (d. Wiadrowo 42)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	373
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	ruina

11. Dodatkowe fotografie

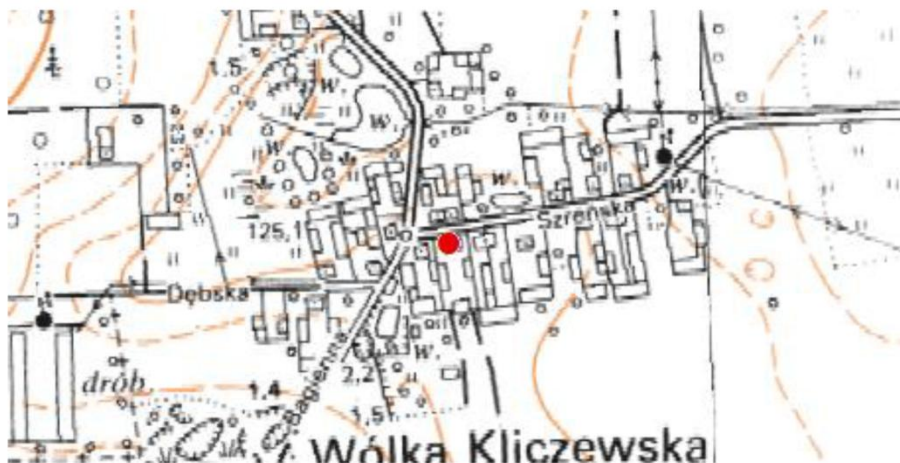

12. Informacje opisowe

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania XIX/XX w	W Ó L K A K L I C Z E W S K A	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja południowa</p>			4. Adres ul. Szreńska 12 (d. Wólka Kliczewska 12)
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	84
funkcja	mieszkalny
materiał	cegła
stan zachowania	dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Dom na planie prostokąta. Parterowy, z użytkowym poddaszem. Od strony ulicy dwie symetrycznie ułożone lukarny, pod nimi para okien na parterze. Elewacja wejściowa z jedną lukarną nad wejściem. Dach dwuspadowy, kryty blachodachówką.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres ul. Kościuszki 36/38
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
orientacja wschodnia			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2408/3
funkcja	mieszkalna
materiał	cegła
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, murowany, częściowo tynkowany, jednokondygnacyjny, poddasze użytkowe. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Gzyms wieńczący profilowany. Fryz podokienny ciągły, prosty. Detale elewacji opracowane w tynku: opaski okienne i naroża budynku. Okna dwuskrzydłowe PCW i drewniane. Drzwi dwuskrzydłowe, pływające z nadświetlem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="837 1315 1055 1337">orientacja wschodnia</p>			4. Adres ul. Kościuszki 40/42
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2411/1
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

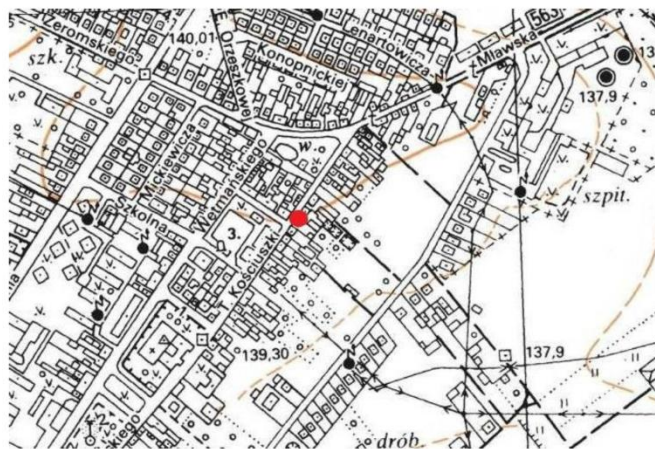
12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Ozdobnie wycięta wróblownica. Okna dwuskrzydłowe, drewniane ze szczepką.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres ul. Kościuszki 44/46
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
orientacja wschodnia			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2412
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Elewacja częściowo pokryta drewnopochodnym tworzywem. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna dwuskrzydłowe drewniane i jednoskrzydłowe PCW. Drzwi jednoskrzydłowe, płytowe.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Cmentarz parafialny	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres ul. Lidzbarska	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
orientacja zachodnia		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.	

9. Lokalizacja

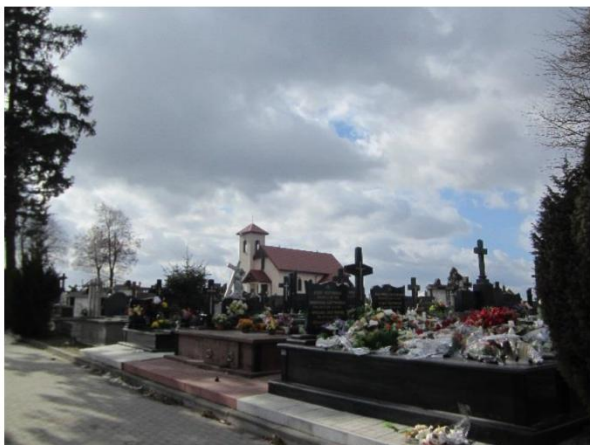

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	29
funkcja	sakralna
materiał	
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

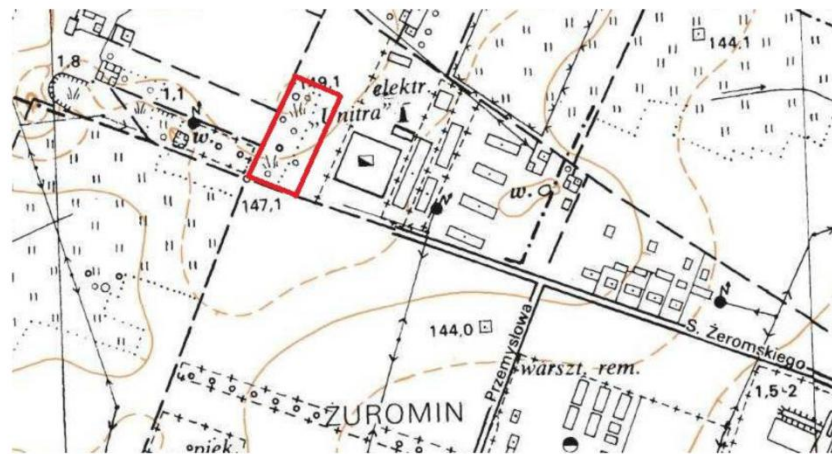
12. Informacje opisowe

Zlokalizowany na obrzeżach miasta. Brama w postaci czterofilarowej, trójosiowa, liniowa, z szerokim przejazdem i wąskimi bramkami po bokach. Filary murowane z kamienia o prostych podstawach, zwieńczone dwuspadowymi daszkami z blachy. Na terenie cmentarza znajduje się murowana, tynkowana kaplica.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Cmentarz żydowski	2. Czas powstania k. XIX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres ul. Żeromskiego
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
orientacja północna			6. Formy ochrony 7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	3287
funkcja	sakralna
materiał	
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

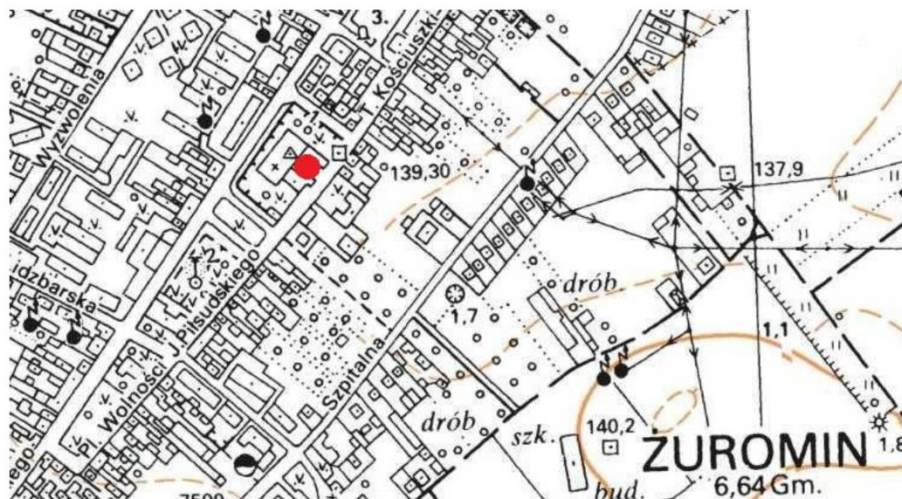
12. Informacje opisowe

Został zniszczony w czasie II wojny światowej. Obecnie jest ogrodzony, ale nie posiada nagrobków.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Klasztor	2. Czas powstania XVIII w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="837 1318 1052 1342">orientacja zachodnia</p>			4. Adres Kościuszki 3
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 96-A data wpisu: 1961-12-19
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2238
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

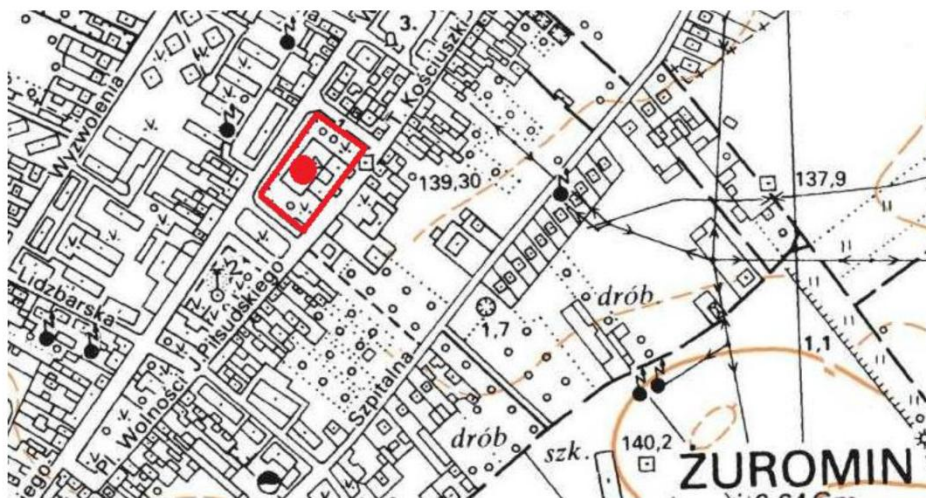
Klasztor opisany na podstawie litery C, murowany, obustronnie tynkowany, dwukondygnacyjny, poddasze użytkowe. Dach dwuspadowy, kryty dachówką. Północna elewacja połączona ze ścianą kościoła. Przypory. Gzyms wieńczący profilowany. Okna sześć- i dziewięciopodziałowe drewniane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Kościół p.w. św. Trójcy	2. Czas powstania XVIII w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="828 1332 1052 1364">orientacja wschodnia</p>		4. Adres Kościuszki 3	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 96-A data wpisu: 1961-12-19	7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2238
funkcja	sakralna
materiał	cegła
stan zachowania	bardzo dobry

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Kościół murowany, tynkowany, dach dwuspadowy, kryty blachą. Elewacje podzielone wiązkami pilastrów. Elewacja frontowa trójosiowa. Wrota dwuskrzydłowe z nadświetlem zakończone frontonem. Tympanon prosty. Szczyt barokowy. Okna zakończone łukiem. Hełm oparty na ośmiokątnej podstawie.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Ogrodzenie	2. Czas powstania XVIII w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres Kościuszki 3
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony Rejestr zabytków: nr wpisu: 96-A data wpisu: 1961-12-19
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

orientacja wschodnia

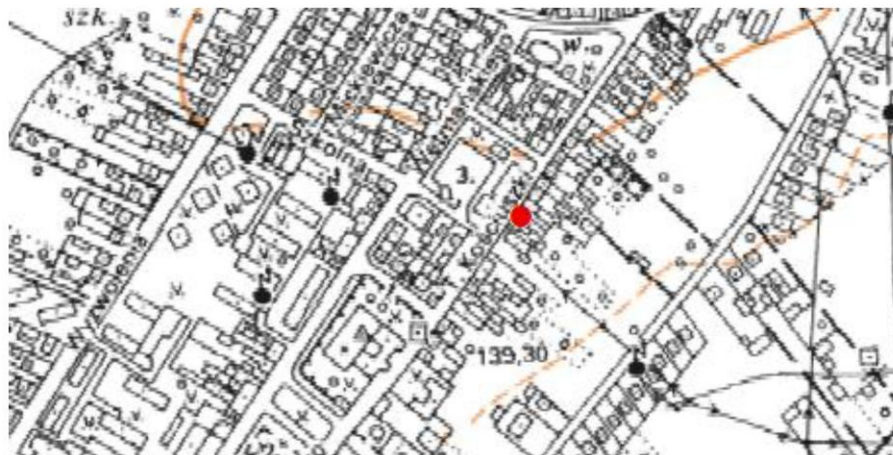

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Strefa ochrony konserwatorskiej	2. Czas powstania		Ż U R O M I N
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres
 <p>skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: http://zuromin.e-mapa.net/</p>			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)			04.03.2015 r. I. Leszczyńska,

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	Dom murowany	2. Czas powstania	ok. 1925	Ż U R O M I N
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">orientacja południowa - wschodnia</p>				ul. Kościuszki 30
				5. Przynależność administracyjna
				województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2405/2
funkcja	mieszkalny
materiał	cegła
stan zachowania	średni

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, murowany, tynkowany, jednokondygnacyjny, poddasze użytkowe. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Gzyms wieńczący i fryz prosty na szczytach. Okna dwupodziałowe PCW i drewniane ze szczebliną.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres	
		ul. Kościuszki 48	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
orientacja północno - wschodnia		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2417
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	średni

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty papą. Okna trójpodziałowe drewniane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1920	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="833 1321 1055 1345">orientacja wschodnia</p>			4. Adres ul. Kościuszki 70
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2429
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	zły

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna jednoskrzydłowe PCW.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="772 1348 1124 1372">orientacja południowo - zachodnia</p>			4. Adres ul. Lidzbarska 1A
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	3144
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, dwukondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Fryz podokienny ciągły. Balkon z ażurową, metalową barierką. Okna trójpodziałowe drewniane. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe z nadświetlem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym orientacja południowo -zachodnia		4. Adres ul. Lidzbarska 1B	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	3144
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	zły

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, dwukondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Fryz podokienny ciągły. Balkon z ażurową, metalową barierką. Okna trójpodziałowe drewniane. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe z nadświetlem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1930	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. Mławska 13A
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
orientacja północno - wschodnia			I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2277/1
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie zbliżonym do kwadratu, na betonowej podmurówce. Drewniany, konstrukcja szkieletowa szalowany. Jednokondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty dachówką.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania poł. XIX w.	Ż U R O M I N	
<p data-bbox="203 371 1686 406">8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym</p> <p data-bbox="831 1316 1061 1345">orientacja południowa</p>			4. Adres ul. Mławska 22
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) M. Chamera, 01.12.2014 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	509/2
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

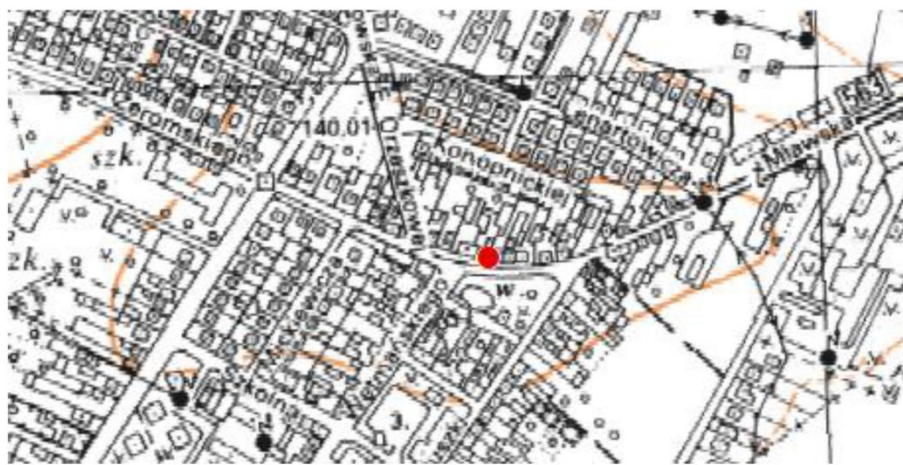
Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce, drewniany, jednokondygnacyjny, elewacja frontowa trzyosiowa. Dach naczółkowy, kryty eternitem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres ul. Mławska 25	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

orientacja północno - wschodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2283
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna dwu- i trójpodziałowe drewniane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania ok. 1935	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. Mławska 35
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

orientacja północno - wschodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2295/2
funkcja	mieszkalny
materiał	cegła
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, murowany, częściowo tynkowany, dwukondygnacyjny, poddasze użytkowe. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Gzyms podokienny odcinkowy, profilowany. Na szczycie fryz profilowany. Elewacja podzielona lizenami. Okna jedno-, dwupodziałowe PCW i sześciopodziałowe drewniane.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1935	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja północno - zachodnia</p>			4. Adres Plac Piłsudskiego J. 8
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2163/1, 2142,
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, dwukondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Balkon z ażurową, metalową balustradą. Drzwi balkonowe PCW i drewniane, przeszklone z nadświetlem. Okna dwupodziałowe PCW i sześciopodziałowe.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1930	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="781 1315 1120 1342">orientacja północno - wschodnia</p>			4. Adres Plac Wolności 6
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2131/1
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny, poddasze użytkowe. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem, w części szczytowej uniesiony. Okna dwuskrzydłowe PCW.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania ok. 1930	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja zachodnia</p>			4. Adres Plac Wolności 24
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2049
funkcja	mieszkalny
materiał	cegła
stan zachowania	średni

12. Informacje opisowe

Budynek na planie w kształcie litery "L". Murowany, dwukondygnacyjny. Fasada czteroosiowa, I piętro z balkonem zajmującym dwie osie środkowe. W narożach lizeny, zakończony gzymsem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania ok. 1931	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p style="text-align: center;">orientacja wschodnia</p>		4. Adres ul. Wietmańskiego bp. 8	5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2246
funkcja	mieszkalny
materiał	cegła
stan zachowania	dobry

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, murowany, tynkowany, dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Gzyms podokienny odcinkowy, prosty. Fryz i gzyms wieńczący prosty. Elewacja podzielona lizenami. Balkon ażurowy, metalowy. Okna jedno-, trójpodziałowe PCW, zamknięte łukiem.

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa	Dom drewniany	2. Czas powstania	pocz. XX w.	Ż U R O M I N
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym				4. Adres
 <p style="text-align: center;">orientacja północno - zachodnia</p>				ul. Wietmańskiego bp. 51 (d. ul. Wietmańskiego bp. 53)
				5. Przynależność administracyjna
				województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
				6. Formy ochrony
				7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis)
				I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2226
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

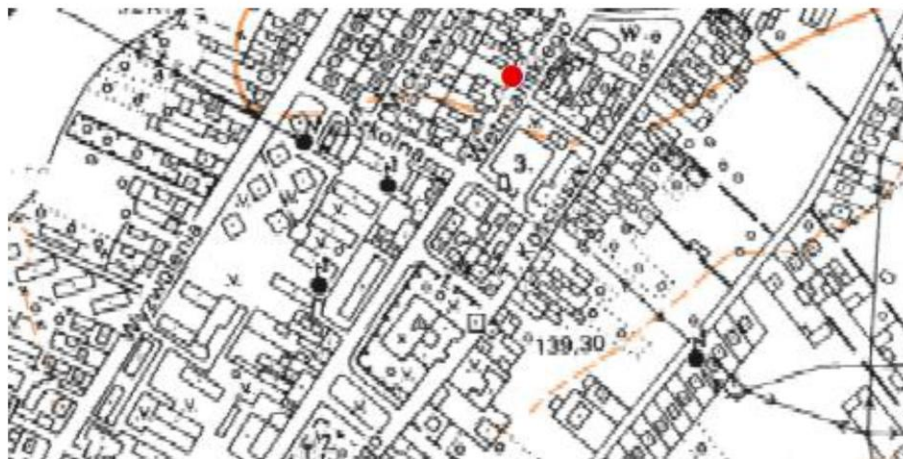
12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna dwuskrzydłowe drewniane. Drzwi jednoskrzydłowe, płycinowe.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="779 1289 1102 1313">orientacja północno - zachodnia</p>		4. Adres ul. Wietmańskiego bp. 55B (d. ul. Wietmańskiego 55)	
		5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin	
		6. Formy ochrony	
		7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.	

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2225/1
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

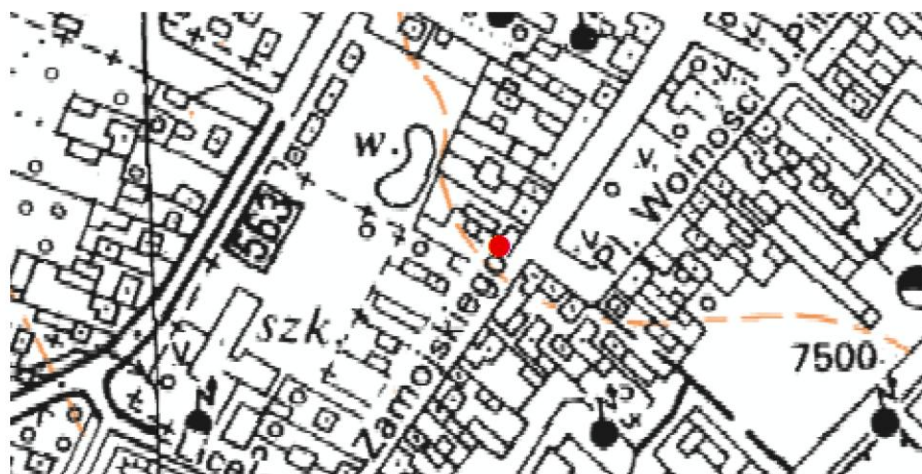
12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna jednoskrzydłowe PCW. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, z nadświetlem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania pocz. XX w.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="772 1273 1131 1300">orientacja południowo - zachodnia</p>			4. Adres ul. Zamojskiego 2/4
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 01.06.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

11. Dodatkowe fotografie

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2045
funkcja	mieszkalna
materiał	drewno
stan zachowania	dobry

12. Informacje opisowe

Budynek drewniany na murowanej podmurówce, na planie prostokąta jednokondygnacyjny, z poddaszem. Oszalowany pionowo, część parterowa odnowiona, współczesna. Kryty dachem dwuspadowym, przykrytym blachodachówką. Front dwuosiowy. Okna dwuskrzydłowe. Od północnego – wschodu dobudowano murowany budynek trzykondygnacyjny z użytkowym poddaszem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1920	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="846 1321 1055 1345">orientacja północna</p>			4. Adres ul. Zamojskiego 6
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2043
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna jednoskrzydłowe PCW i dwuskrzydłowe ze szczebliną, drewniane. Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe z nadświetlem.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom drewniany	2. Czas powstania ok. 1910	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym			4. Adres ul. Zamojskiego 13
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

orientacja północno - wschodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2096
funkcja	mieszkalny
materiał	drewno
stan zachowania	zły

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, drewniany, jednokondygnacyjny. Konstrukcja szkieletowa, szalowany. Dach dwuspadowy, kryty eternitem. Okna jednoskrzydłowe PCW.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania ok. 1925 r.	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			4. Adres ul. Zamojskiego 45
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 01.06.2015 r.

orientacja południowo - zachodnia

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuomin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	1544/1, 1544/2
funkcja	mieszkalna
materiał	
stan zachowania	dobry

11. Dodatkowe fotografie

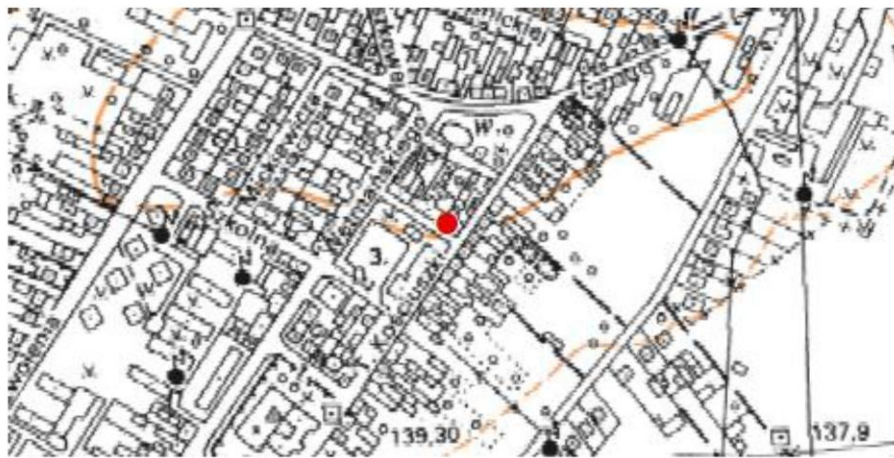
12. Informacje opisowe

Park założony na planie prostokątnym. Obecny układ nieczytelny, wycinka drzew.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa Dom murowany	2. Czas powstania ok. 1910	Ż U R O M I N	
8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym <p data-bbox="779 1313 1113 1337">orientacja północno - wschodnia</p>			4. Adres Plac Zielony Rynek 6
			5. Przynależność administracyjna województwo – mazowieckie powiat – żuromiński gmina – Żuromin
			6. Formy ochrony
			7. Opracowanie karty adresowej (autor, data i podpis) I. Leszczyńska 23.04.2015 r.

9. Lokalizacja

skala mapy 1 : 10 000, mapa w układzie 1965, źródło mapy: <http://zuromin.e-mapa.net/>

10. Dodatkowe informacje dotyczące obiektu

numer dz. ew.	2259/1
funkcja	mieszkalny
materiał	cegła
stan zachowania	średni

11. Dodatkowe fotografie

12. Informacje opisowe

Budynek na planie prostokąta, posadowiony na podmurówce cementowej, murowany, tynkowany, dwukondygnacyjny. Dach dwuspadowy, kryty blachą. Gzyms wieńczący profilowany. Okna jednoskrzydłowe PCW zamknięte łukiem.